

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU W 2022 R.

według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. z uwzględnieniem okresu przejściowego.

Materiał przygotowany przez Departament Mecenatu Państwa MKiDN,
na podstawie danych otrzymanych od Operatorów Priorytetów NPRCz 2.0

Spis treści

I.	WPROWADZENIE.....	4
1.	Informacje podstawowe.	4
2.	Założenia Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na lata 2021-2025.....	4
4.	Dokumenty i rozwiązania przyjęte na potrzeby realizacji Programu.	9
II.	PODSUMOWANIE REALIZACJI NPRCz 2.0 W 2022 ROKU.....	14
1.	Cele Programu z uwzględnieniem aspektów terytorializacji [OSI]	16
2.	Cele Programu z uwzględnieniem polityk horyzontalnych.....	20
3.	Informacja o wykonaniu planu finansowego Programu w 2022 r.....	25
4.	Informacja o wykonaniu wskaźników Programu.	31
III.	SPRAWOZDANIE Z WDRAŻANIA NPRCz 2.0 ZA 2022 ROK.....	50
1.	Priorytet 1 - Poprawa oferty bibliotek publicznych	50
2.	Priorytet 2 - Inwestycje w infrastrukturę bibliotek publicznych.....	58
3.	Priorytet 3 - Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego, bibliotek szkolnych i pedagogicznych	62
4.	Priorytet 4 - Program dotacyjny dla bibliotek oraz promocja czytelnictwa	74
5.	Ewaluacja i Monitoring NPRCz 2.0	84
6.	Obsługa Priorytetów NPRCz 2.0	92
IV.	WYKAZ SKRÓTÓW	93

Spis Tabel

Tabela 1 Wykaz zawartych umów celowych wraz z aneksami na potrzeby realizacji NPRCz 2.0	10
Tabela 2 Procentowy rozkład zaangażowania środków Programu w poszczególnych latach	26
Tabela 3 Informacja o wykonaniu planu finansowego NPRCz za 2022 r. - stan na dzień 31.12.2022 z uwzględnieniem okresu przejściowego	27
Tabela 4 Szczegółowe zestawienie wykonania wskaźników NPRCz 2.0 w 2022 r.	36
Tabela 5 Szczegółowe zestawienie wskaźników monitorowanych NPRCz 2.0 za 2022 r.	43
Tabela 6 Szczegółowe zestawienie wskaźników monitorowanych NPRCz 2.0 w okresie trwałości projektu za 2022 r.	48
Tabela 7 Liczba nowości wydawniczych zakupionych przez placówki wychowania przedszkolnego (ogółem)- w podziale na województwa	65
Tabela 8 Liczba zakupionych książek do biblioteki szkolnych i pedagogicznych w ramach Kierunku interwencji 3.2. (ogółem)	68
Tabela 9 Postęp finansowy realizacji zadań związanych z ewaluacją i monitoringiem Programu – wartości w tys.	91

Spis wykresów

Wykres 1: Liczba placówek wychowania przedszkolnego, które skorzystały z dofinansowania w ramach K.I.3.1 – w podziale na województwa	64
Wykres 2 : Liczba szkół ogółem, które wzięły udział w programie- z podziałem na województwa	67
Wykres 3: Lektury szkolne zakupione w ramach Kierunku interwencji 3.2.....	69
Wykres 4: Wykorzystanie przez uczniów zakupionych nowości wydawniczych do bibliotek (w %)	69
Wykres 5: Liczba podpisanych umów z dwóch naborów - z podziałem na województwa.....	76

I. WPROWADZENIE.

1. Informacje podstawowe.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025 (później zwany Programem lub NPRCz 2.0) jest programem wieloletnim, w rozumieniu art. 136 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych* (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.) i jednocześnie programem rozwoju, zgodnie z postanowieniami art. 15 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295, z późn. zm.).

NPRCz 2.0 został przyjęty uchwałą nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025”¹.

Program realizuje Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, we współpracy z Ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania.

Realizację Programu koordynuje oraz sprawuje nad nią nadzór minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, który odpowiada za realizację Priorytetu 1, 2 i 4 NPRCz 2.0 za pośrednictwem:

Biblioteki Narodowej w Priorytecie 1, Instytutu Książki w Krakowie w Priorytecie 2 – oraz Narodowego Centrum Kultury w Priorytecie 4.

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania odpowiada za realizację Priorytetu 3.

2. Założenia Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na lata 2021-2025.

Zgodnie z przyjętymi założeniami Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025 ma tworzyć warunki dla realizacji działań proczytelniczych na poziomie społeczności lokalnych. Istotnym elementem Programu jest wzmocnienie kompetencji czytelniczych dzieci i młodzieży, które wpływają na sukces uczniów w szkole, a w późniejszym życiu pozwalają pokonywać ograniczenia i trudności związane z mniej sprzyjającym środowiskiem społecznym.

Grupą odbiorców docelowych NPRCz 2.0 są czytelnicy i użytkownicy wszystkich typów bibliotek publicznych z całego kraju, a także dzieci, młodzież i osoby dorosłe

---

¹ W lipcu 2022 roku, rozpoczęto proces aktualizacji przepisów Uchwały nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025”, został on uchwalony przez RM- 14 lutego 2023 r. (por. Uchwała nr 23/2023 z dnia 14 lutego 2023 r.)

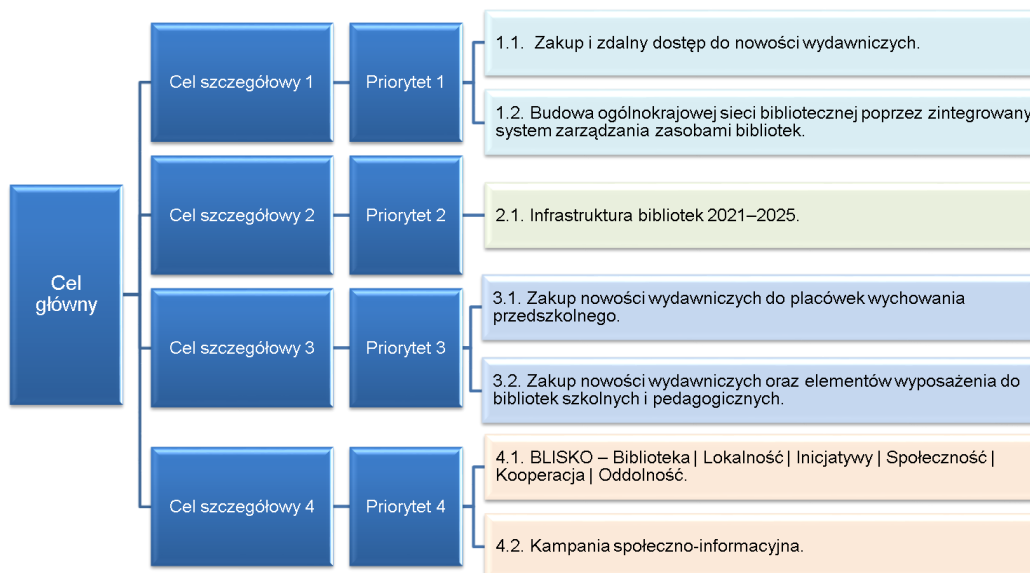
korzystające z bibliotek szkolnych i pedagogicznych oraz dzieci z placówek wychowania przedszkolnego.

Opisane powyżej założenia znajdują odzwierciedlenie w wyznaczonym celu głównym i celach szczegółowych Narodowego Programu Rozwoju Czytelności 2.0. na lata 2021–2025 oraz w strukturze przyjętej dla NPRCz 2.0, która zakłada podział Programu na Priorytety, w obrębie których wyodrębniono Kierunki interwencji. Dodatkowo w każdym roku realizacji Programu zaplanowano działania związane z ewaluacją i monitoringiem NPRCz 2.0.

2.1 Cele i struktura Programu wyznaczone na lata 2021-2025

- 2.1.1 Cel główny: Wzmocnienie czytelnictwa w Polsce oraz rozwój bibliotek do 2025 r.
- 2.1.2 Cel szczegółowy 1: Wzmocnienie potencjału bibliotek w środowiskach lokalnych poprzez wzrost atrakcyjności i dostępności ich zbiorów.
- 2.1.3 Cel szczegółowy 2: *Poprawa atrakcyjności bibliotek publicznych, poprzez inwestycje w ich infrastrukturę.*
- 2.1.4 Cel szczegółowy 3: *Wzmocnienie potencjału przedszkoli, bibliotek szkolnych i pedagogicznych poprzez wzrost atrakcyjności ich zbiorów.*
- 2.1.5 Cel szczegółowy 4: *Rozwijanie funkcjonalności bibliotek publicznych, jako instytucji działających na rzecz włączenia społecznego oraz promocja NPRCz 2.0.*

Struktura Programu NPRCz 2.0 na lata 2021-2025

3.1 Priorytety i Kierunki interwencji NPRCz 2.0 – opis zakresu ich realizacji

3.1.1 Priorytet 1: Poprawa oferty bibliotek publicznych.

W odniesieniu do Priorytetu 1, przyjęto, iż przy obecnych trendach czytelniczych systematyczne aktualizowanie księgozbioru jest warunkiem utrzymania w bibliotekach osób obecnie z nich korzystających oraz pozyskania nowych czytelników. Jednocześnie, za równie kluczową uznano budowę zintegrowanego systemu zarządzania zasobami bibliotek. Priorytet składa się z dwóch komponentów:

- *Kierunek interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych*
- *Kierunek interwencji 1.2. Budowa ogólnokrajowej sieci bibliotecznej poprzez zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek.*

W ramach Kierunku interwencji 1.1., o dofinansowanie zakupu i zdalnego dostępu do nowości wydawniczych mogą ubiegać się biblioteki publiczne zlokalizowane na terenie całego kraju. Jednocześnie wprowadzono zróżnicowanie wielkości udzielanego dofinansowania z uwagi na zamożność gminy. Wymagana minimalna wielkość wkładu własnego wnioskodawcy wynosi: dla wnioskodawców zaliczonych do I grupy: 50%, do II grupy: 65%, a do III grupy: 80%.

Odrębne zagadnienie, na które odpowiedź daje Kierunek Interwencji 1.2., stanowi kwestia nadmiernego zróżnicowania systemów bibliotecznych w bibliotekach publicznych w Polsce. Różnice te wpływają negatywnie na efektywność działania bibliotek i ich postrzeganie przez czytelników. W zakresie tego Kierunku Interwencji wkład własny nie jest wymagany od beneficjentów.

3.1.2 Priorytet 2: Inwestycje w infrastrukturę bibliotek publicznych.

Priorytet 2 *Inwestycje w infrastrukturę bibliotek publicznych*, służy dostosowaniu bazy infrastrukturalnej gminnych bibliotek publicznych do współczesnych standardów obiektów użyteczności publicznej; stworzeniu warunków lokalowo-technicznych do rozwijania kompetencji społecznych i kulturowych mieszkańców, w tym służących podnoszeniu ich kompetencji czytelniczych; zwiększeniu poziomu atrakcyjności świadczonych usług bibliotecznych, w szczególności poprzez odpowiednią aranżację przestrzeni i wyposażenie bibliotek.

Priorytet składa się z następującego komponentu:

- *Kierunek interwencji 2.1. Infrastruktura bibliotek 2021-2025,*

O dofinansowanie w kierunku interwencji 2.1 mogą ubiegać się biblioteki publiczne zlokalizowane w: gminach wiejskich, miejsko-wiejskich i miastach do 100 tys. mieszkańców. Dodatkowo wprowadzono progi wymaganego wkładu własnego, w stosunku do wskaźnika dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie,

zwanego dalej "wskaźnikiem G", do wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich gmin, zwanego dalej "wskaźnikiem Gg", publikowanych przez Ministerstwo Finansów. Wymagana minimalna wielkość wkładu własnego wnioskodawcy wynosi: dla wnioskodawców zaliczonych do I grupy: 15% kosztów całkowitych zadania, zaliczonych do II grupy: 25% a zaliczonych do III grupy - 35% kosztów całkowitych zadania .

3.1.3 Priorytet 3: Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego, bibliotek szkolnych i pedagogicznych.

Realizacja zadań Priorytetu 3 *Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego, bibliotek szkolnych i pedagogicznych*, opiera się na wdrażaniu dwóch, komplementarnych Kierunków interwencji, dla których dodatkową podstawę prawną² stanowi *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 "Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025" (Dz.U. poz. 1675)*

Priorytet składa się z dwóch komponentów:

- *Kierunek interwencji 3.1. Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego.*
- *Kierunek interwencji 3.2. Zakup nowości wydawniczych oraz elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych i pedagogicznych.*

W ramach Kierunku interwencji 3.1., wnioskodawcy (tj. organy prowadzące) mogą otrzymać dofinansowanie na zakup nowości wydawniczych, w tym książek opublikowanych drukiem lub na innym nośniku, do placówek wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3–6 lat. Wspierana jest także realizacja działań promujących czytelnictwo, w tym: zakup nagród książkowych dla dzieci, organizacja spotkań autorskich, wystaw, konkursów.

Wymagany jest wkład własny beneficjentów w wysokości 20%. Wysokość wsparcia finansowego zależy od liczby dzieci w danej placówce wychowania przedszkolnego³.

W ramach Kierunku interwencji 3.2, wnioskodawcy (tj. organy prowadzące) zaś, mogą otrzymać dofinansowanie na zakup nowości wydawniczych książek niebędących podręcznikami oraz elementów wyposażenia (na kwotę nie większą niż 50% otrzymanego wsparcia, jak np. sprzętu komputerowego, oprogramowania oraz czytników e-booków, ramach budżetu środków bieżących). Wspierana jest także realizacja działań promujących czytelnictwo, w tym: zakup nagród książkowych dla

² Zgodnie z art. 90u ust. 4 pkt 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230)

³ Wysokość maksymalnego wsparcia finansowego wynosi: a) dla placówek do których uczęszcza do 25 dzieci – 1 500 zł, b) dla placówek do których uczęszcza do 75 dzieci – 2 500 zł, c) dla placówek do których uczęszcza od 76 dzieci – 3 000 zł.

uczniów szkół biorących udział w akcjach promujących czytelnictwo, organizacja spotkań autorskich, wystaw, konkursów. Wymagany jest wkład własny beneficjentów w wysokości 20%. Wysokość wsparcia finansowego zależy od liczby uczniów w szkole⁴.

3.1.4 Priorytet 4: Program dotacyjny dla bibliotek oraz promocja czytelnictwa.

W zakresie Priorytetu 4 realizowane są zadania rozwijające funkcjonalności bibliotek jako instytucji działających na rzecz integracji społecznej, które mogą podejmować nowe aktywności, spędzać czas wolny, czy uczestniczyć w wydarzeniach kulturalnych oraz szeroko rozumiane działania promocyjno-informacyjno-wizerunkowe.

Priorytet składa się z dwóch komponentów:

- Kierunek interwencji 4.1. *BLISKO – Biblioteka | Lokalność | Inicjatywy | Społeczność | Kooperacja | Oddolność,*
- Kierunek interwencji 4.2. *Kampania społeczno-informacyjna.*

W ramach Kierunku interwencji 4.1. *Kierunek interwencji 4.1. BLISKO – Biblioteka | Lokalność | Inicjatywy | Społeczność | Kooperacja | Oddolność* dofinansowania skierowane do bibliotek publicznych, które mają służyć realizacji projektów edukacyjno-animacyjnych. Istotnym elementem współpracy będzie podnoszenie kompetencji pracowników bibliotek (związanych z rozpoznawaniem potrzeb lokalnych społeczności) oraz wzmacnianie partnerstw lokalnych na rzecz rozwoju czytelnictwa. Wymagany jest wkład własny beneficjentów w wysokości 10%, a o dofinansowanie w Kierunku interwencji 4.1., mogą ubiegać się biblioteki publiczne zlokalizowane w: w gminach wiejskich, gminach miejsko-wiejskich, gminach miejskich (w tym w miastach na prawach powiatu) do 100 tys. mieszkańców.

W Kierunku interwencji 4.2. *Kampania społeczno-informacyjna*, zaś będzie prowadzona kampania w dwóch obszarach: promocyjno-informacyjnym oraz społeczno-wizerunkowym. Działania promocyjno-informacyjne odnoszą się do czterech priorytetów Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025. W szczególności obejmują następujące zagadnienia: przygotowanie jednolitej identyfikacji wizualnej dla programu wieloletniego, wspólnego brandingu dla wszystkich działań realizowanych w ramach Programu oraz realizacji gadżetów.

Działania społeczno-wizerunkowe zakładają realizację kampanii społeczno-edukacyjnej skoncentrowanej wokół biblioteki, której celem będą: zmiana

⁴ 1) dla szkół i szkół w ORPEG, w których liczba uczniów wynosi do 70, z wyjątkiem szkół polskich – 3 000 zł; 2) dla szkół i szkół w ORPEG, w których liczba uczniów wynosi od 71 do 170, z wyjątkiem szkół polskich – 4 000 zł; 3) dla szkół i szkół w ORPEG, w których liczba uczniów wynosi więcej niż 170, z wyjątkiem szkół polskich – 12 000 zł; 4) dla bibliotek pedagogicznych – 3 000 zł; 5) dla szkół polskich, w których liczba uczniów wynosi: a) do 70 – 2 500 zł, b) od 71 do 170 – 3 000 zł, c) więcej niż 170 – 4 500 zł.

nastawienia wobec czytelnictwa, literatury oraz korzystania z bibliotek w określonych grupach docelowych, stworzenie narracji dotyczącej czytelnictwa, która pokaże ten obszar w oparciu o atrybuty o wysokim poziomie atrakcyjności dla określonych grup docelowych, a także przekonanie odbiorców, że czytanie książek i wizyta w bibliotece jest doskonałym sposobem spędzania czasu.

Celem kampanii jest także budowanie wizerunku NPRCz 2.0, jako kluczowego rządowego programu rozwijającego czytelnictwo w Polsce.

4. Dokumenty i rozwiązania przyjęte na potrzeby realizacji Programu.

Wdrażanie wielowątkowego programu wieloletniego, jakim jest Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025, jest zadaniem złożonym. Dokumenty operacyjne, przyjęte na potrzeby realizacji Programu mają służyć przede wszystkim zabezpieczeniu synergii poszczególnych procesów i działań Programu, zaś w szerszej perspektywie mają przyczynić się do osiągnięcia celu głównego oraz celów szczegółowych NPRCz 2.0.

Dokumenty przyjęte na potrzeby realizacji Programu:

- 4.1 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 "Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025" (Dz.U. 2021 poz. 1675),
- 4.2 Zarządzenie Ministra Kultury Dziedzictwa Narodowego i Sportu z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie wytycznych do wdrażania instrumentów wykonawczych dla Operatorów Priorytetów 1, 2 i 4 Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025 (Dz.Urz. MKDNIŚ poz. 53 i poz. 56),
- 4.3 Porozumienie o współadministrowaniu danymi osobowymi w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 zawarte w dniu 22 września 2021 r. pomiędzy Biblioteką Narodową, jako Administratorem 1, a Instytutem Książki, jako Administratorem 2, a Narodowym Centrum Kultury, jako Administratorem 3, a Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, jako Administratorem 4,
- 4.4 Porozumienie o współadministrowaniu danymi osobowymi w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 zawarte w dniu 21 lutego 2022 r. pomiędzy między prof. dr hab. Piotrem Glińskim Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a dr hab. prof. KUL Przemysławem Czarnkiem Ministrem Edukacji i Nauki,
- 4.5 Plan Ewaluacji i Monitoringu Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025, zatwierdzony 14 lipca 2021 r. przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, wraz z jego aktualizacjami.
- 4.6 Regulamin konkursu w ramach Priorytetu 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych Kierunek interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych,

- zatwierdzony przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu 6 lipca 2021 r. wraz z jego aktualizacjami.
- 4.7 Regulamin konkursu w ramach Priorytetu 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych Kierunek interwencji 1.2. Budowa ogólnokrajowej sieci bibliotecznej poprzez zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek, zatwierdzony przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu 6 września 2021 r.
- 4.8 Regulamin konkursu w ramach Kierunku interwencji 2.1. „Infrastruktura bibliotek 2021-2025”, Priorytet 2 Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, Operator Priorytetu – Instytut Książki w Krakowie, zatwierdzony przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu 23 czerwca 2021 r.
- 4.9 Regulamin konkursu w ramach Kierunku interwencji 4.1. BLISKO – BIBLIOTEKA | LOKALNOŚĆ | INICJATYWY | SPOŁECZNOŚĆ | KOOPERACJA | ODDOLNOŚĆ Priorytet 4 Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025 Operator Priorytetu – Narodowe Centrum Kultury, zatwierdzony przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu 30 czerwca 2021 r.
- 4.10 Plan Promocji NPRCz 2.0 na lata 2021 – 2025, zatwierdzony 25 sierpnia 2021 r. przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu wraz z jego aktualizacjami.
- 4.11 Wykaz umów celowych zawartych na potrzeby realizacji NPRCz 2.0:

Tabela 1 Wykaz zawartych umów celowych wraz z aneksami na potrzeby realizacji NPRCz 2.0

lp.	Zakres NPRCz 2.0, którego dotyczy umowa	Przedmiot umowy	Nr umowy	Okres obowiązywania
1	Priorytet 1	Finansowanie kosztów obsługi Priorytetu 1 w ramach NPRCz. 2.0.	235/DF-VII/2021	21 maja 2021 - 31 grudnia 2025
2	Priorytet 1 Kierunek interwencji 1.1	Dofinansowania dla bibliotek publicznych na zakup nowości wydawniczych oraz usługi zdalnego dostępu do książek w formatach e-booków i/lub audiobooków i/lub synchrobooków - Priorytet 1, Kierunek interwencji 1.1. w ramach NPRCz. 2.0.	271/DF-VII/2021 (ostatni aneks nr 2 z 14 listopada 2022)	21 maja 2021 - 31 grudnia 2025
3	Priorytet 1 Kierunek interwencji 1.2	Finansowanie kosztów utrzymania i wdrożenia systemu w latach 2021-2025 500 bibliotek zintegrowanych w systemie zarządzania zasobami bibliotecznymi – Priorytet 1, Kierunek interwencji 1.2. w ramach NPRCz. 2.0.	260/DF-VII/2021	21 maja 2021 - 31 grudnia 2025
4	Priorytet 2	Finansowanie kosztów obsługi Priorytetu 2., w ramach PW NPRCz 2.0	236/DF-VII/2021 (ostatni aneks nr 4 z 2	21 maja 2021 - 31 grudnia 2025

lp.	Zakres NPRCz 2.0, którego dotyczy umowa	Przedmiot umowy	Nr umowy	Okres obowiązywania
			grudnia 2022)	
5	Priorytet 2 Kierunek interwencji 2.1	Dofinansowanie naboru wniosków w ramach Priorytetu 2. Inwestycje w infrastrukturę bibliotek publicznych oraz przypisanego do niego Kierunku interwencji: 2.1. Infrastruktura bibliotek 2021-2025	75/DF-V/AJ/2021 (ostatni aneks nr 6 z 7 grudnia 2022)	21 maja 2021 - 31 grudnia 2025
6	Priorytet 4	Finansowanie kosztów obsługi Priorytetu 4., w ramach PW NPRCz 2.0	250/DF-VII/2021 (ostatni aneks nr 3 z 21 listopada 2022)	21 maja 2021 - 31 grudnia 2025
7	Priorytet 4 Kierunek interwencji 4.1	Koordinacja i organizacja działań Kierunku interwencji 4.1. w skali ogólnopolskiej, w ramach PW NPRCz 2.0., Priorytet 4., Kierunek interwencji 4.1.	251/DF-VII/2021 (ostatni aneks nr 3 z 28 kwietnia 2022)	21 maja 2021 - 31 grudnia 2025
8	Priorytet 4 Kierunek interwencji 4.1	Realizacja dofinansowań dla bibliotek publicznych w ramach PW NPRCz 2.0., Priorytet 4., Kierunek interwencji 4.1.	272/DF-VII/2021 (ostatni aneks nr 5 z 13 kwietnia 2022)	21 maja 2021 - 31 grudnia 2025
9	Priorytet 4 Kierunek interwencji 4.2	Działania społeczno-wizerunkowe, w ramach PW NPRCz 2.0., Priorytet 4., Kierunek Interwencji 4.2.	258/DF-VII/2021 (ostatni aneks nr 2 z 24 marca 2022)	21 maja 2021 - 31 grudnia 2025
10	Priorytet 4 Kierunek interwencji 4.2	Działania promocyjno-informacyjne, w ramach PW NPRCz 2.0., Priorytet 4., Kierunek Interwencji 4.2.	259/DF-VII/2021 (ostatni aneks nr 6 z 21 listopada 2022)	21 maja 2021 - 31 grudnia 2025
11	Monitoring i ewaluacja	„Realizacja zadań realizowanych w ramach Planu Ewaluacji i Monitoringu Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025”	98/DF-VII/2022	1 stycznia 2022 – 31 grudnia 2022

lp.	Zakres NPRCz 2.0, którego dotyczy umowa	Przedmiot umowy	Nr umowy	Okres obowiązywania
12	Monitoring i ewaluacja	„Stan czytelnictwa w Polsce (badanie naukowe BN)” realizowane w ramach Planu Ewaluacji i Monitoringu Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025”	36/DF-VII/2022	1 stycznia 2022 – 31 grudnia 2022

Źródło: opracowanie własne

4.12 Aktualizacja zapisów Programu NPRCz 2.0

W pierwszym roku realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0, okazało się konieczne dokonanie niezbędnych zmian w dokumencie polegających na usprawnieniu procedur i uaktualnieniu harmonogramów, ujednoczeniu terminologii oraz wyeliminowaniu niejasności interpretacyjnych, które pojawiły się w trakcie stosowania zapisów uchwały.

Mając na uwadze powyższe w drugiej połowie 2022 roku, za zgodą Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i we współpracy z Ministrem Edukacji i Nauki - rozpoczęto proces aktualizacji przepisów Uchwały nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025”.

Dokument został przyjęty przez Radę Ministrów Uchwałą nr 23/2023 z dnia 14 lutego 2023 r.

Równocześnie do procedowanej Uchwały NPRCz 2.0 resort edukacji rozpoczął prace legislacyjne związane ze zmianą zapisów *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 "Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025"* (Dz.U. poz. 1675) w celu objęcia wsparciem w ramach Kierunku interwencji 3.1. – obok przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach – także innych form wychowania przedszkolnego (punktów przedszkolnych i zespołów wychowania przedszkolnego). Dokument został przyjęty przez Radę Ministrów 28 lutego 2023 r.

5. Rozwiązania przyjęte na potrzeby wdrażania Programu:

Realizacja Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021–2025 jest prowadzona na kilku poziomach i zakłada ścisłą współpracę ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Kluczową rolę w tym zakresie pełni komunikacja prowadzona na poziomie Operatorów Priorytetów NPRCz 2.0.

5.1 Grupa robocza ds. monitoringu i ewaluacji Programu

Grupa robocza ds. monitoringu i ewaluacji Programu została powołana przez Narodowe Centrum Kultury, instytucję pełniącą funkcję Jednostki Ewaluacji i Monitoringu Programu [JEMP]. W jej skład wchodzi przedstawiciele Operatorów Priorytetów tj. Biblioteki Narodowej, Instytutu Książki, Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz Narodowego Centrum Kultury, a także przedstawiciele Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Spotkania grupy odbywają się regularnie, z uwagi na fakt, iż kluczowa rola w systemie sprawozdawczości, monitoringu i ewaluacji jest przypisana Operatorom Programu odpowiedzialnym za wdrażanie poszczególnych Priorytetów, jako tym, którzy bezpośrednio lub pośrednio nadzorują wybór, realizację i rozliczenie projektów dofinansowywanych w ramach Programu.

Częstotliwość organizowanych spotkań wynika z bieżących potrzeb zidentyfikowanych przez JEMP. W 2022 r. odbyło się 14 spotkań grupy roboczej ds. monitoringu i ewaluacji Programu.

5.2 Grupa robocza ds. promocji NPRCz 2.0

Grupa robocza ds. promocji NPRCz 2.0 została powołana w ramach wdrażania Kierunku interwencji 4.2. *Kampania społeczno-informacyjna*. Zasadniczym celem jej działania jest zachowanie przepływu informacji między Narodowym Centrum Kultury, jako Operatorem Priorytetu 4 NPRCz 2.0, a pozostałymi Operatorami. Częstotliwość organizowanych spotkań wynika z bieżących potrzeb zidentyfikowanych przez NCK. W 2022 r. odbyło się 7 spotkań grupy roboczej ds. promocji NPRCz 2.0.

5.3 Spotkania z koordynatorami w województwach organizowane przez MEiN.

W ramach wdrażania Priorytetu 3 NPRCz 2.0 Departament Kształcenia Ogólnego i Podstaw Programowych, wypełniając zadania przypisane w NPRCz 2.0 do komórek organizacyjnych urzędów administracji rządowej obsługujących ministrów, organizował spotkania online z operatorami Priorytetu 3 w województwach oraz z przedstawicielami właściwych ministrów. W 2022 r. zorganizowano trzy spotkania w trybie zdalnym, dedykowane następującym zagadnieniom: podsumowanie programu realizowanego w 2021 roku, omówienie spraw związanych z przygotowaniem sprawozdania z realizacji programu za 2022, omówienie kwestii sprawozdawczości z koordynatorami programu w ministerstwach: Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Klimatu i Środowiska, Infrastruktury oraz Ośrodkiem Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą. Przez cały okres realizacji utrzymywany był także stały kontakt mailowy i telefoniczny z koordynatorami.

5.4 Spotkania organizowane przez Departament Mecenatu Państwa MKiDN

Departament Mecenatu Państwa MKiDN, wypełniając zadania przypisane do III poziomu wdrażania NPRCz 2.0 m.in. organizuje spotkania instytucji i podmiotów zaangażowanych w realizację Programu

W grudniu 2022 r. w siedzibie MKiDN, zorganizowano spotkanie z Operatorami Priorytetów, którego celem było omówienie dotychczasowej realizacji programu, a także perspektyw jego realizacji w kolejnych latach.

Ponadto wszystkie kwestie związane z wdrażaniem Programu realizowane są w trybie komunikacji bieżącej z Operatorami Priorytetów.

II. PODSUMOWANIE REALIZACJI NPRCz 2.0 W 2022 ROKU

W 2022 r. zasadnicze założenia, przyjęte w Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025, zostały zrealizowane. W 2022 roku na zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych w ramach dofinansowania NPRCz 2.0 przeznaczono z budżetu państwa kwotę w wysokości 34,9 mln zł, a łączny budżet K.I. 1.1. z wkładem własnym wyniósł ponad 89 mln zł. Skorzystało z niego 2 273 bibliotek, które zakupiły ponad 3,53 mln nowości wydawniczych w tym: książki drukowane, audiobooki i e-booki, czasopisma oraz publikacje nutowe i kartograficzne.

W ramach usługi zdalnego dostępu do książek w formacie e-booków i/lub audiobooków i/lub synchrobooków ofertę czytelniczną wzbogacono o 107 tys. kodów miesięcznych, 695 tys. kodów innych niż miesięczne oraz wykupiono dostęp do 88 mln stron oraz prawie 1,7 mln tytułów publikacji od dostawców takich jak: Legimi, EmpikGo, IBUK libra, PWN itp.

W 2022 roku w ramach Kierunki interwencji 1.2. - 109 bibliotek dołączyło do ZSZZB i rozpoczęło współkatalogowanie z Biblioteką Narodową. Przyłączono 9 dużych bibliotek publicznych oraz innych zaliczonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego do OSB o księgozbiorach liczących powyżej 50 tys. jednostek zbiorów jak również 100 bibliotek publicznych z województw świętokrzyskiego, łódzkiego i lubelskiego,

Budżet Kierunku interwencji 1.2 w roku 2022 wyniósł ponad 8 mln. zł

W ramach Kierunku interwencji 2.1 realizowane są 83 zadania, wśród których znajduje się: 16 adaptacji budynków, 19 budów, 28 modernizacji, 18 przebudów i 2 rekonstrukcje obiektów bibliotecznych i obejmujące dofinansowania udzielone w ramach I naboru i II naboru.

Budżet Priorytetu 1 przeznaczony na realizację zadań w roku 2022 wyniósł ponad 43 mln zł ze środków z budżetu państwa.

O prawie półtora miliona książek wzbogaciły się placówki wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe oraz biblioteki pedagogiczne, które w 2022 roku wzięły udział w Prioryecie 3 NPRCz 2.0.

W ramach Kierunku interwencji 3.1. ze wsparcia skorzystały 2 943 placówki wychowania przedszkolnego, do których zakupiono ponad 530 tys. książek (papierowych, audiobooków, książek elektronicznych). Natomiast w Kierunku interwencji 3.2. udział wzięły 2801 szkoły (podstawowe i ponadpodstawowe) oraz biblioteki pedagogiczne. Ogółem do bibliotek szkolnych i pedagogicznych zostało zakupionych ponad 930 tys. nowości wydawniczych. Budżet Priorytetu 3 w 2022 r. (wkład własny i środki z budżetu państwa) wyniósł ponad 36,7 mln zł.

W wyniku realizacji Kierunku interwencji 4.1. ogłoszonym w 2022 r. dofinansowanie otrzymało 46 bibliotek. Z uwagi na dwuletni charakter realizowanych zadań 49 beneficjentów którzy otrzymali dofinansowanie w pierwszym roku realizacji NPRCz 2.0 (2021r.) kontynuowali swoje działania. Budżet Kierunku intencji 4.1 (w tym środki na koordynację zadań i wkład własny beneficjentów) wyniósł ponad 6,7 mln zł.

Ubiegły rok przyniósł wiele nieoczekiwanych okoliczności, w lutym rozpoczęła się inwazja Rosjan na Ukrainę, następnie rosnąca inflacja skutkująca m.in. podwyżką cen energii elektrycznej i ogrzewania, które spowodowały, że beneficjenci NPRCz 2.0 podczas realizacji swoich zadań napotykali na liczne problemy.

W Prioryecie 1 NPRCz 2.0, z powodu nieprzystąpienia wystarczającej liczby bibliotek do ubiegania się o środki (ze względu na brak zabezpieczonych środków na wkład własny) skutkującym nierozdysponowaniem budżetu w K.I.1.1., mimo zorganizowania drugiego naboru wniosków do Programu, nie udało się ostatecznie wykorzystać przewidzianego na 2022 rok budżetu K.I.1.1.

W podobnej, niekorzystnej sytuacji znaleźli się beneficjenci Priorytetu 2. Rok 2022 przyniósł wiele trudności w płynnej realizacji zadań, a przyczyniły się do tego m.in.: możliwość uzyskania korzystniejszego względem NPRCz dofinansowania przez gminy w ramach Polskiego Ładu, znaczący wzrost kosztów realizacji przedsięwzięcia uniemożliwiający realizację zadania w założonej perspektywie czasowej (wzrost cen na rynkach budowlanych czy energetycznym) niemożność wyłonienia wykonawcy mimo przeprowadzenia procedury przetargowej, kwestie organizacyjne, spowodowały problemy w terminowej realizacji zamierzonych celów, konieczność przedłużania zadań, w końcu – w kilkunastu przypadkach – konieczność rezygnacji z realizacji zadań. W trakcie 2022 r. aż 14 beneficjentów zrezygnowało z realizacji zadań: 2 z nich to beneficjenci dofinansowani w ramach I naboru wniosków, pozostałych 12 – beneficjenci z II naboru. Do września 2022 z realizacji zadań zrezygnowało łącznie 6 beneficjentów z drugiego naboru wniosków. Dzięki wdrożeniu zapisów (par. 4 ust. 8 regulaminu konkursu) i po akceptacji przez Ministra KiDN zaktualizowanych list rankingowych, po rezygnacjach ww. beneficjentów dofinansowanie otrzymało 7 dodatkowych bibliotek, co pozwoliło zminimalizować negatywne oddziaływanie rezygnacji.

Należy również odnotować fakt, że wzrost inflacji utrudnił realizację zaplanowanych w Planie Ewaluacji i Monitoringu badań. Ceny usług badawczych i ewaluacyjnych znacząco wzrosły w porównaniu do roku, w którym planowane były wydatki na Program. O ile w 2021 roku nie było to tak odczuwalne, to w 2022 r. miało to już znacznie dotkliwszy wpływ na prowadzone działania. W roku 2022 roku w postępowaniu prowadzonym w trybie podstawowym nie wpłynęła żadna oferta na ewaluację systemu wdrażania, ponieważ szacunki firm przewyższały kwotę, jaką przeznaczono w budżecie na ten cel. Podjęto negocjacje z jednym wykonawcą, jednocześnie ograniczając zaplanowane narzędzia badawczych, tak, by możliwe było uzyskanie odpowiedzi na kluczowe pytania badawcze przy ustalonym budżecie.

Na realizację NPRCz 2.0 w 2022 r. zaplanowano kwotę 152.083 tys zł, wydatkowano zaś 136.080 tys zł. Stopień finasowania Programu wyniósł 89,5% planu. W roku 2022 z powodu niewydatkowania środków w budżetach Priorytetu 1 i 2 dokonano ich blokady w wysokości - 13.681.950 zł.

W wyniku dotychczasowych doświadczeń i analizy funkcjonowania przepisów, w pierwszym roku realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0., okazało się konieczne dokonanie niezbędnych zmian w dokumencie polegających na usprawnieniu procedur i uaktualnieniu harmonogramów, ujednoczeniu terminologii oraz wyeliminowaniu niejasności interpretacyjnych, które pojawiły się w trakcie stosowania przepisów uchwały. Aktualizacja przepisów Programu NPRCz 2.0 została przyjęta przez Radę Ministrów Uchwałą nr 23/2023 z dnia 14 lutego 2023 r. Równocześnie do procedowanej Uchwały NPRCz 2.0 resort edukacji prowadził prace legislacyjne związane ze zmianą zapisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 "Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025" (Dz.U. poz. 1675). Dokument został przyjęty przez Radę Ministrów 28 lutego 2023 r.

1. Cele Programu z uwzględnieniem aspektów terytorializacji [OSI]

W NPRCz 2.0, uwzględniając postanowienia zawarte w *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*[SOR] oraz mając na uwadze zalecenia *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego*, wskazano następujące obszary strategicznej interwencji Programu [tzw. OSI]:

- a) miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- b) obszary zmarginalizowane (obejmujące małe miasta i obszary wiejskie),
- c) Polskę Wschodnią,
- d) Śląsk.

OSI obligatoryjne stanowią dwie pierwsze grupy (lit. a) i b)), które zgodnie z SOR muszą zostać uwzględnione na każdym poziomie planowanej interwencji.

Definicję miast średnich oparto na metodologii stosowanej przez Główny Urząd Statystyczny. Przyjęto, że są to miasta od 20 do 100 tys. mieszkańców⁵.

Z uwagi na specyfikę zadań NPRCz 2.0 część zadań Programu realizowanych jest w skali ogólnopolskiej, a część na obszarach dedykowanych. Przyporządkowanie zostało przeprowadzone na poziomie Kierunku interwencji. Tym samym w ramach danego Priorytetu NPRCz 2.0 jeden Kierunek interwencji może być realizowany w skali ogólnopolskiej, a inny jedynie w wybranych obszarach strategicznej interwencji⁶.

Obszary strategicznej interwencji Programu zostały wskazane dla Kierunków interwencji 1.2. *Budowa ogólnokrajowej sieci bibliotecznej poprzez zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek*, 2.1. *Infrastruktura bibliotek 2021-2025*, oraz 4.1. *BLISKO – Biblioteka | Lokalność | Inicjatywy | Społeczność | Kooperacja | Oddolność*.

Działania w pozostałych Kierunkach interwencji są realizowane w skali ogólnopolskiej, niemniej można określić skalę udzielonych dofinansowań jaka ich część została skierowana do poszczególnych Obszarów Strategicznej Interwencji.

Uwzględnienie aspektów terytorializacji podczas realizacji NPRCz 2.0 w 2022 r., zostało przedstawione przez Operatorów Priorytetów, na podstawie danych sprawozdawanych przez beneficjentów Programu.

1.2 Kierunek interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych.

Ze względu na swój ogólnopolski charakter ten kierunek interwencji nie jest ograniczony terytorialnie. Jego celem jest przekazanie dofinansowania każdej polskiej bibliotece publicznej lub instytucji kultury posiadającej w swojej strukturze bibliotekę publiczną.

Wśród beneficjentów Kierunku interwencji 1.1. wyodrębniono wnioskodawców, reprezentujących następujące obszary strategicznej interwencji:

- a) miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze: 151 bibliotek,
- b) obszary zmarginalizowane: 729 bibliotek,
- c) Polska Wschodnia: 263 biblioteki,
- d) Śląsk: 134 biblioteki.

⁵ Publikacja cykliczna GUS pt. Miasta w liczbach. por. „Miasta w liczbach 2016, publikacja GUS, Warszawa, Poznań 2018 r.” <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/inne-opracowania/miasta-województwa/miasta-w-liczbach-2016.3.8.html> (dostęp z dnia 23.03.2022 r.)

⁶ Specyficznym przykładem jest Kierunek interwencji 1.2. Budowa ogólnokrajowej sieci bibliotecznej poprzez zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek. Zgodnie z postanowieniami NPRCz 2.0, w ramach tego kierunku interwencji, konkurs dla dużych bibliotek publicznych oraz innych zaliczonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego do OSB o księgozbiorach liczących powyżej 50 tys. jednostek zbiorów nie był ograniczony terytorialnie. Z możliwości przyłączenia do ZSZB skorzystały biblioteki publiczne, akademickie i inne z całego kraju. Natomiast konkurs dla bibliotek publicznych województw świętokrzyskiego, łódzkiego i lubelskiego był ograniczony terytorialnie do województw Polski Wschodniej (woj. świętokrzyskie i lubelskie) oraz do województwa łódzkiego, w którym występują liczne ośrodki tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszary zmarginalizowane.

W skali całego Kierunku interwencji 1.1. beneficjenci reprezentujący ww. OSI stanowili 56,2 % ogółu beneficjentów (pod względem liczby udzielonych dofinansowań), spośród których 6,6% reprezentowało biblioteki publiczne zlokalizowane w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, 32,1 % obszary zmarginalizowane obejmujące małe miasta, 11% - Polska Wschodnia, Śląsk zaś 5,9% . Łączna kwota wydatkowanego dofinansowania została wykorzystana w 54,4% przez beneficjentów reprezentujących ww. OSI, a w 45,6% przez pozostałe biblioteki.

1.3 Kierunek interwencji 1.2. Budowa ogólnokrajowej sieci bibliotecznej poprzez zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek.

Konkurs dla bibliotek publicznych województw świętokrzyskiego, łódzkiego i lubelskiego był ograniczony terytorialnie do województw Polski Wschodniej (woj. świętokrzyskie i lubelskie) oraz do województwa łódzkiego, w którym występują liczne ośrodki tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszary zmarginalizowane.

W grupie 109 bibliotek podłączonych w 2022 roku podział ukształtował się następująco:

- a) miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze: 14 bibliotek,
- b) obszary zmarginalizowane: 47 bibliotek,
- c) Polska Wschodnia: 20 bibliotek,
- d) pozostałe: 28 bibliotek.

Wśród grupy 109 bibliotek podłączonych do Zintegrowanego Systemu Zarządzania Zasobami Bibliotek, beneficjenci reprezentujący ww. OSI stanowili 74,3%.

1.4 Kierunek interwencji 2.1. Infrastruktura bibliotek 2021-2025

Podział zaangażowania środków ze względu na Obszary Strategicznej Interwencji [OSI] dotyczy wszystkich beneficjentów. 100% wszystkich udzielonych dofinansowań dotyczy beneficjentów albo z miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze albo obszarów zmarginalizowanych (obejmujących małe miasta i obszary wiejskie).

Na OSI obligatoryjne można nałożyć wydzielenie wtórne, dotyczące zaszeregowania beneficjentów do przedstawicieli Polski Wschodniej lub Śląska.

Dodatkowo wydzielone:

- Polska Wschodnia- w II naborze (w 2022 r.) udzielono 11 dofinansowań (z wyjątkiem woj. świętokrzyskiego). Realizowane były i są – ze względu na swój wieloletni charakter - także zadania z obszaru Polski Wschodniej (woj. podlaskie, lubelskie,

podkarpackie, warmińsko-mazurskie, świętokrzyskie), którym udzielono dofinansowania w I naborze (w 2021 r.)- 8 beneficjentów.

Średnie udzielone dofinansowanie dla tej grupy beneficjentów (Polska Wschodnia) wynosi 1 583 tys. zł, co stanowi 100,72% średniego dofinansowania dla ogółu beneficjentów.

- Śląsk - w 2022 r. udzielono 8 dofinansowań.

Średnie udzielone dofinansowanie dla tej grupy beneficjentów wynosi 1 805 tys zł, co stanowi ok. 115% średniego dofinansowania dla ogółu beneficjentów.

1.5 Kierunek interwencji 3.1. Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego oraz Kierunek interwencji 3.2. Zakup nowości wydawniczych oraz elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych i pedagogicznych.

Środki budżetu państwa na wsparcie finansowe na realizację Priorytetu 3 (oraz obsługę zadania przez wojewodów) zostały podzielone między wojewodów oraz ministrów proporcjonalnie do wysokości wnioskowanych odpowiednio przez organy prowadzące placówki wychowania przedszkolnego, szkoły i biblioteki pedagogiczne. Wśród beneficjentów Priorytetu 3 NPRCz 2.0 w obu kierunkach interwencji zatem, wsparciem zostały objęte podmioty ze wszystkich Obszarów Strategicznej Interwencji.

Przy realizacji Priorytetu 3 NPRCz 2.0 istotne jest zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Wsparcie zostało skierowane do organów prowadzących placówki wychowania przedszkolnego, szkoły i biblioteki pedagogiczne położone:

- a) na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją – 755 podmiotów,
- b) w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze - 288,
- c) na Śląsku – 581,
- d) na terenach Polski Wschodniej – 1479 podmiotów.

Istotne jest zaangażowanie samorządów lokalnych (organów prowadzących placówki wychowania, przedszkolnego i biblioteki pedagogiczne) jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej, gdyż to oni bezpośrednio składają wnioski o udzielenie wsparcia do właściwych wojewodów i przeznaczają środki z własnych budżetów na zapewnienie wkładu własnego w wysokości co najmniej 20% kwoty kosztów realizacji zadania objętego wsparciem finansowym.

1.6 Kierunek interwencji 4.1. BLISKO – Biblioteka | Lokalność | Inicjatywy | Społeczność | Kooperacja | Oddolność.

W ramach Kierunku interwencji ogół beneficjentów, tj. 100%, reprezentuje dwa spośród obligatoryjnych Obszarów Strategicznej Interwencji (tj. miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszary zmarginalizowane).

Najwięcej projektów, które uzyskały dofinansowanie, było realizowanych w gminach miejsko-wiejskich, niewiele mniejsze wsparcie trafiło do bibliotek zlokalizowanych w gminach wiejskich.

W schemacie terytorializacji zamieszczonym w NPRCz 2.0 przyjęto, że z uwagi na charakter zadania realizowanego w ramach Kierunku interwencji 4.1 nie jest zasadne terytorialne ograniczanie zasięgu interwencji. Wszystkie 49 projektów dofinansowanych w ramach pierwszego naboru BLISKO (2021-2022) było realizowanych w gminach wiejskich, gminach miejsko-wiejskich lub gminach miejskich lub miastach na prawach powiatu, przy czym 18 było zlokalizowanych na obszarze Polski Wschodniej lub Śląska. Także każdy z 46 projektów dofinansowanych w ramach drugiego naboru BLISKO (2022-2023) był realizowany w gminie wiejskiej lub gminie miejsko-wiejskiej, bądź w gminie miejskiej lub mieście na prawach powiatu, przy czym 17 z nich było zlokalizowanych na obszarze Polski Wschodniej lub Śląska.

1.7 Kierunek interwencji 4.2. Kampania społeczno-informacyjna.

Zgodnie z postanowieniami programu działania realizowane w ramach Kierunku interwencji 4.2. NPRCz 2.0 miały zasięg ogólnopolski i nie podlegały terytorializacji.

2. Cele Programu z uwzględnieniem polityk horyzontalnych

Z perspektywy ewaluacji projektów współfinansowanych z NPRCz 2.0, za szczególnie istotne uznano dwie polityki horyzontalne: zrównoważony rozwój oraz równość szans i niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób z niepełnosprawnościami. Podejście to wypracowano w oparciu o rozwiązania stosowane dla projektów realizowanych z udziałem Funduszy Europejskich.

Na potrzeby NPRCz 2.0 przyjęto, iż zasada zrównoważonego rozwoju oznacza, że realizowane działania nie mogą naruszać równowagi przyrodniczej i przestrzennej. Z kolei zasada równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oznacza, iż projektowane produkty oraz otoczenie powinny zapewniać ich dostępność dla wszystkich ludzi, w największym możliwym stopniu, bez potrzeby adaptacji bądź wyspecjalizowanego projektowania.

Uwzględnienie polityk horyzontalnych podczas realizacji NPRCz 2.0 w 2021 r., informacje przedstawione przez Operatorów Priorytetów, na podstawie danych sprawozdawanych przez beneficjentów Programu.

2.1 Kierunek interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych.

W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji należy wskazać, iż Beneficjenci K.I.1.1. mogli kupować nowości wydawnicze oraz usługę zdalnego dostępu do książek w formacie e-booków i/lub audiobooków i/lub synchrobooków. Biblioteki dokonywały zakupu głównie zgodnie z zapotrzebowaniami czytelników, którzy zgłaszali konkretne tytuły, a także formy w jakich chcieliby dane publikacje wypożyczyć. Do dyspozycji mieli książki tradycyjne oraz w wersji elektronicznej.

Książki w wersji elektronicznej spełniły oczekiwania nie tylko osób preferujących taką formę publikacji, ale przede wszystkim czytelników z niepełnosprawnościami ruchowymi czy słabowidzących, którzy w ten sposób mieli taką samą możliwość, jak pozostali czytelnicy, skorzystania z nowości dostępnych na rynku wydawniczym poprzez biblioteki publiczne. Biblioteki powiększały swoje księgozbiory o audiobooki, e-booki jak i zdalne dostępy do publikacji. Różnorodność w zakresie formy, jak i tematyki publikacji zakupywanych do biblioteki prowadzi do zwiększenia udziału w życiu społecznym grup zmarginalizowanych oraz wyrównuje ich szanse w dostępie do rynku wydawniczego.

Zakup publikacji w formie elektronicznej oraz w formie zdalnego dostępu pozytywnie wpływa i oddziałuje na ochronę środowiska poprzez zmniejszoną produkcję papieru potrzebnego do druku książki tradycyjnej. Jest to rozwiązanie, które prowadzi nie tylko do efektywnego wykorzystania zasobów, ale także do ograniczenia zanieczyszczeń i zmniejszenia hałasu.

Należy podkreślić, że jednym z warunków koniecznych do spełnienia przed przystąpieniem do K.I.1.1. jest posiadanie przynajmniej jednego terminalu cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej książek i czasopism naukowych *Academica*. Dzięki niej w bibliotekach publicznych z całej Polski – beneficjentach Programu, które posiadają terminal, czytelnicy mają taki sam dostęp do zbiorów Narodowej Książnicy, jak mieszkańcy Warszawy. W 2022 roku wypożyczono cyfrowo poprzez terminale *Academica* w całej Polsce prawie 340 tysięcy publikacji.

2.2 Kierunek interwencji 1.2. Budowa ogólnokrajowej sieci bibliotecznej poprzez zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek.

Dzięki udostępnieniu w ramach K.I.1.2. najnowocześniejszego systemu zarządzania zasobami bibliotek każdy z użytkowników beneficjentów będzie miał jednakowy dostęp do katalogu biblioteki bez konieczności np. przyjazdu do biblioteki. Należy także podkreślić, że system *Alma* spełnia wszystkie normy dostępności stron internetowych dla osób z niepełnosprawnościami.

Wszystkie ww. działania są zgodne z politykami horyzontalnymi, a w szczególności z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, a także zasadą zrównoważonego rozwoju.

2.3 Kierunek interwencji 2.1. Infrastruktura bibliotek 2021–2025

Najczęstsze rozwiązania, uwzględniające realizację polityki horyzontalnej dotyczącej zrównoważonego rozwoju, proponowane przez wnioskodawców i beneficjentów Kierunku interwencji 2.1., to:

- montaż pompy ciepła i paneli fotowoltaicznych oraz innych rozwiązań energooszczędnych;
- docieplanie obiektów bibliotecznych, w tym poprzez stosowanie nowoczesnych i ekologicznych rozwiązań w tym zakresie;
- dbałość o zagospodarowanie terenu wokół biblioteki z uwzględnieniem nasadzeń oraz tworzenie trawników;
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń;
- wdrażanie rozwiązań infrastrukturalnych, które będą wykorzystywane w działalności merytorycznej, np. edukacji ekologicznej;
- odpowiedni dobór materiałów, urządzeń i wyposażenia spełniających wysokie normy proekologiczne.

Najczęstsze proponowane przez wnioskodawców i beneficjentów Priorytetu 2 rozwiązania uwzględniające realizację polityki horyzontalnej dotyczącej zapobiegania dyskryminacji to:

- uwzględnienie w projekcie i realizacji zadania rozwiązań zapewniających dostęp architektoniczny do obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami (np. montaż windy, oznaczenia w języku Braille'a);
- infrastrukturalne i sprzętowe dostosowanie obiektu objętego zadaniem do prowadzenia działalności merytorycznej ukierunkowanej na działania integrujące osoby ze szczególnymi potrzebami, migrantów, osoby różnych wyznań, poglądów czy pochodzenia społecznego (np. zakup wyposażenia uwzględniającego potrzeby osób z niepełnosprawnościami).

2.4 Kierunek interwencji 3.1. Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego oraz Kierunek interwencji 3.2. Zakup nowości wydawniczych oraz elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych i pedagogicznych.

Beneficjenci Priorytetu 3 NPRCz 2.0:

- uwzględniali potrzeby osób niepełnosprawnych planując i realizując zakupy książek i elementów wyposażenia wewnątrz biblioteki oraz prowadząc działania promujące czytelnictwo:
  - dzięki zakupionym czytnikom ebooków i zakupieniu audio – i ebooków z książek mogą korzystać uczniowie niedowidzący i słabosłyszący,
  - zakupione pozycje książkowe uwzględniały problem integracji, tolerancji, akceptacji,
  - zakupiono książki terapeutyczne, z dużą czcionką, bajki psychoedukacyjne,

- do biblioteki szkolnej zakupiono także elementy wyposażenia z myślą o uczniach z niepełnosprawnościami,
- utworzono półkę z wydzielonym księgozbiorem „terapeutycznym”, poruszającym m. in. problemy osób z autyzmem, pojawiły się pozycje z wspierające działania logopedyczne, jak i koncentrację i uwagę,
- przy dokonywaniu zakupów uwzględniono potrzeby uczniów niepełnosprawnych: zakupiono książki z dużą czcionką, bogato ilustrowane, książki wspierające rozwój wymowy dziecka, dla uczniów z deficytem uwagi, dysleksją,
- zakupiono książki z dodatkiem audiobooków i o radzeniu sobie z problemami, z deficytem uwagi, dysleksją, ze spectrum autyzmu. To książki z dużą czcionką, pisane prostym językiem, z bogatą szatą graficzną, także książki o treści terapeutycznej oraz pozycje poruszające problemy osób chorych i niepełnosprawnych.
- dla dzieci z problemami słuchowymi zapewniono w bibliotece osobne stoliczki w spokojniejszym miejscu, dzieci mają możliwość założenia słuchawek wygłuszających,
- dla dzieci z problemami ruchowymi zakupiono mniejsze meble, które nie utrudniają poruszania się,
- uwzględniono tematykę osób zagrożonych wykluczeniem przez np. chorobę, niepełnosprawność czy pochodzenie.
- uwzględniali kwestie odnoszące się do poszanowania i ochrony środowiska naturalnego:
  - zakupiono książki podejmujące tematykę ekologiczną,
  - zakupiono książki wykonane z dobrych jakościowo materiałów (np. twarde oprawy), by były trwałe,
  - książki obłożono folią pochodzącą z recyklingu,
  - wybierano publikacje z papieru z makulatury,
  - organizowano akcji zbiórki makulatury przez uczniów, przygotowano do oddania na makulaturę starych książek przeznaczonych do wykreślenia z ewidencji,
  - przy dokonywaniu zakupów i realizacji działań promujących czytelnictwo zostały uwzględnione kwestie odnoszące się do poszanowania i ochrony środowiska naturalnego m.in. poprzez rozsyłanie zapytań ofertowych drogą mailową,
  - książki zostały dostarczone do szkoły w pudełkach wielokrotnego użytku, w plakatach wykorzystano materiały z recyklingu,
  - przeprowadzając akcje czytelnicze czy konkursy zwracano uwagę na wykorzystanie materiałów ekologicznych przez organizatora, jak i przez uczniów. Podczas jednej z akcji promującej czytelnictwo, książki zostały zapakowane w szary, pochodzący z recyklingu papier,

- organizowano kiermasz używanych podręczników, promowano bookcrossing,
- przy zakupie komputera dla nauczyciela bibliotekarza wzięto pod uwagę jego jakość, wydajność a także energooszczędność,
- zakupiono pozycje dotyczące ekologii, ochrony środowiska, gospodarowania energią, ochrony klimatu, zdrowego stylu życia, recyklingu, nie marnowania żywności,
- zorganizowano projekt dotyczący kwestii odnoszącej się do poszanowania i ochrony środowiska naturalnego pn.: „Szczuj książkę”,
- zakupiono książki o tematyce przyrodniczej oraz serię książek dla młodszych czytelników eko z zielonym listkiem na okładce. Stanowią one przegląd najistotniejszych tematów z różnych obszarów ekologii, na które również dzieci mogą mieć realny wpływ, np. oszczędzanie wody, segregowanie śmieci, zakupy w duchu zero waste, jak zadbać o czyste powietrze,
- w celu pozyskania miejsc na nowości wydawnicze, w bibliotece szkolnej przygotowano i oddano zniszczone i zdezaktualizowane książki na makulaturę,
- materiały wykorzystywane przy organizacji konkursów pochodziły w głównej mierze z recyklingu,
- w ramach organizacji konkursów ograniczono zużycie papieru oraz wprowadzono pismo ręczne (w zeszytach recyklingowych) zamiast wydruków,
- w ramach projektowania wystaw wyeliminowano plastik i okładki foliowe.

2.5 Kierunek interwencji 4.1. BLISKO – Biblioteka | Lokalność | Inicjatywy | Społeczność | Kooperacja | Oddolność.

Beneficjenci BLISKO spełniali polityki horyzontalne w obszarze zapewniania dostępu dla osób z niepełnosprawnościami oraz w obszarze zrównoważonego rozwoju. W pierwszym obszarze były to m.in. działania umożliwiające osobom z niepełnosprawnościami udział w organizowanych wydarzeniach (realizacja w obiektach dostosowanych architektonicznie, transport, asystenci), zadbanie o dostępność informacji i materiałów, organizacja wydarzeń bezpośrednio skierowanych do osób z niepełnosprawnościami, organizację szkoleń specjalistycznych dla kadry bibliotek, zakup sprzętu ułatwiającego korzystanie z biblioteki i jej zasobów (zakup finansowany z wkładu własnego). W odniesieniu do zrównoważonego rozwoju beneficjenci wskazywali m.in. na to, że kwestie ekologiczne są istotne na poziomie wdrażania projektów (np. oszczędne gospodarowanie zasobami, wybór produktów z certyfikatem przyjazne środowisku), realizowane działania uwzględniają osoby z defaworyzowanych

grup, poprzez wybrane działania wzmacniano poziom świadomości ekologicznej mieszkańców, a przede wszystkim odwoływano się do działania uwzględniającego lokalne zasoby naturalne i kulturalne.

2.6 Kierunek interwencji 4.2. Kampania społeczno-informacyjna.

Jednym z elementów promocji NPRCz 2.0 jest produkcja gadżetów, przy projektowaniu nowych gadżetów została zachowana dbałość o ekologiczny rodzaj materiału taki jak bawełna z domieszką bambusa.

3 Informacja o wykonaniu planu finansowego Programu w 2022 r.

Budżet Programu opiera się na środkach budżetu państwa, przy jednoczesnym zaangażowaniu środków z budżetów JST albo z innych źródeł (np. środki własne beneficjentów) w postaci wkładów własnych do projektów, na które zostało udzielone dofinansowanie w ramach NPRCz 2.0. Wysokość wymaganego wkładu własnego może być różna, tak w odniesieniu do poszczególnych Priorytetów Programu, jak i w odniesieniu do poszczególnych kategorii beneficjentów w danym Kierunku Interwencji (co szczegółowo zostało przedstawione w ich opisie).

W zależności od Priorytetu wydatki ponoszone w ramach Programu są wydatkami inwestycyjnymi albo wydatkami bieżącymi (nie ma łączenia dwóch rodzajów wydatków w obrębie jednego Kierunku interwencji).

Środki na realizację zadań Programu są przyznawane Operatorom Priorytetów w formie dotacji celowych, w wysokości wynikającej z zakończonej procedury wyboru projektów (szczegółowo określonej w regulaminach Kierunków interwencji), w miarę postępu realizacji zadania. W odniesieniu do Kierunku interwencji 1.2. oraz do Kierunku interwencji 4.2., wysokość dotacji celowej, w danym roku budżetowym, jest ustalana na podstawie kwot określonych w Programie.

W ramach Programu – na poziomie beneficjentów – nie funkcjonuje mechanizm środków wygasających z upływem roku budżetowego. W przypadku realizacji projektów, których czas przekracza jeden rok budżetowy, beneficjenci otrzymywali środki finansowe w oparciu o harmonogram i zakres rzeczowo-finansowy ujęty w umowie o dofinansowanie w wysokości rocznego zapotrzebowania. Jeśli projekt obejmuje dłuższy okres niż rok budżetowy, beneficjent otrzyma transzę środków w kolejnym roku jego realizacji.

Tabela 2 Procentowy rozkład zaangażowania środków Programu w poszczególnych latach

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025	RAZEM lata 2021–2025
Razem środki z budżetu państwa (w zł)	70 000 000 zł	152 082 500 zł	150 412 500 zł	150 392 500 zł	112 112 500 zł	635 000 000 zł
<i>Udział w danym roku (w %)</i>	11,02%	23,95%	23,69%	23,68%	17,66%	100,00%
Razem wkład własny beneficjentów (w zł)	60 248 000 zł	102 090 000 zł	100 330 000 zł	98 380 500 zł	83 627 500 zł	444 676 000 zł
<i>Udział w danym roku (w %)</i>	13,55%	22,96%	22,56%	22,12%	18,81%	100,00%
Łącznie finansowanie Programu (w zł)	130 248 000 zł	254 172 500 zł	250 742 500 zł	248 773 000 zł	195 740 000 zł	1 079 676 000 zł
<i>Udział w danym roku (w %)</i>	12,06%	23,54%	23,22%	23,04%	18,13%	100,00%

Tabela 3 Informacja o wykonaniu planu finansowego NPRCz za 2022 r. - stan na dzień 31.12.2022 z uwzględnieniem okresu przejściowego

w tys. zł

Wyszczególnienie		Środki budżetu państwa					Wkład własny beneficjentów		Stopień realizacji 4/3 (w%)
		Plan		Wykonanie					
		wg uchwały RM	po zmianie	ogółem	z tego:		Plan (wg uchwały RM)	Wykonanie	
					wydatki bieżące	wydatki majątkowe			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
RAZEM		152 083	152 083	136 080	81 746	54 334	102 090	81 869	89,5
Priorytet 1	K.I. 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych	34 900	34 900**	28 456	28 456	0	68 285	60 939	81,5
	K.I. 1.2. Budowa ogólnokrajowej sieci bibliotecznej poprzez zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek	8 200	8 200	8 192	8 192	0	0	0	99,9
Priorytet 2	K.I. 2.1. Infrastruktura bibliotek 2021-2025	63 500	63 500**	54 334	0	54 334	25 844	12 733	85,6
Priorytet 3	K.I. 3.1. Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego	8 800	7 588*	7 431	7 431	0	2 200	1 909	97,9
	K.I. 3.2. Zakup nowości wydawniczych oraz elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych i pedagogicznych	20 600	21 812*	21 812	21 812	0	5 150	5 555	100

w tys. zł

Wyszczególnienie		Środki budżetu państwa					Wkład własny beneficjentów		Stopień realizacji 4/3 (w%)
		Plan		Wykonanie					
		wg uchwały RM	po zmianie	ogółem	z tego:		Plan (wg uchwały RM)	Wykonanie	
					wydatki bieżące	wydatki majątkowe			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Priorytet 4	K.I. 4.1. BLISKO – Biblioteka Lokalność Inicjatywy Społeczność Kooperacja Oddolność	6 100	6 300	6 266	6 266	0	611	733	99,5
	K.I. 4.2. Kampania społeczno-informacyjna	7 500	7 300	7 170	7 170	0	0	0	98,2
Monitoring i ewaluacja		533	546	517	517	0	0	0	94,7
Koszty obsługi cz. 24 budżetu państwa		1 800	1 787	1 771	1 771	0	0	0	99,1
Koszty obsługi Priorytetu 3		150	150	131	131	0	0	0	87,3

Dane opracowane na podstawie sprawozdań Operatorów

Zgodnie z Uchwałą nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025”, każdy z Operatorów Priorytetów 1, 2 i 4 (Biblioteka Narodowa, Instytut Książki, Narodowe Centrum Kultury) miał zapewnione środki w wysokości 600 000 zł na obsługę poszczególnych Priorytetów w 2022 roku.

W 2022 roku dokonano przesunięcia środków finansowych w wysokości:

- 200 000 zł pomiędzy realizowanymi w ramach NPRCz 2.0 Priorytet 4, kierunkami interwencji obejmującymi finansowanie kosztów obsługi Priorytetu 4 (umowa 250/DF-VII/2021) oraz koordynację i organizację działań kierunku interwencji 4.1 (umowa 251/DF-VII/2021). W 2022 roku na realizację zadań w ramach każdej z tych umów przeznaczone zostały środki w wysokości po 600 000 zł., przesunięcie zaś dotyczy zmniejszenia dotacji zabezpieczonej na obsługę Priorytetu 4 z jednoczesnym zwiększeniem dotacji przewidzianej na realizację koordynacji i organizacji działań kierunku interwencji 4.1.: - umowa nr 250/DF-VII/2021 (zmniejszenie z 600 000 zł do 400 000 zł) oraz umowa nr 251/DF-VII/2021 (zwiększenie z 600 000 zł do 800 000 zł);
- 200 000 zł z umowy nr 259/DF-VII/2021 „Działania promocyjno – informacyjne, w ramach PW NPRCz. 2.0, Priorytet 4., Kierunek Interwencji 4.2.” wg następującego podziału: do umowy nr 250/DF-VII/2021 „finansowanie kosztów obsługi Priorytetu 4” - 187 000 zł (z 400 000 zł do 587 000 zł); oraz do umowy nr 98/DF-VII/2021 „Realizacja zadań realizowanych w ramach Planu Ewaluacji Monitoringu Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025” – 13 000 zł (z 302 500 zł do 315 500 zł). Przesunięta do umowy nr 98/DF-VII/2022 kwota 13 000 zł została wykorzystana na badanie dotyczące efektywności kampanii promocyjnej NPRCz 2.0.

Natomiast zgodnie z założeniami Priorytetu 3 NPRCz 2.0, w każdym roku realizacji programu wojewodowie otrzymują środki na obsługę Priorytetu 3 (w wysokości do 0,5% środków przeznaczonych w danym roku budżetowym na realizację zadań

* Zgodnie z założeniami realizacyjnymi Priorytetu 3 - określonymi w Uchwale nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025” - nie mniej niż 30% wnioskowanej kwoty wsparcia jest przeznaczona na potrzeby placówek wychowania przedszkolnego. Jeśli kwota wnioskowana przez organy prowadzące placówki wychowania przedszkolnego jest niższa od kwoty środków budżetu państwa przeznaczonej w danym roku budżetowym na wsparcie placówek wychowania przedszkolnego, zespół oceniający wnioski kwalifikuje do objęcia wsparciem szkoły lub biblioteki pedagogiczne wnioskujące o udział w programie. Jeśli kwota wnioskowana przez organy prowadzące szkoły lub biblioteki pedagogiczne jest niższa od kwoty środków budżetu państwa przeznaczonej w danym roku budżetowym na wsparcie szkół i bibliotek

pedagogicznych, zespół oceniający wnioski kwalifikuje do objęcia wsparciem placówki wychowania przedszkolnego wnioskujące o udział w programie.

Dokonywanie przesunięć pomiędzy kierunkami działania z zachowaniem wysokości środków z budżetu państwa alokowanych w Priorytecie 3 na dany rok budżetowy - do wysokości 70% środków alokowanych na Kierunek interwencji 3.1. lub Kierunek interwencji 3.2. – jest możliwe po akceptacji ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, bez konieczności aktualizacji Programu.

Taka akceptacja została wyrażona (pismo sygn.nr DPNP-WPPiP.4087.65.2021.BS z dnia 29.03.2022 r. z informacją na ten temat zostało przekazane do koordynatorów wojewódzkich Priorytetu 3 NPRCz 2.0.). W związku z tym, przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu wsparcia finansowego poszczególnym wnioskodawcom, możliwe było dokonywanie przesunięć finansowych w obrębie Priorytetu 3.

** W grudniu 2022 r. na wniosek resortu kultury na podstawie art. 177 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.) Minister Finansów dokonał blokady środków niewykorzystanych w 2022 r. w Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025. w wysokości : 6.391.623 zł – środki bieżące oraz 7.290.327 zł. – środki inwestycyjne, razem 13. 681.950 zł przeznaczanego na realizację Priorytetu 1 – Kierunek Interwencji 1.1 Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych oraz Priorytetu 2– Kierunek Interwencji 2.1 Infrastruktura bibliotek 2021–2025

Biblioteka Narodowa wskazała, że w budżecie Priorytetu 1, Kierunek Interwencji 1.1. w 2022 roku nie rozdysponowano kwoty w wysokości 6.391.623 zł (stan na 6.12 br.). Na taką sytuację wpływ miało m.in.: niezłożenie wniosków przez 12 bibliotek publicznych wskazanych wcześniej przez wojewódzkie biblioteki publiczne do wzięcia udziału w naborze - jako powód rezygnacji bibliotek wskazano zmniejszenie budżetu przez organizatorów w ostatniej chwili. Inną przyczyną zaistniałej sytuacji była rezygnacja części bibliotek publicznych z udziału w naborze do K.I. 1.1. wynikająca ze zwiększonych kosztów energii elektrycznej i ogrzewania (trudnymi do przewidzenia przy planowaniu budżetu na 2022 r.) czy brak środków na wkład własny w związku z rosnącą inflacją (zwiększone koszty zakupów wszystkich materiałów i usług).

Ponadto Instytut Książki poinformował o kolejnych - siedmiu - rezygnacjach z dofinansowania przez biblioteki realizujące swoje zadanie w ramach Priorytetu 2 - Kierunek Interwencji 2.1. Beneficjenci podawali następujące powody które zmusiły ich do wyżej wymienionej decyzji: trudności z rozstrzygnięciem procedury przetargowej i wyłonieniem wykonawcy, przedłużające się procedury formalne i prawne, inflacja odnotowywana w cenach usług branży budowlanej i pokrewnych (niemożność wygospodarowania dodatkowych środków na realizację zadania w budżecie beneficjenta/organizatora beneficjenta).

4. Informacja o wykonaniu wskaźników Programu.

Na potrzeby wdrażania *Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025* przyjęto, iż kluczowe znaczenie ma prowadzenie polityki publicznej w oparciu o zgromadzone dane, wnioski, rekomendacje, analizy oraz ocenę efektywności i skuteczności prowadzonych działań. Służyć temu będą informacje otrzymywane w ramach bieżącego monitoringu, badań i ewaluacji prowadzonych na potrzeby NPRCz 2.0.

W treści NPRCz 2.0 (rozdział X) określono sposób i zasady gromadzenia danych. Wskazano, iż wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu bezpośredniego zostały określone na poziomie projektu, przy czym wskaźniki produktu są powiązane wprost z wydatkami ponoszonymi w projekcie, a wskaźniki rezultatu bezpośredniego odnoszą się do bezpośrednich efektów projektu, których realizacja jest wynikiem projektu, ale mogą mieć na nią wpływ także inne czynniki zewnętrzne. Przedstawiono także założenia dotyczące wskaźników dla NPRCz 2.0 oraz zasady szacowania ich wartości pośrednich i docelowych.

Dodatkowo na potrzeby NPRCz 2.0 stworzono wykaz monitorowanych wskaźników, dla których nie szacowano wartości, dla których jednak dane będą gromadzone wraz z postępem realizacji Programu.

Jednocześnie w treści NPRCz 2.0 zaznaczono, iż dla oceny postępów w osiągnięciu celu głównego i celów szczegółowych przypisanych poszczególnym priorytetom stosuje się przyporządkowane do nich wskaźniki, obrazujące pożądaną zmianę sytuacji społeczno-gospodarczej.

3.1. Informacja o beneficjentach NPRCz 2.0 w 2022 r.

4.1.1 Z analizy zagregowanych tabel monitoringowych (załączonych do sprawozdań przez Operatorów Priorytetów 1, 2 i 4 NPRCz 2.0) wynika, iż w 2022 r. ze wsparcia Programu skorzystały 2394 niepowtarzające się biblioteki publiczne. Ponadto 7 bibliotek publicznych bierze udział aż w trzech Kierunkach Interwencji, kolejnych 167 w dwóch Kierunkach Interwencji, a 2220 w jednym Kierunku Interwencji⁷. Są to dane wygenerowane na podstawie obecnie podpisanych umów, z których część odnosi się do zadań nadal realizowanych (np. w Kierunkach interwencji 2.1. oraz 4.1. dofinansowania udzielane są na projekty wieloletnie).

⁷ Wartości wskaźników monitorowanych nie były dublowane, w sytuacji gdy dana biblioteka otrzymała dofinansowanie dwa lub trzy razy, w ramach poszczególnych Kierunków interwencji NPRCz 2.0, jej wskaźniki były włączone do sumy tylko raz. Jednocześnie w obliczeniach wskaźnika CG_P_2 za 2022 r. uwzględniono niepowtarzające się biblioteki publiczne, niepowtarzające się placówki wychowania przedszkolnego oraz niepowtarzające się biblioteki szkolne i pedagogiczne niezależnie od etapu realizacji projektu tzn. uwzględniono projekty niezakończone, które są realizowane w okresie dłuższym niż jeden rok sprawozdawczy (co jest zasadniczą różnicą w stosunku do wskaźnika CG_P_1).

4.1.2 Z analizy sprawozdania Operatora Priorytetu, uzupełnionej analizą zagregowanych tabel monitoringowych (załączonych do sprawozdań przez Operatora Priorytetu 3 NPRCz 2.0) wynika, iż w 2022 r. ze wsparcia Programu skorzystało 4598 niepowtarzalnych placówek wychowania przedszkolnego i bibliotek szkolnych i pedagogicznych⁸.

4.2. Wykonanie wskaźników NPRCz 2.0⁹

4.2.1. Poziom czytelnictwa (czytanie przynajmniej jednej książki w ciągu roku)

Wskaźnik CG_R_1 Poziom czytelnictwa, jest obliczany na podstawie sondażowego badania czytelnictwa Biblioteki Narodowej. Jest to odsetek osób w wieku 15 i więcej lat, które zadeklarowały, że w ciągu roku poprzedzającego moment badania czytały co najmniej 1 książkę (w tradycyjnej formie papierowej lub jako e-book). Celem NPRCz 2.0. jest wzrost wskaźnika poziom czytelnictwa w kolejnych latach trwania Programu, przy czym wskaźnik jest wrażliwy na zachodzące procesy cywilizacyjne, w szczególności konkurencję innych mediów i sposobów dostępu do treści¹⁰.

4.2.1.1. Wykonanie wskaźnika w 2022 r.

W 2022 r. Biblioteka Narodowa przeprowadziła badanie poziomu czytelnictwa. W ramach zadania przeprowadzone zostało ilościowe badanie czytelnictwa książek metodą CAPI (Computer Assisted Personal Interview) na ogólnopolskiej próbie reprezentatywnej obywateli Polski w wieku 15 lat i więcej o liczebności minimum 2000 respondentów i na próbie celowej studentów II i III roku studiów I stopnia lub jednolitych studiów magisterskich o liczebności co najmniej 1000 respondentów.

W 2022 r. wskaźnik ten został zrealizowany na poziomie 34%, a więc w stopniu niższym niż przyjęte założenia (86,08% realizacji wartości docelowej dla okresu sprawozdawczego). Oznaczać to może, że 2022 r., tak, jak lata 2020-2021, był rokiem nietypowym. Ze względu na czynniki zewnętrzne, na które nie można mieć wpływu, poziom czytelnictwa utrzymał się na poziomie z jesieni 2021 r.¹¹

⁸ Operator Priorytetu 3 w przekazanym sprawozdaniu wskazał 5506 placówek wychowania przedszkolnego i bibliotek szkolnych i pedagogicznych. Rozłącznie traktował filie bibliotek pedagogicznych, a także podwójnie zliczał jednostki, które brały udział w obu Kierunkach interwencji Priorytetu 3. W analizie zagregowanych tabel monitoringowych, dla utrzymania spójności w monitorowaniu wszystkich Priorytetów, filie placówek potraktowano jako jeden podmiot, pojedynczo zliczano także podmioty biorące udział w obu Kierunkach interwencji 3.1 i 3.2.

⁹ Opis i dane przygotowano na podstawie informacji przedstawionych przez Operatorów Priorytetów, zebranych na podstawie sprawozdań beneficjentów Programu.

¹⁰ por. Załącznik do uchwały nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r., s. 195.

¹¹ Ze względu na spadek czytających w badaniu przeprowadzonym w listopadzie 2021 r. (34%) Biblioteka Narodowa zleciła powtórzenie badania w marcu 2022 r. Badanie przeprowadzone w marcu 2022 r. potwierdziło spadek czytających: przeczytanie jednej książki zadeklarowało 38% pytanym. Odsetek czytających co najmniej jedną książkę w ciągu roku w ciągu ostatniej dekady przedstawiał się następująco: 2012: 39%, 2014: 42%, 2015: 37%, 2016: 37%, 2017: 38%, 2018: 37%, 2019: 39%, 2020: 42%, 2021: 34%, 2022 (marzec): 38%, 2022: 34%.

Analizując wykonanie wskaźnika w 2022 r. należy zauważyć, iż czytaniu książek sprzyja spokój ducha, poczucie stabilności i bezpieczeństwa. Nie sprzyja mu poczucie niepewności egzystencjalnej, zwłaszcza jeśli jest odczuwane w różnych sferach, w tym materialnej. Taką niską ocenę samopoczucia wskazała liczna grupa respondentów w badaniu poziomu czytelnictwa przeprowadzonym przez Bibliotekę Narodową w 2022 r.

4.2.2. Poziom wykorzystania nowości wydawniczych zakupionych do bibliotek szkolnych w ramach NPRCz 2.0

Wskaźnik CG_R_2 Poziom wykorzystania nowości wydawniczych zakupionych do bibliotek szkolnych wspartych w ramach NPRCz 2.0 jest obliczony na podstawie informacji o liczbie szkół, które w danym roku skorzystały z dofinansowania wraz z liczbą uczniów korzystających z bibliotek szkolnych oraz wypożyczających zakupione w ramach wsparcia nowości wydawnicze. Wskaźnik określono jako: liczba uczniów korzystających z zakupionych nowości wydawniczych do bibliotek szkolnych / ogólna liczba uczniów w szkołach objętych programem¹².

4.2.2.1. Wykonanie wskaźnika w 2022 r.

Zgodnie z danymi przedstawionymi przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, Operatora Priorytetu 3 NPRCz 2.0, w 2022 r. wskaźnik ten został zrealizowany na poziomie 67,0%, a więc w stopniu bliskim do przyjętych założeń (90,54% realizacji wartości docelowej dla okresu sprawozdawczego).

Najwyższy poziom wykorzystania nowości wydawniczych zakupionych do bibliotek szkolnych wspartych w ramach NPRCz 2.0 – 100% został odnotowany w szkołach z województwa mazowieckiego oraz szkół prowadzonych przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego, ministra klimatu oraz szkołach w ORPEG. Poziom najniższy – poniżej 50% – odnotowano w szkołach z województw: pomorskiego i wielkopolskiego oraz szkołach prowadzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Niższy niż zakładany poziom wykorzystania nowości wydawniczych zakupionych w 2022 r. związany jest z faktem, że zakupy książek dokonywane były w ostatnim kwartale 2022 r. Procedura związana z zakupem książek, ich ewidencją i włączeniem do księgozbioru w cyklu roku szkolnego miała decydujący wpływ na to, że uczniowie nie mogli w 2022 r. wypożyczyć wszystkich książek zakupionych w ramach NPRCz 2.0 w okresie sprawozdawczym.

4.2.3. Poziom społeczny oddziaływanie bibliotek

¹² por. Załącznik do uchwały nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r., s. 195.

Wskaźnik CG_R_3 Poziom społeczny oddziaływania bibliotek – jest obliczany na podstawie sondażowego badania czytelnictwa Biblioteki Narodowej. Jest to łączny odsetek osób, które w badaniu BN zadeklarowały, że w ciągu roku poprzedzającego moment badania odwiedziły osobiście jakąś bibliotekę oraz/lub, że wśród wymienionych przez siebie książek czytały przynajmniej 1 książkę pochodzącą z biblioteki. Taka formuła wskaźnika pozwala uchwycić te osoby, które czytają książki z bibliotek choć nie wypożyczyły ich osobiście oraz te, które odwiedzają siedziby bibliotek niekoniecznie w celu czytania książek. Celowo zrezygnowano z rozróżniania typów bibliotek (publiczne/szkolne/itp.) ponieważ część czytelników korzysta jednocześnie/czyta książki z więcej niż jednego rodzaju bibliotek. Z tego też względu (częściowego pokrywania się grup użytkowników różnych typów bibliotek) oraz ze względu na to, że w badaniu sondażowym BN biorą udział jedynie osoby wieku 15 i więcej lat, wartości wskaźnika społecznego oddziaływania bibliotek nie można odnosić bezpośrednio do wartości statystyk GUS. Celem NPRCz 2.0. jest wzrost wskaźnika poziom społecznego oddziaływania bibliotek w kolejnych latach trwania Programu, przy czym wskaźnik jest wrażliwy na zachodzące procesy cywilizacyjne, w szczególności konkurencję innych mediów i sposobów dostępu do treści¹³.

4.2.3.1. Wykonanie wskaźnika w 2022 r.

Zgodnie z danymi przedstawionymi przez Bibliotekę Narodową w 2022 r. wskaźnik ten został zrealizowany na poziomie 12,5%, a więc w stopniu niższym niż przyjęte założenia (67,57% realizacji wartości docelowej dla okresu sprawozdawczego)¹⁴.

Bibliotek Narodowa wskazała także, iż w omawianym okresie sprawozdawczym w największym stopniu spadła liczba osób deklarujących odwiedzenie biblioteki w celach innych niż wypożyczanie książek do domu, co wpłynęło bezpośrednio na ogólny wynik wskaźnika. Oznacza to, że liczba osób deklarujących czytanie książek z biblioteki nie uległa wielkim zmianom.

Należy podkreślić, że wartość wskaźnika ustalano przed zaistnieniem obiektywnych czynników zewnętrznych, które miały bezpośrednio wpływ na zachowania społeczne.

4.2.4. Liczba bibliotek i placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0. wartość dla Priorytetów 1-4 razem

¹³ por. Załącznik do uchwały nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r., s. 196.

¹⁴ Rok 2022 był rokiem nieoczekiwanych okoliczności - 24 lutego 2022 roku Rosja rozpoczęła pełnoskalową inwazję na Ukrainę. Polacy od pierwszego dnia zaczęli odczuwać konsekwencje toczącej się tuż za granicami kraju wojny. Dotknęły one różnych sfer życia – od wzrostu cen aż po lęki egzystencjalne. Wbrew oczekiwaniom i odnotowanym na początku 2022 r. optymizmem, rok okazał się pod wieloma względami czasem niesprzyjającym poczuciu bezpieczeństwa i stabilności.

Wskaźnik liczba bibliotek i placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0. jest obliczany na podstawie umów podpisanych i zrealizowanych przez operatorów bezpośrednio z bibliotekami (KI 1.1, KI 1.2, KI 2.1, KI 4.1) lub w ramach umów podpisanych z innymi podmiotami na wsparcie bibliotek i placówek wychowania przedszkolnego (KI 3.1 i KI 3.2). W pierwszym przypadku każda zrealizowana umowa jest równoznaczna z jedną wspartą biblioteką, w drugim przypadku liczba bibliotek i placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0. jest ustalana na podstawie treści podpisanej umowy i sprawozdania z jej realizacji. Wskaźnik nie jest monitorowany w ramach Kierunku interwencji 4.2. Kampania społeczno-informacyjna.¹⁵

4.2.4.1. Wykonanie wskaźnika w 2022 r.

Zgodnie z danymi przedstawionymi przez Operatorów Priorytetów 1, 2, 3 i 4 NPRCz 2.0, w 2022 r. wskaźnik ten został zrealizowany na poziomie 8206 wobec zakładanych 7660, a więc w stopniu nieco wyższym od przyjętych założeń (107,13%, realizacji wartości docelowej dla okresu sprawozdawczego).

---

¹⁵ por. Załącznik do uchwały nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r., s. 196.

Tabela 4 Szczegółowe zestawienie wykonania wskaźników NPRCz 2.0 w 2022 r.

W celu czytelnej prezentacji danych dotyczących wskaźników NPRCz 2.0 wprowadzono zaokrąglenie danych do tysięcy i milionów, z zachowaniem prezentacji danych do dwóch miejsc po przecinku. Rozwiązanie zastosowano dla tych wskaźników, w odniesieniu do których osiągnięte wartości wskazywały na zasadność takiego zaokrąglenia.

Poniżej, w tabeli w kolumnach nr 7 i 11 dane opisane jako: „% realizacji wartości docelowej dla okresu sprawozdawczego” oraz „% realizacji wartości docelowej dla 2025 r.” przedstawiają obliczenie wartości % z zachowaniem dokładności do danych jednostkowych, które są również przywoływane w tekście sprawozdania w nawiązaniu do wybranych danych prezentowanych w tabeli.

Wykazany w tabeli poniżej % realizacji wartości docelowej danego wskaźnika jest zgodny z osiągniętym, natomiast może on nieznacznie różnić się od wartości jaka wynika z obliczeń dokonanych na podstawie danych po zaokrągleniu.

ID wskaźnika	Kierunek Interwencji	Rodzaj wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Realizacja wskaźnika w okresie sprawozdawczym			Realizacja wskaźnika od początku realizacji programu			
				Wartość docelowa dla okresu sprawozdawczego	Wartość osiągnięta	% realizacji wartości docelowej dla okresu sprawozdawczego	Wartość docelowa dla 2025 r.	Wartość szacowana na dzień zakończenia realizacji projektu (na podstawie wszystkich podpisanych umów)	Wartość osiągnięta od początku realizacji programu	% realizacji wartości docelowej dla 2025 r.
1	2	3	4	5	6	$7^{16} = 6/5 * 100\%$	8	9	10	$11^{17} = 10/8 * 100\%$
Cel główny										
CG_R_1	nie dotyczy	rezultat	Poziom czytelnictwa (czytanie przynajmniej jednej książki w ciągu roku)	39,5%	34,0%	86,08%	41,0%	nie dotyczy	34,0%	82,93%

¹⁶ Wartość przedstawia wyniki obliczeń z zachowaniem dokładności do danych jednostkowych i może nieznacznie różnić się od wartości otrzymanej po dokonaniu obliczeń danych po zaokrągleniu.

¹⁷ Wartość przedstawia wyniki obliczeń z zachowaniem dokładności do danych jednostkowych i może nieznacznie różnić się od wartości otrzymanej po dokonaniu obliczeń danych po zaokrągleniu.

ID wskaźnika	Kierunek Interwencji	Rodzaj wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Realizacja wskaźnika w okresie sprawozdawczym			Realizacja wskaźnika od początku realizacji programu			
				Wartość docelowa dla okresu sprawozdawczego	Wartość osiągnięta	% realizacji wartości docelowej dla okresu sprawozdawczego	Wartość docelowa dla 2025 r.	Wartość szacowana na dzień zakończenia realizacji projektu (na podstawie wszystkich podpisanych umów)	Wartość osiągnięta od początku realizacji programu	% realizacji wartości docelowej dla 2025 r.
1	2	3	4	5	6	$7^{16} = \frac{6}{5} * 100\%$	8	9	10	$11^{17} = \frac{10}{8} * 100\%$
CG_R_2	nie dotyczy	rezultat	Poziom wykorzystania nowości wydawniczych zakupionych do bibliotek szkolnych w ramach NPRCz 2.0.	74,0%	67,0%	90,54%	74,0%	nie dotyczy	67,0%	90,54%
CG_R_3	nie dotyczy	rezultat	Poziom społecznego oddziaływania bibliotek	18,5%	12,5%	67,57%	20,0%	nie dotyczy	12,5%	62,50%
CG_P_1	wartość dla Priorytetó w 1-4 razem	produkt	Liczba bibliotek i placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0. (w tys.)	7,66 tys.	8,21 tys.	107,13%	36,74 tys.	14,14 tys.	14,00 tys.	38,10% ¹⁸
Cel szczegółowy 1 / Priorytet 1										
CG_P_1	1.1.	produkt	Liczba bibliotek (publicznych, szkolnych i pedagogicznych) oraz placówek wychowania	2,50 tys.	2,54 tys.	101,40%	12,50 tys.	4,91 tys.	4,91 tys.	39,31%

¹⁸ Dla wskaźnika CG_P_1 pozycja „% realizacji wartości docelowej dla 2025 r.” została wyznaczona na podstawie zrealizowanych umów z beneficjentami w 2021 r. i 2022 r. Mając na uwadze fakt, iż dla wybranych Kierunków interwencji NPRCz 2.0 zadania są realizowane w okresie wykraczającym poza jeden rok kalendarzowy (przy założeniu, iż wszystkie podpisane i nadal realizowane umowy zostaną pomyślnie zakończone) „% realizacji wartości docelowej dla 2025 r.” wyniósłby: 38,49%. W odniesieniu do Kierunków interwencji, w których projekty są realizowane przez minimum dwa lata, w odniesieniu do wskaźnika CG_P_1, wykazano w pozycji „% realizacji wartości docelowej dla 2025 r.” wartość odnoszącą się do już zrealizowanych umów, jednak w przypisie dla każdej z nich wskazano zakładaną wartość, wynikającą z liczby nadal realizowanych umów.

ID wskaźnika	Kierunek Interwencji	Rodzaj wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Realizacja wskaźnika w okresie sprawozdawczym			Realizacja wskaźnika od początku realizacji programu			
				Wartość docelowa dla okresu sprawozdawczego	Wartość osiągnięta	% realizacji wartości docelowej dla okresu sprawozdawczego	Wartość docelowa dla 2025 r.	Wartość szacowana na dzień zakończenia realizacji projektu (na podstawie wszystkich podpisanych umów)	Wartość osiągnięta od początku realizacji programu	% realizacji wartości docelowej dla 2025 r.
1	2	3	4	5	6	$7^{16} = \frac{6}{5} * 100\%$	8	9	10	$11^{17} = \frac{10}{8} * 100\%$
			przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.							
CG_P_1_a	1.1.	produkt	w tym: liczba bibliotek, które w ramach NPRCz 2.0. zakupiły usługę zdalnego dostępu do książek w formie e-booków i/lub audiobooków i/lub synchrobooków	0,80 tys.	0,74 tys.	92,88%	4,35 tys.	1,35 tys.	1,35 tys.	31,08%
P_1	1.1.	produkt	Liczba zakupionych nowości w bibliotekach/ placówkach wychowania przedszkolnego objętych wsparciem (zakupionych z projektu)	3,34 mln	3,54 mln	105,99%	14,43 mln	7,05 mln	7,05 mln	48,86%
CG_P_1	1.2.	produkt	Liczba bibliotek (publicznych, szkolnych i pedagogicznych) oraz placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	109	109	100,00%	496	130	109	21,98% ¹⁹

¹⁹ Wartość 21,98% dla Kierunku interwencji 1.2. za 2022 r. (jako % realizacji wartości docelowej dla 2025 r.) została wyznaczona na podstawie zrealizowanych umów w tym Kierunku interwencji. Przy założeniu, że wszystkie podpisane i nadal realizowane umowy zostaną z sukcesem zakończone, wartość wskaźnika dla Kierunku interwencji 1.2 wyniosłaby: 26,21%.

ID wskaźnika	Kierunek Interwencji	Rodzaj wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Realizacja wskaźnika w okresie sprawozdawczym			Realizacja wskaźnika od początku realizacji programu			
				Wartość docelowa dla okresu sprawozdawczego	Wartość osiągnięta	% realizacji wartości docelowej dla okresu sprawozdawczego	Wartość docelowa dla 2025 r.	Wartość szacowana na dzień zakończenia realizacji projektu (na podstawie wszystkich podpisanych umów)	Wartość osiągnięta od początku realizacji programu	% realizacji wartości docelowej dla 2025 r.
1	2	3	4	5	6	$7^{16}=6/5$ *100%	8	9	10	$11^{17}=10/8$ *100%
Cel szczegółowy 2 / Priorytet 2										
CG_P_1	2.1.	produkt	Liczba bibliotek (publicznych, szkolnych i pedagogicznych) oraz placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	11 (57)	7 (83) ²⁰	"63,64% (145,61%)"	164	83	7	4,27% ²¹
P_4	2.1.	produkt	Liczba bibliotek objętych wsparciem, które w wyniku projektu dostosowano do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	6	5	83,33%	93	80	5	5,38% ²²

²⁰ W 2022 r., w Kierunku interwencji 2.1., realizowanych było 8 dodatkowych zadań (8 bibliotek objętych wsparciem) objętych umowami, które w trakcie roku sprawozdawczego zostały rozwiązane na mocy porozumienia stron (i tym samym nie są one wykazywane w sprawozdawczości wskaźnika CG_P_1 dla Kierunku interwencji 2.1. za 2022 r.). Część z tych rozwiązanych umów dotyczyła zadań przed pobraniem pierwszej transzy dofinansowania. Ponadto 2 z omawianych umów dotyczyło zadań rozpoczętych w 2021 r., wykazanych w sprawozdawczości za tamten okres (ponieważ były realizowane wg. stanu na dzień 31.12.2021 r.).

²¹ Wartość 4,27% dla Kierunku interwencji 2.1. za 2022 r. (jako % realizacji wartości docelowej dla 2025 r.) została wyznaczona na podstawie zrealizowanych umów w tym Kierunku interwencji. Przy założeniu, że wszystkie podpisane i nadal realizowane umowy (dotyczące projektów inwestycyjnych) zostaną z sukcesem zakończone, wartość wskaźnika dla Kierunku interwencji 2.1. wyniosłaby: 50,61%.

²² Wartość 5,38% dla wskaźnika P_4 w Kierunku interwencji 2.1. za 2022 r. (jako % realizacji wartości docelowej dla 2025 r.) została wyznaczona na podstawie zrealizowanych umów w tym Kierunku interwencji. Przy założeniu, że wszystkie podpisane i nadal realizowane umowy (dotyczące projektów inwestycyjnych) zostaną z sukcesem zakończone oraz że w wyniku realizacji tych projektów objęte nimi obiekty zostaną dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami wartość wskaźnika P_4 dla Kierunku interwencji 2.1. wyniosłaby: 86,02%.

ID wskaźnika	Kierunek Interwencji	Rodzaj wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Realizacja wskaźnika w okresie sprawozdawczym			Realizacja wskaźnika od początku realizacji programu			
				Wartość docelowa dla okresu sprawozdawczego	Wartość osiągnięta	% realizacji wartości docelowej dla okresu sprawozdawczego	Wartość docelowa dla 2025 r.	Wartość szacowana na dzień zakończenia realizacji projektu (na podstawie wszystkich podpisanych umów)	Wartość osiągnięta od początku realizacji programu	% realizacji wartości docelowej dla 2025 r.
1	2	3	4	5	6	$7^{16} = \frac{6}{5} * 100\%$	8	9	10	$11^{17} = \frac{10}{8} * 100\%$

Cel szczegółowy 3 / Priorytet 3

CG_P_1	K.I. 3.1.	produkt	Liczba bibliotek (publicznych, szkolnych i pedagogicznych) oraz placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	2,80 tys.	2,94 tys.	105,11%	13,10 tys.	4,39 tys.	4,39 tys.	33,48%
P_1	K.I. 3.1	produkt	Liczba zakupionych nowości w bibliotekach/ placówkach wychowania przedszkolnego objętych wsparciem (zakupionych z projektu)	366,00 tys.	538,98 tys.	147,26%	1,70 mln	809,23 tys.	809,23 tys.	47,60%
CG_P_1	K.I. 3.2	produkt	Liczba bibliotek (publicznych, szkolnych i pedagogicznych) oraz placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	2,20 tys.	2,56 tys.	116,50%	10,30 tys.	4,53 tys.	4,53 tys.	44,00%
P_1	K.I. 3.2.	produkt	Liczba zakupionych nowości w bibliotekach/ placówkach wychowania przedszkolnego objętych wsparciem (zakupionych z projektu)	0,53 mln	0,94 mln	178,28%	2,40 mln	1,60 mln	1,60 mln	66,50%

ID wskaźnika	Kierunek Interwencji	Rodzaj wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Realizacja wskaźnika w okresie sprawozdawczym			Realizacja wskaźnika od początku realizacji programu			
				Wartość docelowa dla okresu sprawozdawczego	Wartość osiągnięta	% realizacji wartości docelowej dla okresu sprawozdawczego	Wartość docelowa dla 2025 r.	Wartość szacowana na dzień zakończenia realizacji projektu (na podstawie wszystkich podpisanych umów)	Wartość osiągnięta od początku realizacji programu	% realizacji wartości docelowej dla 2025 r.
1	2	3	4	5	6	7 ¹⁶ =6/5 *100%	8	9	10	11 ¹⁷ =10/8 *100%
Cel szczegółowy 4 / Priorytet 4										
CG_P_1	K.I. 4.1.	produkt	Liczba bibliotek (publicznych, szkolnych i pedagogicznych) oraz placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	45(90)	49(95)	108,89% (105,56%)	180	95	49	27,22% ²³
RB_7	K.I. 4.1.	rezultat bezpośredni	Liczba zrealizowanych projektów edukacyjno-animacyjnych w ramach partnerstw	405	537	132,6%	1 395	617	982	70,39%
P_9	K.I. 4.2.	produkt	Zasięg kampanii, rozumiany jako liczba osób, które zetknęły się z komunikatami informacyjnymi NPRCz 2.0. przynajmniej jeden raz w trakcie trwania kampanii	29,00 mln	28,80 ²⁴ mln	99,32%	96,80 mln	nie dotyczy	46,00 mln	47,52%

²³ Wartość 27,22% dla Kierunku interwencji 4.1. za 2022 r. (jako % realizacji wartości docelowej dla 2025 r.) została wyznaczona na podstawie zrealizowanych umów w tym Kierunku interwencji. Przy założeniu, że wszystkie podpisane i nadal realizowane umowy zostaną z sukcesem zakończone wartość wskaźnika dla Kierunku interwencji 4.1. wyniosłaby: 52,78%.

²⁴ Zgodnie z wynikami, przeprowadzonego przez Operatora Priorytetu 4 NPRCz 2.0, Badania kampanii promocyjnej w 2022 r. całkowita rozpoznawalność kampanii to 28% wśród ogółu oraz 29% wśród młodych (wskaźnik wyliczany w oparciu o deklarowaną znajomość wszystkich analizowanych elementów kampanii: filmu, reklam radiowych oraz screenów ze spotów). Na tej podstawie została obliczona wartość wskaźnika P_9 za 2022 r., tj. został wyliczony procent osób, które zetknęły się z kampanią telewizyjną i internetową: 28% z 64 650 949 mln zasięgu (20 263 758 + 42 687 191 + 1 700 000) = 18 102 265,72. Dodając do tego 10 700 000 mln zasięgu kampanii outdoorowej otrzymano wartość 28 802 265,72 mln.

ID wskaźnika	Kierunek Interwencji	Rodzaj wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Realizacja wskaźnika w okresie sprawozdawczym			Realizacja wskaźnika od początku realizacji programu			
				Wartość docelowa dla okresu sprawozdawczego	Wartość osiągnięta	% realizacji wartości docelowej dla okresu sprawozdawczego	Wartość docelowa dla 2025 r.	Wartość szacowana na dzień zakończenia realizacji projektu (na podstawie wszystkich podpisanych umów)	Wartość osiągnięta od początku realizacji programu	% realizacji wartości docelowej dla 2025 r.
1	2	3	4	5	6	$7^{16} = \frac{6}{5} * 100\%$	8	9	10	$11^{17} = \frac{10}{8} * 100\%$
P_10	K.I. 4.2.	produkt	Liczba wejść na stronę www NPRCz 2.0	70,00 tys.	127,58 tys.	114,00%	280,00 tys.	nie dotyczy	167,58 tys.	59,85%

Wyjaśnienie oznaczeń ID przyjętych dla wskaźników NPRCz 2.0.:

CG_R – wskaźnik rezultatu przyjęty dla celu głównego NPRCz 2.0., CG_P – wskaźnik produktu przyjęty dla celu głównego NPRCz 2.0. (monitorowany na poziomie każdego z Priorytetów), P – wskaźnik produktu, przyjęty dla danego Kierunku interwencji (ten sam wskaźnik, oznaczony tym samym numerem, może mieć zastosowanie w odniesieniu do kilku Kierunków interwencji NPRCz 2.0.), RB – wskaźnik rezultatu bezpośredniego, przyjęty dla danego Kierunku interwencji.

4.3. Informacja o wskaźnikach monitorowanych dla NPRCz 2.0.

Opis sporządzono na podstawie informacji przedstawionych przez Operatorów Priorytetów, przygotowanych na podstawie danych sprawozdawanych przez beneficjentów Programu oraz z uwzględnieniem analiz przeprowadzonych przez Jednostkę Ewaluacji i Monitoringu Programu. W odniesieniu do wskaźników monitorowanych nie szacowano ich wartości, dane są gromadzone wraz z postępem realizacji Programu.

4.3.1. Informacja o wskaźnikach monitorowanych dla NPRCz 2.0 w 2022 r.:

Z przedstawionych poniżej danych, zgromadzonych na podstawie wskaźników monitorowanych dla NPRCz 2.0 w 2022 r., wynika, iż w 29,51% spośród unikalnych bibliotek (publicznych, szkolnych i pedagogicznych) oraz placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0 uruchomiono koła lub kluby czytelnicze. Ponadto, w przypadku 17,85% unikalnych beneficjentów uruchomiono koła lub kluby inne niż czytelnicze.

O aktywności podmiotów skutecznie ubiegających się o wsparcie z NPRCz 2.0 świadczy fakt, iż 38,06% z nich zostało objęte wsparciem także w innych (poza NPRCz 2.0.) programach wspierających czytelnictwo. Można więc przyjąć, iż Ci beneficjenci NPRCz 2.0 reprezentują instytucje mocno zaangażowane w świadczenie jak najlepszych usług dla swoich odbiorców, które jednocześnie są otwarte na zmiany i nowe wyzwania (jakimi jest realizacja projektów finansowanych z zewnętrznych źródeł).

Tabela 5 Szczegółowe zestawienie wskaźników monitorowanych NPRCz 2.0 za 2022 r.

ID wskaźnika	Kierunek Interwencji	Rodzaj wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	WARTOŚĆ w 2022 r.
Cel główny					
CG_P_2	PI (K.I. 1.1. / K.I.1.2.)/ PII/ P III(K.I.3.1. / K.I.3.2)/ P IV (K.I. 4.1.)	produkt	Liczba unikalnych bibliotek (publicznych, szkolnych i pedagogicznych) oraz placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	sprawozdania beneficjentów	6,99 tys. ²⁵

²⁵ Liczba unikalnych bibliotek (publicznych, szkolnych i pedagogicznych) oraz placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0 podana z dokładnością do jednostek wynosi 6992, co obejmuje: 2394 niepowtarzające się biblioteki publiczne i 4598 placówek wychowania przedszkolnego oraz bibliotek szkolnych i pedagogicznych.

ID wskaźnika	Kierunek Interwencji	Rodzaj wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	WARTOŚĆ w 2022 r.
RB_1	PI (K.I. 1.1. / K.I.1.2.)/ PII/ P III(K.I.3.1. / K.I.3.2)/ P IV (K.I. 4.1.)	rezultat bezpośredni	Liczba użytkowników zarejestrowanych w bibliotekach objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	sprawozdania beneficjentów	6,66 mln
RB_2	PI (K.I. 1.1. / K.I.1.2.)/ PII/ P III(K.I.3.1. / K.I.3.2)/ P IV (K.I. 4.1.)	rezultat bezpośredni	Liczba czytelników (użytkowników aktywnie wypożyczających) w bibliotekach objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	sprawozdania beneficjentów	5,36 mln
RB_3	PI (K.I. 1.1. / K.I.1.2.)/ PII/ P III(K.I.3.1. / K.I.3.2)/ P IV (K.I. 4.1.)	rezultat bezpośredni	Liczba wypożyczeń na zewnątrz w bibliotekach objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	sprawozdania beneficjentów	88,22 mln
RB_4	PI (K.I. 1.1. / K.I.1.2.)/ PII/ P III(K.I.3.1. / K.I.3.2)/ P IV (K.I. 4.1.)	rezultat bezpośredni	Liczba zorganizowanych konkursów, imprez, lekcji bibliotecznych itp. wydarzeń w bibliotekach objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	sprawozdania beneficjentów	437,46 tys.
RB_ dodatkowy_1	PI (K.I. 1.1. / K.I.1.2.)/ PII/ P III(K.I.3.1. / K.I.3.2)/ P IV (K.I. 4.1.)	rezultat bezpośredni	Liczba uczestników zorganizowanych konkursów, imprez, lekcji bibliotecznych itp. wydarzeń w bibliotekach objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	sprawozdania beneficjentów	9,75 mln
RB_ dodatkowy_2	PI (K.I. 1.1. / K.I.1.2.)/ PII/ P III(K.I.3.1. / K.I.3.2)/ P IV (K.I. 4.1.)	rezultat bezpośredni	Liczba bibliotek objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0., w których uruchomiono koła lub kluby czytelnicze	sprawozdania beneficjentów	2,06 tys.
RB_ dodatkowy_3	PI (K.I. 1.1. / K.I.1.2.)/ PII/ P III(K.I.3.1. / K.I.3.2)/ P IV (K.I. 4.1.)	rezultat bezpośredni	Liczba bibliotek objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0., w których uruchomiono koła lub kluby inne niż czytelnicze	sprawozdania beneficjentów	1,25 tys.

ID wskaźnika	Kierunek Interwencji	Rodzaj wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	WARTOŚĆ w 2022 r.	
RB_dodatkowy_4	PI (K.I. 1.1. / K.I.1.2.)/ PII/ P III(K.I.3.1. / K.I.3.2)/ P IV (K.I. 4.1.)	rezultat bezpośredni	Udział biblioteki objętej wsparciem w innych (poza NPRCz 2.0.) programach wspierających czytelnictwo	sprawozdania beneficjentów	2,66 tys.	
Cel szczegółowy 1 / Priorytet 1						
K_1	PI (K.I. 1.1.)	kontekst	Łączny wolumen publikacji w bibliotekach objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0. (z wyłączeniem podręczników)	sprawozdania beneficjentów	122,32 mln	
P_2	PI (K.I.1.1.)	produkt	Liczba ograniczonych czasowo (miesięcznych) kodów zdalnego dostępu do e-booków/ audiobooków/ synchrobooków z komercyjnych platform internetowych zakupionych przez biblioteki w ramach NPRCz 2.0.	sprawozdania beneficjentów	106,94 tys.	
P_3	PI (K.I.1.1.)	produkt	Liczba e-booków, audiobooków lub synchrobooków udostępnianych z platform zdalnego dostępu zakupionych przez biblioteki w ramach dotacji NPRCz 2.0. i wkładu własnego w innych modelach licencyjnych niż miesięczne kody zdalnego dostępu.	sprawozdania beneficjentów	kody ²⁶	695,06 tys.
					strony	88,04 mln
					publikacje	1,96 mln

²⁶ We wskaźniku P_2 wykazano wyłącznie liczbę zakupionych miesięcznych kodów zdalnego dostępu. We wskaźniku P_3 wskazano liczbę pozostałych typów zakupionych kodów, tj. dwu- i trzymiesięcznych.

ID wskaźnika	Kierunek Interwencji	Rodzaj wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	WARTOŚĆ w 2022 r.
RB_5	PI (K.I.1.2.)	rezultat bezpośredni	Liczba operacji wykonanych w zintegrowanym systemie zarządzania zasobami bibliotek przez jego użytkowników.	sprawozdania beneficjentów	1,93 mln
Cel szczegółowy 2 / Priorytet 2					
P_6	PII (K.I.2.1.)	produkt	Liczba energooszczędnych obiektów bibliotecznych (o wartości zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP=45 kWh/m2/rok) powstałych w ramach projektu.	sprawozdania beneficjentów	4
P_7	PII (K.I.2.1.)	produkt	Liczba bibliotek, które w wyniku projektu poprawiły poziom dostosowania obiektu do osób ze szczególnymi potrzebami.	sprawozdania beneficjentów	1
P_8	PII (K.I.2.1.)	produkt	Liczba bibliotek, które w wyniku projektu przystosowały wyraźnie oznakowane pomieszczenie przeznaczone do aktywnej pracy z seniorami (osobami starszymi), z wyposażeniem dostosowanym do tej grupy wiekowej.	sprawozdania beneficjentów	7

ID wskaźnika	Kierunek Interwencji	Rodzaj wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	WARTOŚĆ w 2022 r.
Cel szczegółowy 3 / Priorytet 3					
K_1	P III (K.I.3.2)	kontekst	Łączny wolumen publikacji w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0. (z wyłączeniem podręczników).	sprawozdania beneficjentów	26,52 mln
Cel szczegółowy 4 / Priorytet 4					
RB_6	P IV (K.I.4.2.)	rezultat bezpośredni	Liczba wskazań w mediach.	sprawozdanie operatora	13,24 tys.
RB_8	P IV (K.I.4.1.)	rezultat bezpośredni	Liczba bezpośrednich odbiorców/ uczestników projektów edukacyjno-animacyjnych zrealizowanych w ramach partnerstw.	sprawozdania beneficjentów	48,53 tys.

4.4. Informacja o wskaźnikach monitorowanych dla NPRCz 2.0 w 2022 r. w okresie trwałości:

Jednym z założeń realizacji NPRCz 2.0 jest tworzenie warunków dla rozwoju czytelnictwa, w tym także poprzez zapewnienie środków finansowych na realizację określonych inicjatyw. Efekty poszczególnych przedsięwzięć mogą (i powinny) być obserwowane również po zakończeniu realizacji danego projektu.

Do opisu tych zjawisk w formie skwantyfikowanej wybrano wskaźniki monitorowane w okresie trwałości projektu tj. po zakończeniu jego realizacji. Zostały one wskazane w Planie Ewaluacji i Monitoringu Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025. Wskaźniki monitorowane w okresie trwałości projektu zostały wyselekcjonowane spośród wskaźników monitorowanych dla NPRCz 2.0, z zachowaniem podziału i sposobu ich przypisania do poszczególnych Kierunków interwencji Programu.

Z uwagi na fakt, iż pierwsze, jednoroczne projekty dofinansowane ze środków NPRCz 2.0 zostały zakończone w 2021 r. (tj. w pierwszym roku realizacji Programu) wskaźniki monitorowane w okresie trwałości projektu mogą zostać wykazane po raz pierwszy w sprawozdaniu za 2022 r. Jednocześnie dla Kierunków interwencji, w których realizowane są projekty w okresie dłuższym

niż jeden rok, dane dotyczące wskaźników monitorowanych w okresie trwałości projektów będą wykazywane w kolejnych sprawozdaniach.

Tabela 6 Szczegółowe zestawienie wskaźników monitorowanych NPRCz 2.0 w okresie trwałości projektu za 2022 r.

Priorytet	K.I.	Okres pozyskiwania wskaźników	Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	WARTOŚĆ w 2022 r.
Cel szczegółowy 1 / Priorytet 1					
PI	1.1.	1 rok po zakończeniu zadania/projektu	RB_2	Liczba czytelników (użytkowników aktywnie wypożyczających) w bibliotekach objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	4,97 mln
	1.1.	1 rok po zakończeniu zadania/projektu	RB_3	Liczba wypożyczeń na zewnątrz w bibliotekach objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	96,12 mln
	1.2.	1 rok po zakończeniu zadania/projektu	RB_5	Liczba operacji wykonanych w zintegrowanym systemie zarządzania zasobami bibliotek przez jego użytkowników.	_27
Cel szczegółowy 2 / Priorytet 1					
PII	2.1	10 lat po zakończeniu zadania/projektu	RB_1	Liczba użytkowników zarejestrowanych w bibliotekach objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	_28
	2.1.	10 lat po zakończeniu zadania/projektu	RB_2	Liczba czytelników (użytkowników aktywnie wypożyczających) w bibliotekach objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	-
	2.1.	10 lat po zakończeniu zadania/projektu	RB_3	Liczba wypożyczeń na zewnątrz w bibliotekach objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	-
	2.1	10 lat po zakończeniu zadania/projektu	RB_4	Liczba zorganizowanych konkursów, imprez, lekcji bibliotecznych itp. wydarzeń w bibliotekach objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	-
Cel szczegółowy 3 / Priorytet 3					

²⁷ W ramach Kierunku interwencji 1.2. pierwsze projekty zostały zakończone w 2022 r. (por. sprawozdawaną wartość wskaźnika CG_P_1 dla K.I. 1.2.). Tym samym wskaźniki monitorowane w okresie trwałości projektów dla K.I.1.2. (pierwszym roku, gdy biblioteki zostały podłączone do ZSZZB) zostaną przedstawione w sprawozdaniu z realizacji NPRCz 2.0 za 2023 r.

²⁸ W ramach Kierunku interwencji 2.1. pierwsze projekty zostały zakończone w 2022 r. (por. sprawozdawaną wartość wskaźnika CG_P_1 dla K.I. 2.1.). Tym samym wskaźniki monitorowane w okresie trwałości projektów dla K.I.2.1 zostaną przedstawione w sprawozdaniu z realizacji NPRCz 2.0 za 2023 r.

Priorytet	K.I.	Okres pozyskiwania wskaźników	Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	WARTOŚĆ w 2022 r.
P III	3.2.	1 rok po zakończeniu zadania/projektu	RB_2	Liczba czytelników (użytkowników aktywnie wypożyczających) w bibliotekach objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	b.d.
	3.2.	1 rok po zakończeniu zadania/projektu	RB_3	Liczba wypożyczeń na zewnątrz w bibliotekach objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0.	b.d.
Cel szczegółowy 4 / Priorytet 4					
P IV	4.1.	1 rok po zakończeniu zadania/projektu	RB_7	Liczba zrealizowanych projektów edukacyjno-animacyjnych w ramach partnerstw	_29
	4.1	1 rok po zakończeniu zadania/projektu	RB_8	Liczba bezpośrednich odbiorców/ uczestników projektów edukacyjno-animacyjnych zrealizowanych w ramach partnerstw	-

²⁹ W ramach Kierunku interwencji 4.1. pierwsze projekty zostały zakończone w 2022 r. (por. sprawozdawaną wartość wskaźnika CG_P_1 dla K.I. 4.1.). Tym samym wskaźniki monitorowane w okresie trwałości projektów dla K.I.4.1 zostaną przedstawione w sprawozdaniu z realizacji NPRCz 2.0 za 2023 r.

III. SPRAWOZDANIE Z WDRAŻANIA NPRCz 2.0 ZA 2022 ROK

1. Priorytet 1 - Poprawa oferty bibliotek publicznych

1.1. Kierunek interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych.

Wszelkie działania prowadzone były w oparciu o zatwierdzony przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dniu 17 marca 2022 roku Regulamin konkursu na rok 2022. Odbyły się cztery zdalne posiedzenia Zespołu Sterującego do spraw zakupu nowości wydawniczych do bibliotek.

1.1.1 Postęp rzeczowy realizacji Kierunku interwencji 1.1

W 2022 roku w ramach Kierunku interwencji 1.1. uruchomiono 2 nabory wniosków na łączną kwotę 34,9 mln zł. W ramach naborów złożono 2 541 poprawnych formalnie wniosków. W wyniku przeprowadzonej oceny formalnoprawnej udzielono 2.535³⁰ dofinansowań dla 2.273 bibliotek publicznych.

W ramach pierwszego naboru złożono 2.265 poprawnych formalnie wniosków. Wnioski 4 instytucji rozpatrzono negatywnie z powodu błędów formalnoprawnych. Podpisano 2 262 umowy na łączną kwotę 82.720 tys. zł w tym 27.105 tys. zł ze środków budżetu państwa.

W trakcie realizacji zadania (październik) 3 beneficjentów biorących udział w pierwszym naborze, w związku ze zmniejszeniem przez organizatorów środków na zakup nowości przeznaczonych na wkład własny instytucji, wystąpiło do BN o zmniejszenie zakresu rzeczowego zadania. W wyniku tych zmian beneficjentom przekazano ostatecznie 27.095 tys. zł ze środków budżetu państwa. W ramach drugiego naboru złożono 276 poprawnych formalnie wniosków. Podpisano 273 umowy na łączną kwotę 4 033 tys. zł, w tym 1 413 tys. zł ze środków budżetu państwa.

Spośród 2.262 bibliotek, które otrzymały dofinansowanie w pierwszym naborze, 262 z nich otrzymały dofinansowania również w drugim naborze. Tylko w jednym naborze wzięło udział 2 011 bibliotek, z czego: 2000 bibliotek wzięło udział tylko w pierwszym naborze i 11 bibliotek tylko w drugim naborze.

1.1.2 Wdrażanie Kierunku interwencji 1.1

Na podstawie zaakceptowanego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Regulaminu konkursu w ramach Priorytetu 1 Poprawa oferty bibliotek Publicznych*

³⁰ Niektóre biblioteki wzięły udział w dwóch naborach stąd różnica w wartościach między udzielonymi dofinansowaniami a liczbą podmiotów które otrzymały wsparcie w ramach Kierunku interwencji 1.1

Kierunek interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych oraz uchwalonych przez Zespół Sterujący - *Kryteriów i zasad rozdziału dotacji w roku 2022* Biblioteki wojewódzkie dokonały podziału środków w ramach województw. Jedenaście bibliotek wojewódzkich zgłosiło brak możliwości rozdzielania całej przyznanej kwoty, przede wszystkim z powodu braku zabezpieczenia przez biblioteki publiczne wkładu własnego na odpowiednim poziomie lub niespełnienia warunków uprawniających do ubiegania się o dotację. Z kolei pięć bibliotek wojewódzkich zgłosiło chęć i możliwość przyjęcia przez biblioteki większej dotacji niż przewidziano według kryteriów. W związku z tym – w maju- odbyło się posiedzenie Zespołu Sterującego, na którym uchwalono korektę Kryteriów uwzględniającą możliwości bibliotek: nierozdysponowane środki zostały rozdzielone między chętne województwa według tych samych kryteriów, które zastosowano uprzednio na poziomie ogólnokrajowym.

W dniach 17-30 maja przeprowadzono nabór w ramach Kierunku interwencji 1.1. W trakcie naboru cztery biblioteki wojewódzkie wystąpiły do Biblioteki Narodowej z prośbą o zmianę kwot w zaproponowanych wcześniej podziałach w ramach województw. Dlatego konieczna była korekta *Kryteriów podziału środków* w ramach województw. Biblioteki wojewódzkie przedstawiły propozycje zmian w zakresie rozdzielania niewykorzystanych środków dla innych bibliotek spełniających kryteria w ramach województwa. Dwie biblioteki wojewódzkie- po korekcie podziału środków - rozdysponowały je w swoim regionie. Pozostałe – dwie - dokonały zmniejszenia dotacji przyznanej na województwo nie znajdując beneficjentów na te środki. Na podstawie zakończonej – w czerwcu - oceny formalnoprawnej sporządzono listę rankingową zawierającą wyniki konkursu. Po akceptacji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 2.265 pozytywnie rozpatrzonych i zaakceptowanych wniosków, w trakcie podpisywania umów 3 biblioteki zrezygnowały z udziału w Kierunku Interwencji 1.1. tłumacząc się zmniejszeniem przez organizatora środków przeznaczonych na wkład własny. Ostatecznie podpisano 2 262 umowy na zakup i zdalne dostępy do nowości wydawniczych na łączną kwotę 27 105 tys. zł. We wrześniu i październiku trzech beneficjentów w związku z niemożliwym do przewidzenia na etapie zawierania umowy zmniejszeniem wkładu własnego przez organizatora wystąpiło o zmniejszenie zakresu rzeczowego zadania o 9.300 zł.

W związku z nierozdysponowaniem pełnej kwoty przeznaczonej na dofinansowania w ramach Kierunku interwencji 1.1 (tj. 7.805 tys. zł) w 2022 roku, w październiku odbyło się posiedzenie Zespołu Sterującego, na którym uchwalono korektę Kryteriów uwzględniającą podział między województwa pozostałej kwoty nierozdysponowanej według tych samych kryteriów, które zastosowano przy pierwszym naborze. W dniach 28 października – 8 listopada 2022 r. przeprowadzono drugi nabór wniosków w ramach Kierunku interwencji 1.1. wszystkie złożone wnioski (276) zostały ocenione pozytywnie.

Po akceptacji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego listy rankingowej , w trakcie podpisywania umów 3 biblioteki zrezygnowały z udziału - tłumacząc się

zmniejszeniem przez organizatora środków przeznaczonych na wkład własny. Ostatecznie podpisano 273 umowy na łączną kwotę 1.413 tys. zł. Łącznie w 2022 roku w ramach Kierunku interwencji 1.1. udzielono 2 535 dofinansowań na łączną kwotę 28.508 tys. zł. Dofinansowania otrzymały 2.273 biblioteki publiczne.

W ramach Kierunku interwencji 1.1 dofinansowanie otrzymało:

- W pierwszym naborze - 242 biblioteki gmin miejskich, 595 bibliotek gmin miejsko-wiejskich, 1287 bibliotek gmin wiejskich, 76 bibliotek z miast na prawach powiatu, 42 biblioteki powiatowe, 18 bibliotek wojewódzkich, 2 inne biblioteki publiczne.
- W drugim naborze - 124 biblioteki gmin wiejskich, 78 bibliotek gmin miejsko-wiejskich, 40 bibliotek gmin miejskich, 21 bibliotek z miast na prawach powiatu, 6 bibliotek powiatowych, 4 biblioteki wojewódzkie.

1.1.3 Kwestie mające wpływ na wykonanie Kierunku interwencji 1.1

W grudniu 2022 roku przeprowadzono kontrole prawidłowości wykonywania zadań przez biblioteki, które otrzymały dofinansowanie w ramach Kierunku interwencji 1.1. NPRCz 2.0 w 2021 roku. Kontrole przeprowadzono w 10 wytypowanych bibliotekach: Bibliotece Publicznej im. Stefana Rowińskiego w Ostrowie Wielkopolskim, Bibliotece Publicznej Gminy Nowe Miasto nad Wartą, Gminnej Bibliotece Publicznej w Czosnowie, Gminnej Bibliotece Publicznej im. Zbigniewa Herberta w Michałowicach, Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. ks. prof. Włodzimierza Sedlaka w Skarżysku - Kamiennej, Gminnej Bibliotece Publicznej w Popowie, Gminnej Bibliotece Publicznej w Małym Rudniku, Gminnej Bibliotece Publicznej im. Wiktora Kulerskiego w Grucie, Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie, Bibliotece Publicznej im. Jana Machulskiego w Aleksandrowie Łódzkim.

W wyniku kontroli stwierdzono rozbieżność pomiędzy przyznaną kwotą dofinansowania a kwotą faktycznie wydatkowaną w przypadku jednego beneficjenta, który został zobowiązany do zwrotu niewykonanego dofinansowania w kwocie 1 443,48 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

W 2022 roku udział w Kierunku interwencji 1.1. wzięło udział 90% uprawnionych bibliotek. Spośród 2 542 uprawnionych podmiotów tylko 251 nie wzięło udziału. Niewykorzystanie pełnej przeznaczonej na dofinansowania w 2022 roku kwoty było spowodowane zmniejszaniem przez organizatorów budżetów bibliotek w ostatniej chwili oraz zwiększonymi kosztami energii elektrycznej i ogrzewania, trudnymi do przewidzenia przy planowaniu budżetu na 2022 rok, czyli przed agresją Rosji na Ukrainę w dniu 24 lutego 2022 roku, nieprzyznaniem przez część organizatorów

dodatkowych środków na wkład własny oraz rosnącą inflacją, a co za tym idzie zwiększonymi kosztami zakupów wszystkich materiałów i usług.

1.1.4 Analiza informacji w odniesieniu do Kierunku interwencji 1.1

Celem Priorytetu 1 realizowanego w ramach programu wieloletniego Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025 jest wzmocnienie potencjału bibliotek w środowiskach lokalnych poprzez wzrost atrakcyjności i dostępności ich zbiorów. Podstawowym elementem przesądającym o atrakcyjności zbiorów danej biblioteki jest wystarczająca liczba nowości wydawniczych, dostępnych w formatach uwzględniających zróżnicowane preferencje czytelnicze (tj. publikacje tradycyjne, e-booki, audiobooki, synchrobooki).

W ramach K.I.1.1. zakupiono ponad 3,53 mln książek (w tym: ponad 3,4 mln książek drukowanych, ponad 120 tys. audiobooków i e-booków, prawie 800 zeszytów czasopism oraz 300 publikacji nutowych i kartograficznych), co stanowi 105,99% zakładanego w NPRCz 2.0 na 2022 rok planu. Należy podkreślić, że wskaźnik udało się przekroczyć mimo znaczącej podwyżki cen książek i czasopism oraz inflacji. Natomiast z możliwości zakupu usługi zdalnego dostępu do nowości wydawniczych skorzystało 699 beneficjentów (30,75% wszystkich beneficjentów), co stanowi 87% zakładanego na 2022 rok planu. Beneficjenci zakupili łącznie 106,9 tys. kodów miesięcznych, 695 tys. kodów innych niż miesięczne oraz wykupili dostęp do 88 mln stron i 1,96 mln publikacji od dostawców takich jak: Legimi, EmpikGo, IBUK libra, PWN itp.

1.1.5 Postęp finansowy z realizacji Kierunku 1.1

W 2022 roku z możliwości dofinansowania zakupu i zdalnego dostępu do nowości wydawniczych skorzystało 90% uprawnionych instytucji tj. 2.273 beneficjentów. Biblioteki, które wniosowały o dofinansowanie w ramach Kierunku interwencji 1.1, musiały zagwarantować wkład własny w odpowiedniej wysokości wynikającej z postanowień Programu i Regulaminu konkursu.

Wymagana minimalna wielkość wkładu własnego wnioskodawcy wynosi:

- dla wnioskodawców zaliczonych do I grupy: 50%³¹,
- dla wnioskodawców zaliczonych do II grupy: 65%³²,
- dla wnioskodawców zaliczonych do III grupy: 80%³³

Należy zauważyć, że we wszystkich grupach zamożności wystąpiło przekroczenie prognozowanego wydatkowania wkładu własnego. W grupie zamożności obejmującej najuboższe gminy wydatkowano wkład własny w 105,58% w stosunku

³¹ Do I grupy zalicza się wnioskodawców z gmin o wartości wskaźnika G do 60% wskaźnika Gg.

³² Do II grupy zalicza się wnioskodawców z gmin o wartości wskaźnika G powyżej 60%, ale nie więcej niż 100% wskaźnika Gg.

³³ Do III grupy zalicza się wnioskodawców z gmin o wartości wskaźnika G powyżej 100% wskaźnika Gg.

do kwoty minimalnej wg przyznanej dotacji, w II grupie w 104,86%, a w najbogatszej w 104,73%. Należy szczególnie podkreślić, że największe przekroczenie planowanego wydatkowania wkładu własnego wystąpiło, podobnie, jak w latach ubiegłych, w grupie bibliotek publicznych mających siedzibę w uboższych gminach.

Beneficjenci deklarowali we wnioskach wkład własny na poziomie 58.306 tys. zł, ostatecznie biblioteki wydatkowały o 2.633 tys. zł więcej niż deklarowały we wnioskach. Ostatecznie (stan na 31.01.2023 r) beneficjenci, wydatkowali łącznie 89.395 tys. zł (dotacja i wkład własny) na zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych z czego : z dotacji – 28 455 tys. zł (wykonanie 81,53% względem kwoty przewidzianej na 2022 rok) oraz z wkładu własnego – 60 939 tys. zł (89,24% zakładanego uchwałą wkładu własnego beneficjentów).

Rok 2022 był pierwszym rokiem, w którym biblioteki, by móc ubiegać się o dofinansowanie, musiały zadeklarować otwarcie w przynajmniej ¼ sobót w roku przez przynajmniej 4 godziny. Mimo obaw wyrażanych przez różne instytucje, 90 % czyli 2273 biblioteki – beneficjenci K.I.1.1. zdecydowało się na otwarcie w soboty. Biblioteki muszą być otwarte w soboty, tj. w dni wolne dla osób pracujących. Niezbędne będzie podejmowanie kolejnych działań uświadamiających bibliotekarzy i organizatorów o słuszności takiego postępowania.

1.2 Kierunek interwencji 1.2. Budowa ogólnokrajowej sieci bibliotecznej poprzez zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek

Wszelkie działania prowadzone były w oparciu o zatwierdzoną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dniu 22 grudnia 2021 listę rankingową bibliotek, w których zostanie wdrożony system Alma i wyszukiwarka Primo.

1.2.1 Postęp rzeczowy realizacji Kierunku interwencji 1.2

Od rozpoczęcia realizacji NPRCz 2.0. w ramach Priorytetu uruchomiono jeden nabór. W jego wyniku podpisano 130 umów na przyłączenie do zintegrowanego systemu zarządzania zasobami bibliotek.

W 2022 roku przeprowadzono działania mające na celu wdrożenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Zasobami Bibliotek (ZSZZB) w 109 bibliotekach (9 dużych i 100 z województw świętokrzyskiego, lubelskiego i łódzkiego) oraz utrzymano i przygotowywano ZSZZB do integracji z nowymi bibliotekami w bibliotekach już go posiadających m.in. poprzez meliorację bazy danych, porównywanie i znajdowanie dubletów rekordów oraz scalanie rekordów wzorcowych lub rekordów bibliograficznych we wspólnym środowisku katalogowym.

1.2.2 Wdrażanie Kierunku interwencji 1.2

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono wdrożenie 109 bibliotek przewidzianych do zintegrowania w ZSZZB w 2022 roku. W ramach przygotowania do wdrożenia i współpracy z dostawcą ZSZZB odbyło się 214 spotkań.

W styczniu przeprowadzono spotkania inicjujące z każdą z dużych bibliotek. Po eksporcie i ładowaniu danych, w kwietniu przekazano dużym bibliotekom dostęp do środowisk implementacyjnych Alma i Primo z danymi z pierwszego testowego ładowania i danymi zgodnymi z formularzami konfiguracyjnymi. Drugie testowe ładowanie danych nastąpiło w lipcu. Wdrożenie zakończono 23 listopada 2022 roku. Łącznie w 2022 roku odbyło się 385 spotkań dotyczących wdrożenia (spotkania inicjujące, koordynacyjne, indywidualne spotkania z bibliotekami poświęcone m.in. migracji danych i konfiguracji, z udziałem suportu firmy Ex Libris i in.).

Najważniejsze prace wykonane przez zespół wdrożeniowy Biblioteki Narodowej w ramach wdrożenia 9 dużych bibliotek to: szkolenia i spotkania wdrożeniowe (w okresie całego wdrożenia), przekazanie danych w formacie wymiennym z obecnego systemu biblioteki na FTP BN, spotkanie inicjujące dla zespołu wdrożeniowego w bibliotece, dostarczenie danych bibliotek do pierwszej testowej migracji, przeprowadzenie procesu deduplikacji, weryfikacja migracji danych i konfiguracji systemu, konfiguracja wyszukiwarki Primo, uruchomienie systemu w bibliotece dla użytkowników i inne.

Łącznie do migracji biblioteki przekazały 3.534.048 rekordów bibliograficznych. Zdeduplikowano 2.020.844 rekordów bibliograficznych.

Ze wszystkimi przedstawicielami bibliotek województw świętokrzyskiego, lubelskiego i łódzkiego przeprowadzono spotkania inicjujące, prowadzone były cykliczne spotkania wdrożeniowe w których udział brali członkowie powołanych zespołów wdrożeniowych bibliotek oraz pracownicy Biblioteki Narodowej. Łącznie zorganizowano 572 spotkania (wdrożeniowe, dotyczące eksportu i migracji danych, indywidualne konsultacje i in.). Wdrożenia, które odbyły się w trzech cyklach zakończono 24 listopada 2022 roku.

Wdrożenie każdego z cykli przebiegło zgodnie z ustalonym harmonogramem realizacji. Dokonano eksportu danych bibliograficznych i danych udostępniania (konta czytelników, wypożyczenia, kary, opłaty) oraz deduplikacji rekordów bibliograficznych. Przygotowano formularze migracyjne, mapowania danych, konfiguracyjne i przekazania danych dla bibliotek. Dodatkowo zespół wdrożeniowy przygotował wstępne formularze konfiguracyjne i formularze informacyjne o egzemplarzach dla każdej z bibliotek potrzebne do skonfigurowania systemu Alma zgodnie z potrzebami bibliotek. Łącznie pracownicy BN przygotowali 847 formularzy. Po procesie migracji, biblioteki otrzymały wersję implementacyjną, a następnie produkcyjną systemu Alma. Wersja produkcyjna systemu została udostępniona dla: cyklu I na początku sierpnia 2022 roku, cyklu II na koniec września 2022 roku, cyklu III na koniec listopada 2022 roku. Utworzono 534 konta do systemu Alma dla pracowników bibliotek w wersji implementacyjnej oraz 534 konta do systemu Alma

w wersji produkcyjnej. Dodatkowo przygotowano i skonfigurowano wyszukiwarkę Primo oraz jej stronę główną dla każdej z bibliotek, w tym w każdej wyszukiwarce wprowadzono kilkadziesiąt zmian w tłumaczeniu etykiet i komunikatów.

Łącznie do migracji biblioteki przekazały 2.974.157 rekordów bibliograficznych. Zdeduplikowano 2.386.940 rekordów bibliograficznych.

Ponadto w okresie sprawozdawczym odbyły się liczne szkolenia dla bibliotek włączanych do ZSZZB. Przygotowano także cykl filmów i prezentacji z zakresu zastosowania Deskryptorów Biblioteki Narodowej w katalogowaniu publikacji z poszczególnych dyscyplin, przepisów katalogowania Biblioteki Narodowej, zasad redakcji i doboru DBN prezentujących poszczególne deskryptory oraz Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej w łącznym wymiarze 58 godzin. Przygotowano także cykl filmów instruktażowych dotyczących systemu Alma i jego funkcjonalności oraz wyszukiwarki Primo (7 filmów). Dodatkowo przeprowadzono konsultacje online. Biblioteki korzystały ze wsparcia specjalistów Instytutu Bibliograficznego BN i Zakładu Katalogowania Dziedzinyowego BN.

Łącznie przeprowadzono ponad 900 godzin konsultacji w tym konsultacje z zakresu obsługi systemu Alma i wyszukiwarki Primo.

W 2022 roku odbyły się także spotkania z bibliotekami, których wdrożenie do ZSZZB odbędzie się w 2023 roku. Zorganizowano spotkania koordynacyjne, przedstawiono plan i szczegóły wdrożenia. Duże biblioteki przesyłały dane bibliograficzne do weryfikacji BN, skład zespołów wdrożeniowych oraz rozpoczęły cykl szkoleń z zakresu zastosowania Deskryptorów Biblioteki Narodowej w katalogowaniu publikacji z poszczególnych dyscyplin (w tym dwie biblioteki rozpoczęły korzystanie z konsultacji DBN prowadzonych przez pracowników BN).

W okresie sprawozdawczym świadczona była także usługa utrzymania zintegrowanego systemu zarządzania zasobami bibliotek w bibliotekach już go posiadających.

W ramach Programu umowę o przyłączenie do ZSZZB podpisało:

- 72 biblioteki gmin wiejskich,
- 17 bibliotek z gmin miejsko-wiejskich,
- 14 bibliotek gmin miejskich,
- 7 bibliotek z miast na prawach powiatu,
- 7 bibliotek akademickich,
- 6 bibliotek powiatowych,
- 5 bibliotek wojewódzkich,
- 2 biblioteki innych typów.

1.2.3 Kwestie mające wpływ na wykonanie Kierunku interwencji 1.2

Biblioteka Narodowa w sprawozdaniu rocznym z realizacji Priorytetu 1 NPRCz 2.0 zgłosiła konieczność przeprowadzenia nowelizacji Uchwały nr 69/2021 RM umożliwiającej przeprowadzenie naboru uzupełniającego w ramach K.I.1.2. z powodu

niewykorzystania limitu przez biblioteki z województw świętokrzyskiego, łódzkiego i lubelskiego.

W miejsce niewykorzystane przez 366 bibliotek BN zaproponowała podłączenie dodatkowych 12 dużych bibliotek publicznych oraz innych zaliczonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego do OSB o księgozbiorach liczących powyżej 50 tys. jednostek zbiorów.

W 2022 roku prowadziła uzgodnienia z MKiDN w sprawie procedowania nowelizacji³⁴.

W 2022 roku wdrożono ZSZZB we wszystkich przewidzianych na ten rok bibliotekach.

1.2.4 Analiza informacji w odniesieniu do Kierunku interwencji 1.2

Działania prowadzone w ramach Kierunku interwencji 1.2 znacząco zwiększą zakres podmiotowości bibliotek publicznych oraz wyposażają je w odpowiednie narzędzia (ZSZZB) potrzebne do realizacji postawionych przed nimi zadań. ZSZZB będąc zaawansowaną technologicznie platformą informatyczną, która umożliwia włączonym w nią bibliotekom efektywną obsługę procesów i funkcji bibliotecznych, lepsze rozpoznanie potrzeb i zainteresowań czytelniczych użytkowników bibliotek oraz ekonomizację i optymalizację w obszarze katalogowania i ewidencjonowania zakupionych w ramach wsparcia NPRCz 2.0 i środków własnych JST materiałów bibliotecznych.

Największą zaletą integracji bibliotek w ramach ZSZZB jest możliwość współkatalogowania w czasie rzeczywistym w jednym systemie informatycznym, co bezpośrednio wpływa na minimalizację kosztów ponoszonych przez biblioteki. Znacząco zwiększy się także liczba bibliotek z dostępem do nowoczesnego katalogu on-line, co wpłynie na zwiększenie dostępności informacji o zbiorach dla czytelników.

1.2.5 Postęp finansowy z realizacji Kierunku 1.2

W 2022 roku wydatkowano środki na wdrożenie ZSZZB w 109 bibliotekach zgodnie z listą rankingową zatwierdzoną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dniu 22 grudnia 2021 roku. Opłacono także utrzymanie ZSZZB w bibliotekach już go posiadających.

---

³⁴ Rozpoczęta w lipcu 2022 a zakończona w lutym 2023 r. w nowelizacja zapisów Uchwały nr 69/2021 umożliwiła w 2023 r. przeprowadzenie naborów uzupełniających w ramach K.I.1.2.

Ponadto poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów do uchwały - zostanie zwiększona liczba dużych bibliotek publicznych oraz innych zaliczonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego do OSB o księgozbiorach liczących powyżej 50 tys. jednostek zbiorów uprawnionych do przystąpienia do Programu z 16 na 28, przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby bibliotek publicznych województw świętokrzyskiego, łódzkiego i lubelskiego z 480 na 114.

Koszt utrzymania ZSZZB w bibliotekach już go posiadających (Bibliotece Narodowej, Bibliotece Jagiellońskiej, Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Kielcach i Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Lublinie) w 2022 roku wyniósł 3 727 tys. zł , a koszty wdrożenia ZSZZB w 109 bibliotekach wyniósł 4.465 tys. zł. Łącznie wydatkowano 8.192 tys. zł co stanowi 99,91% przyznanej na 2022 rok kwoty. Wszystkie zadania dot. utrzymania systemu i wdrożenia go w nowych bibliotekach zaplanowane na 2022 rok zostały wykonane.

2. Priorytet 2 - Inwestycje w infrastrukturę bibliotek publicznych

2.1 Kierunek interwencji 2.1. Infrastruktura bibliotek 2021-2025

Wszystkie działania Operatora prowadzone były w oparciu o zatwierdzony przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w dniu 23 czerwca 2021 roku Regulamin konkursu w ramach Kierunku interwencji 2.1. „Infrastruktura bibliotek 2021-2025”.

2.2 Postęp rzeczowy realizacji Kierunku interwencji 2.1

Od początku realizacji NPRCz 2.0 tj. od 2021 roku w ramach Priorytetu 2 uruchomiono 2 nabory wniosków – jeden zakończony w 2021 r., drugi zaś ogłoszony jeszcze w 2021 – w grudniu - trwał do lutego 2022 r.

W wyniku przeprowadzonych naborów realizowane są 83 zadania obejmujące 83 obiekty biblioteczne (biblioteki główne i filie).

W ramach ogłoszonego II naboru wniosków do Priorytetu 2 złożono 110 wniosków (103 poprawnie złożonych i 7 wniosków zawierających błędy formalne). Spośród poprawnych formalnie wniosków, dofinansowanie otrzymało 47 o najwyższej liczbie punktów uzyskanych w ocenie merytorycznej i strategicznej, na łączną kwotę dofinansowania 78 711 tys. zł.

Zgodnie z regulaminem konkursu Priorytetu 2 (por. § 12) wnioskodawcy, którzy nie otrzymali dofinansowania mogli złożyć odwołanie od decyzji. W trybie odwoławczym dofinansowanie otrzymało 16 bibliotek.

Od ogłoszenia wyników naboru drugiego do września 2022 r. z realizacji zadań zrezygnowało łącznie 6 beneficjentów (5 z procedury konkursowej, 1 z procedury odwoławczej).

Dzięki wdrożeniu zapisów regulaminu konkursu (por. § 4 ust. 8), po akceptacji Ministra KiDN, dofinansowanie otrzymało 7 dodatkowych bibliotek.

W IV kwartale 2022 r. z realizacji zadań zrezygnowały kolejne biblioteki . Łącznie od 2021 r. – na różnym etapie realizacji zadania (często przed obustronnym

podpisaniem umowy) zrezygnowało 18 beneficjentów: 6 beneficjentów dofinansowanych w ramach I naboru, 12 – w ramach II.

W 2022 roku sporządzono 64 nowe umowy o dofinansowanie, realizowanych było 58 zadań, na które zawarto umowy w 2022 r., na łączną kwotę dofinansowania 92 641 tys. zł i wkładów własnych na poziomie 54 198 tys. zł.

Podział przyznanego dofinansowania (stan na 31.01.2023 r.) począwszy od roku sprawozdawczego i na następane lata budżetowe przedstawia się następująco:

- 2022 r. – 59 212 075 zł zgodnie z aneksem nr 6 do umowy nr 75/DF-V/AJ/2021, natomiast uwzględniając rozwiązanie umowy na mocy porozumienia stron z dn. 29 grudnia 2022 r. z Biblioteką Publiczną Miasta i Gminy w Gostyniu kwota ta wynosi 58 234 673 zł
- 2023 r. – 55 827 818 zł
- 2024 r. – 8 205 914 zł
- 2025 r. – 0,00 zł

Największą trudnością dla beneficjentów realizujących zadania w roku sprawozdawczym okazał się czynnik zewnętrzny, jakim jest wysoki wskaźnik inflacji. Miało to niekorzystny wpływ na płynność prowadzonych inwestycji, wymuszało niejednokrotnie konieczność pozyskania dodatkowego finansowania zadania, uniemożliwiało sprawne wyłonienie wykonawców w prowadzonych procedurach przetargowych.

2.3 Kwestie mające wpływ na wykonanie Kierunku interwencji 2.1

Rok 2022 przyniósł wiele trudności w płynnej realizacji zadań przez beneficjentów. Znaczne opóźnienia w rozstrzygnięciu przetargów, trudności formalno-prawne, a przede wszystkim znaczny wzrost cen na rynkach budowlanym czy energetycznym, które spowodowały problemy w terminowej realizacji zamierzonych celów, wymusiły na beneficjencie konieczność przedłużanie realizacji zadania a w konsekwencji – w niektórych przypadkach - konieczność rezygnacji z realizacji zadań.

Łącznie od 2021 r. – na różnym etapie realizacji zadania (często przed obustronnym podpisaniem umowy) zrezygnowało 18 beneficjentów. Część rezygnacji miała miejsce przed obustronnym podpisaniem umowy o dofinansowanie, w dwóch innych przypadkach umowa została rozwiązana na mocy porozumienia stron, już po pobraniu przez beneficjenta części dofinansowania.

Rezygnacje stanowią 17,82% podmiotów rekomendowanych do dofinansowania, łącznie z podmiotami, które otrzymały możliwość otrzymania dofinansowania właśnie wskutek rezygnacji innych beneficjentów (dzięki wdrożeniu zapisów par. 4. ust. 8 regulaminu konkursu). Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że nabór w

pierwszym roku realizacji NPRCz 2.0 został ogłoszony stosunkowo późno (koniec czerwca 2021) i jak się okazało był to czas zbyt krótki na zapewnienie bezproblemowej realizacji niektórych z realizowanych zadań. Dodatkowo na powyższą sytuację nałożyła się również możliwość wnioskowania przez gminy-organizatorów bibliotek publicznych - do innych programów pomocowych, w tym Polskiego Ładu, a II nabór przypadł na rok bardzo wysokich wskaźników inflacji, także w branży budowlanej, które nie były do przewidzenia w momencie składania wniosku (nabór trwał do 21 lutego 2022 r.)

Jako przyczyny odstąpienia od realizacji zadań wskazywano m.in.: dofinansowanie uzyskane przez gminę w ramach Polskiego Ładu, znaczący wzrost kosztów realizacji przedsięwzięcia uniemożliwiający realizację zadania w założonej perspektywie czasowej, niemożność wyłonienia wykonawcy mimo przeprowadzenia procedury przetargowej, kwestie organizacyjne.

2.4 Analiza informacji w odniesieniu do Kierunku interwencji 2.1

W ramach I naboru wniosków przeprowadzonego w 2021 r. złożono łącznie 52 poprawne formalnie wnioski na łączną kwotę wydatków ogółem wynoszącą 232 532 tys. zł, z tego środki z budżetu państwa w wysokości 148 792 tys. zł, a zadeklarowany wkład własny – 83 740 tys. zł.

W ramach II naboru wniosków (zakończony 21 lutego 2022 r.) złożono w 110 wniosków, w tym 103 wnioski poprawne formalnie na łączną kwotę dofinansowania 148 792 tys. oraz 7 wniosków błędnych formalnie. Po odjęciu rezygnacji z realizacji zadań (wszystkie rezygnacje dla II naboru nastąpiły przed obustronnym podpisaniem umów), podpisano łącznie 64 umowy o dofinansowanie (każda dotyczyła zadania wieloletniego).

Uprawnionymi wnioskodawcami w Priorytecie 2 - są samorządowe instytucje kultury, gminne biblioteki publiczne będące samodzielnymi instytucjami kultury oraz gminne instytucje kultury, w skład których wchodzi wyodrębnione organizacyjnie biblioteki publiczne, dla których organem założycielskim jest odpowiednio: gmina wiejska i gmina miejsko-wiejska bez ograniczenia liczby mieszkańców oraz gmina miejska do 100 tys. mieszkańców.

Wśród 103 poprawnych formalnie wniosków złożonych II naborze wniosków przeprowadzonym w ramach Kierunku interwencji: 2.1.: Infrastruktura bibliotek 2021–2025, 86 wniosków złożyły biblioteki publiczne działające jako samodzielne instytucje kultury, a 17 biblioteki znajdujące się w strukturach innych instytucji kultury.

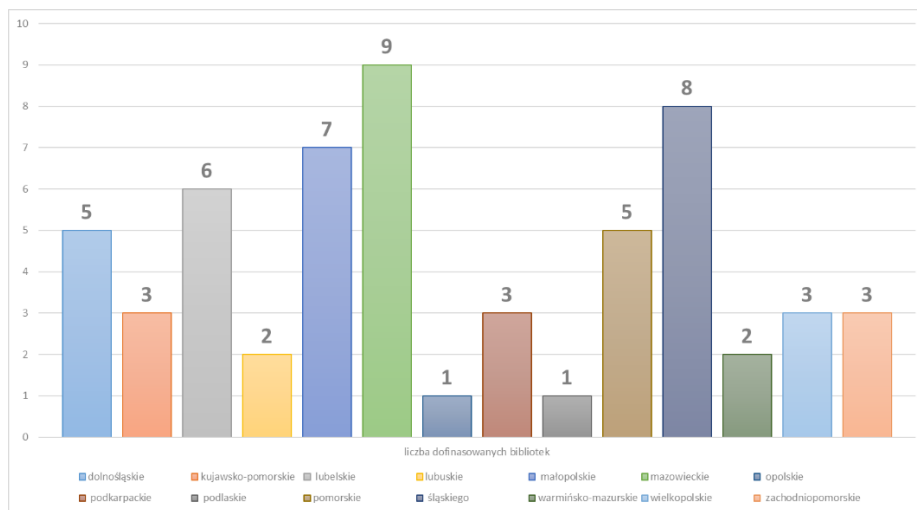
Poprawne formalnie wnioski złożyli wnioskodawcy ze wszystkich województw w kraju. Wśród poprawnych formalnie wniosków 33 dotyczyły modernizacji, 25 przebudowy, 19 adaptacji, 25 budowy i 1 – rekonstrukcji obiektu bibliotecznego.

Wśród beneficjentów II naboru realizujących zadania, znajdują się beneficjenci pochodzący z prawie każdego województwa, (poza województwami świętokrzyskim

i łódzkim, beneficjent z woj. łódzkiego zrezygnował z otrzymanego dofinansowania przed podpisaniem umowy).

Wykres 1. Liczba dofinansowanych bibliotek w ramach Priorytetu 2 w 2022 z podziałem na województwa

Dane sporządzone na podstawie danych Operatora Priorytetu 2

Najwięcej wnioskodawców otrzymało dofinansowanie z województwa mazowieckiego (9) oraz śląskiego (8) oraz małopolskiego (7).

Wśród realizowanych zadań (dofinansowanych w ramach II naboru) znajduje się: 18 modernizacji, 13 przebudów, 15 budów, 11 adaptacji, 1 rekonstrukcja bibliotecznych obiektów budowlanych.

Łącznie realizowanych jest 83 zadania, wśród których znajduje się: 16 adaptacji, 19 budów, 28 modernizacji, 18 przebudów i 2 rekonstrukcje obiektów bibliotecznych.

2.5 Postęp finansowy z realizacji Kierunku 2.1

Środki budżetu państwa zaplanowane na realizację Kierunku interwencji 2.1. w roku 2022 wyniosły 63 500 tys. zł.

W ramach II naboru wniosków (zakończony 21 lutego 2022 r.) złożono 110 wniosków, w tym 103 wnioski poprawne formalnie na łączną kwotę dofinansowania 148 792 tys. zł oraz 7 wniosków błędnych formalnie. Po odjęciu rezygnacji z realizacji zadań (wszystkie rezygnacje dla II naboru nastąpiły przed obustronnym podpisaniem umów), podpisano łącznie 64 umowy o dofinansowanie (każda dotyczyła zadania wieloletniego) na łączną kwotę ogółem 146 839 tys. zł, z tego środki pochodzące z budżetu państwa 92 641 tys. zł i deklarowany wkład własny w wysokości 54 198 tys. zł.

Średnie udzielone dofinansowanie, dla wszystkich realizowanych zadań – wyniosło 1 572 tys. zł. Średnie udzielone dofinansowanie dla zadań z II naboru – 1 597 tys. zł.

16 beneficjentów z II naboru realizujących, otrzymało maksymalną kwotę dofinansowania tj. 2 250 000,00 zł, co stanowi 27,59% wszystkich udzielonych dofinansowań. Ponadto w 2022 r. udzielono 12 dofinansowań w kwocie równej lub powyżej 1 890 000,00 zł. 48,28% wszystkich udzielonych dofinansowań stanowiły dofinansowania w przedziale 1 890 000,00-2 250 000,00 zł.

W 2022 r. przeprowadzono 15 działań o charakterze kontrolnym, z tego 6 podmiotów zostało objętych kontrolą na miejscu, a 9 podmiotów zostało wytypowanych do kontroli finansowej realizowanych zadań.

3. Priorytet 3 - Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego, bibliotek szkolnych i pedagogicznych

3.1 Kierunek interwencji 3.1 i 3.2

Wszystkie działania operatora prowadzone były w oparciu o zasady dotyczące realizacji Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025” wynikają z obowiązujących w tym zakresie aktów prawnych takich jak:

- art. 90u ust. 4 pkt 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 t.j.),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 "Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025" (Dz.U. poz. 1675).
- Zarządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw oceny wniosków o udzielenie wsparcia finansowego w odniesieniu do szkół polskich oraz szkół i zespołów szkół w Polsce oraz przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej, działających w ramach Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą, realizowanego w ramach Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025”.

Zgodnie z ustaloną procedurą, wnioski o udzielenie wsparcia finansowego w ramach Priorytetu 3 NPRCz 2.0, dyrektorzy placówek wychowania przedszkolnego, szkół i bibliotek pedagogicznych składali do swojego organu prowadzącego w terminie do 31 października 2022 r. Następnie organy prowadzące odpowiednio placówki wychowania przedszkolnego, szkoły i biblioteki pedagogiczne, składały wnioski – w terminie do 20 listopada 2022 r. - do właściwego wojewody (operatora Priorytetu 3 w województwie).

W przypadku szkół prowadzonych przez ministrów, dyrektorzy szkół składali wnioski bezpośrednio do właściwego ministra, a w przypadku szkół w ORPEG – bezpośrednio do dyrektora Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą.

Wprowadzono formularze sprawozdań dla beneficjentów realizujących program w 2022 roku wraz z informacją o obowiązkach sprawozdawczych (także informacje zamieszczono w mediach społecznościowych MEiN).

Ponadto, aby ułatwić operatorom Priorytetu 3 w województwach oraz właściwym ministrom realizację programu, Departament Kształcenia Ogólnego i Podstaw Programowych (DKOPP) MEiN organizował spotkania online z koordynatorami Priorytetu 3, dot. m.in.: podsumowania programu realizowanego w 2021 roku oraz sprawom bieżącym, przygotowania sprawozdań z realizacji programu za 2022 rok, omówieniu kwestii sprawozdawczości. Uczestniczyli w nim koordynatorzy programu w następujących ministerstwach: Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Klimatu i Środowiska, Infrastruktury oraz koordynatorzy Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą.

Ponadto Departament Kształcenia Ogólnego i Podstaw Programowych MEiN przez cały okres realizacji programu utrzymywał bieżący kontakt z koordynatorami. Kierowana do wszystkich koordynatorów Priorytetu 3 NPRCz 2.0 korespondencja mailowa dotyczyła: informacji o rozpoczęciu prac legislacyjnych nad zmianą rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 "Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025" w zakresie objęcia wsparciem innych form wychowania przedszkolnego, korekty formularzy wniosków wsparcie na 2023 rok, ogłoszeniu naboru wniosków czy przekazania raportu ewaluacyjnego z wdrażania Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 przygotowanego na zlecenie Narodowego Centrum Kultury.

3.1.1 Kierunek interwencji 3.1. Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego

W ramach Kierunku interwencji 3.1. organy prowadzące placówki wychowania przedszkolnego: jednostki samorządu terytorialnego, osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne mogły ubiegać się o dofinansowanie zakupu nowości wydawniczych dla dzieci w wieku 3-6 lat, w tym książek opublikowanych drukiem lub na innym nośniku (w tym książki obrazkowe, mówione i elektroniczne) oraz wsparcie realizacji działań promujących czytelnictwo w oddziałach przedszkolnych w szkołach i w przedszkolach.

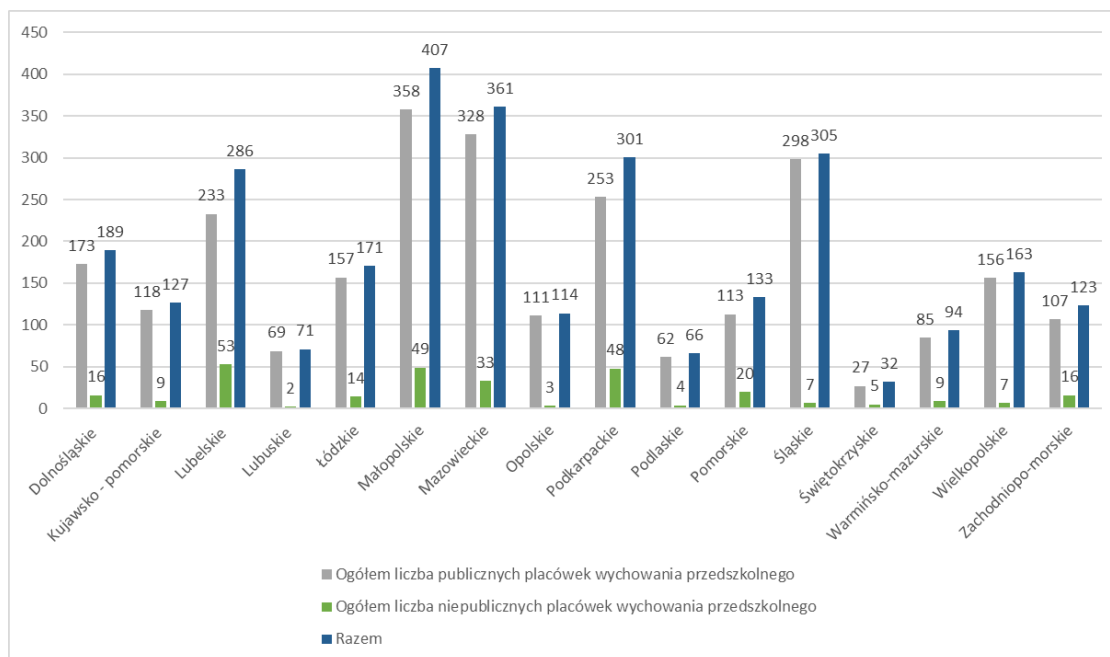
3.1.2 Postęp rzeczowy realizacji Kierunku interwencji 3.1

W 2022 r. zainteresowanie udziałem w Kierunku interwencji 3.1 wyraziło – poprzez złożenie wniosków do organów prowadzących 4215 placówek

wychowania przedszkolnego. W 2022 r. ze wsparcia skorzystały 2 943 placówki wychowania przedszkolnego, w tym oddziały przedszkolne w szkołach i przedszkola zarówno publiczne, jak i niepubliczne, do których uczęszcza ogółem 296 075 dzieci.

Poniżej zestawienie placówek z podziałem na województwa.

Wykres 1 Liczba placówek wychowania przedszkolnego, które skorzystały z dofinansowania w ramach K.I.3.1 – w podziale na województwa

Źródło: Dane ze sprawozdania MEiN

W ramach kierunku interwencji 3.1 najczęściej skorzystało placówek wychowania przedszkolnego w województwie Małopolskim oraz Mazowieckim.

Do placówek wychowania przedszkolnego zakupione zostały 538.982 książki (w tym 533.805 książek papierowych, 4.588 audiobooków i 589 książek elektronicznych).

Ze względu na to, że w placówkach wychowania przedszkolnego nie ma odrębnych pomieszczeń przeznaczonych na potrzeby gromadzenia zbiorów bibliotecznych, zakupione książki były eksponowane na wydzielonych półkach, np. w holu przedszkola, utworzonych kąciakach bibliotecznych w sali zabaw (książki zostały umieszczone na półkach, na wysokości umożliwiającej swobodny dostęp do nowości dla wszystkich dzieci), w pokoju zajęć dodatkowych i gabinecie logopedycznym, a nawet w przedsionku i szatni przedszkolnej, w celu zainteresowania rodziców i opiekunów dzieci realizacją programu. W szkołach, w których funkcjonuje oddział przedszkolny, biblioteki szkolne utworzyły dział

książek dla przedszkolaków. W niektórych placówkach utworzone zostały także samodzielne przedszkolne małe biblioteki. Zakupione egzemplarze książek zostały także wyeksponowane na internetowej stronie przedszkola i w mediach społecznościowych.

Tabela 7 Liczba nowości wydawniczych zakupionych przez placówki wychowania przedszkolnego (ogółem)- w podziale na województwa

Lp.	Wnioskodawcy (województwa)	Liczba zakupionych książek papierowych	Liczba zakupionych audiobooków	Liczba zakupionych książek elektronicznych	Liczba nowości wydawniczych zakupionych przez placówki wychowania przedszkolnego (ogółem)
1	Dolnośląskie	30964	474	81	31 519
2	Kujawsko - pomorskie	20262	166	0	20 428
3	Lubelskie	42225	276	95	42 596
4	Lubuskie	10691	137	16	10 844
5	Łódzkie	26315	311	13	26 639
6	Małopolskie	127332	375	97	127 804
7	Mazowieckie	54870	799	49	55 718
8	Opolskie	20604	124	19	20 747
9	Podkarpackie	55154	484	51	55 689
10	Podlaskie	11708	120	11	11 839
11	Pomorskie	19255	214	14	19 483
12	Śląskie	50272	504	68	50 844
13	Świętokrzyskie	6092	57	10	6 159
14	Warmińsko-mazurskie	16453	194	23	16 670
15	Wielkopolskie	23767	185	30	23 982
16	Zachodniopomorskie	17841	168	12	18 021
	Razem	533805	4588	589	538 982

Źródło: Dane ze sprawozdania MEiN

Placówki wychowania przedszkolnego podejmowały szereg działań, do których zostały zobowiązane przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 "Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025", w tym:

- podjęty współpracę z biblioteką publiczną/pedagogiczną w zakresie, np.: konsultacji w sprawie zakupu książek, organizacji wizyt dzieci w bibliotece publicznej i zapoznanie z jej działalnością oraz pracą bibliotekarza, organizacji konkursów i zajęć bibliotecznych, organizacji w bibliotece publicznej wystawy prac plastycznych dzieci, zachęcanie do założenia karty czytelnika, wymiany informacji o działaniach proczytelniczych, udziału we

- wspólnych akcjach czytelniczych, udziału nauczycieli bibliotekarzy w szkoleniach online, udziału bibliotekarzy w zajęciach w przedszkolach i spotkaniach z rodzicami;
- zorganizowały w czasie roku szkolnego co najmniej jedno wydarzenie promujące czytelnictwo, w szczególności spotkanie z twórcami literatury, w tym dziecięcej, np.: udział w akcjach czytelniczych (typu Cała Polska czyta dzieciom, Czytanie ma moc), organizacja spotkania autorskiego z twórcami książek dla dzieci (Katarzyna Kędzierska, Ewa Stadtmuller, Agata Romaniuk) i ilustratorką Karoliną Hoppe, realizacja czytelniczych projektów edukacyjnych, organizacja przedstawień teatralnych i inscenizacji bajek, organizacja kiermaszu książek przy współpracy z księgarnią, organizacja w przedszkolu kącika wędrującej książki, warsztatów literackich;
  - uwzględniły tematykę wpływu czytania na rozwój dzieci podczas zorganizowanego spotkania z rodzicami, utworzenie klubu czytających rodzin; organizowano rodzinne spotkania czytelnicze;
  - zorganizowały zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem zakupionych książek, np. zapoznanie dzieci z nowymi książkami w zorganizowanym kąciku małego czytelnika, wykonanie pracy plastycznej na podstawie przeczytanej książki, wykorzystanie książek do zabaw relaksacyjnych, wyciszających i do zajęć terapeutycznych, organizacja cyklu zajęć dotyczących emocji, empatii, osób niepełnosprawnych i chorych na podstawie zakupionych i przeczytanych książek.

3.2 Kierunek interwencji 3.2. Zakup nowości wydawniczych oraz elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych i pedagogicznych.

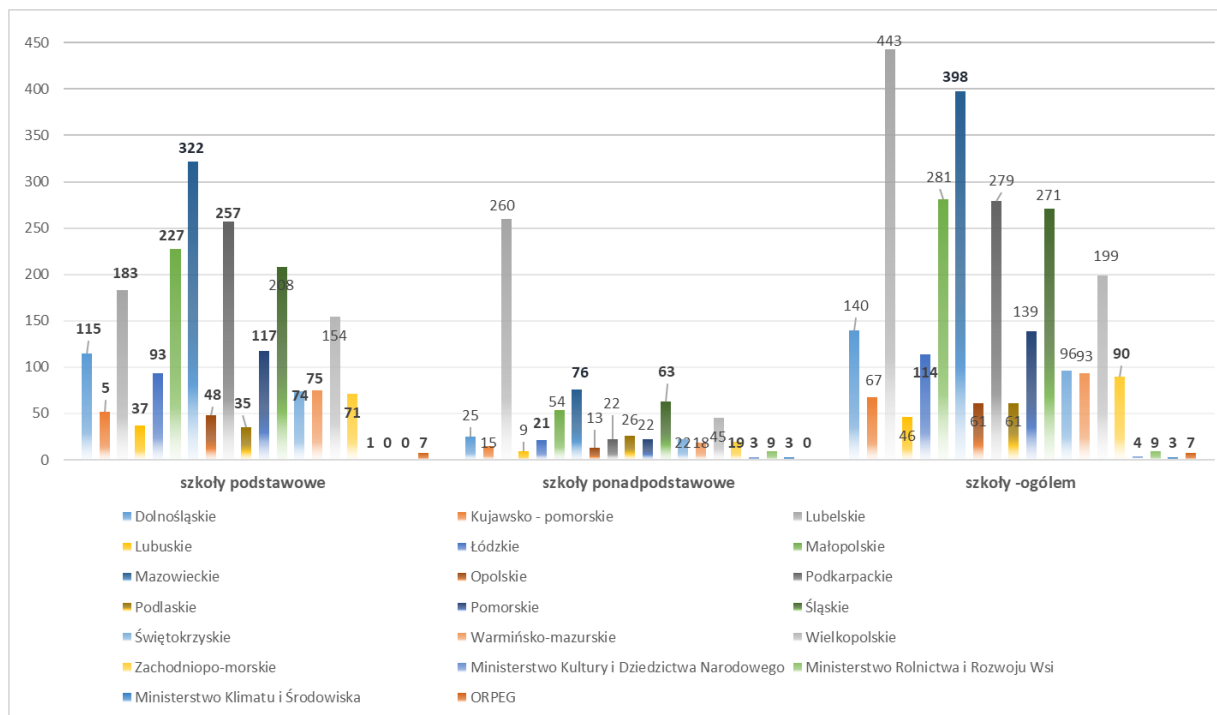
W ramach Kierunku interwencji 3.2., o wsparcie z budżetu państwa w 2022 roku ubiegały się organy prowadzące szkoły podstawowe i ponadpodstawowe oraz szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcące: jednostki samorządu terytorialnego, osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego, osoby fizyczne oraz ministrowie: właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, właściwy do spraw rolnictwa, właściwy do spraw klimatu oraz Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (ORPEG).

3.2.1 Postęp rzeczowy realizacji Kierunku interwencji 3.2

Operatorzy Priorytetu 3 w województwie otrzymali wnioski od organów prowadzących, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe oraz biblioteki pedagogiczne, a ministrowie: właściwy do spraw kultury, właściwy do spraw rolnictwa oraz właściwy do klimatu oraz dyrektora Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą otrzymali wnioski bezpośrednio od dyrektorów szkół. Ogółem

zainteresowanie udziałem Kierunku interwencji 3.2 wyraziło – poprzez złożenie wniosków do organów prowadzących – 7973 szkół i bibliotek pedagogicznych. W 2022 r. w programie wzięło udział 2801 szkół (w tym 2076 podstawowych i 725 ponadpodstawowe).

Wykres 2 : Liczba szkół ogółem, które wzięły udział w programie- z podziałem na województwa

Źródło: Dane ze sprawozdania MEiN

Najwięcej szkół podstawowych i ponadpodstawowych skorzystało w województwach: Lubelskim, Mazowieckim i Małopolskim

W 2022 roku wsparciem w ramach Priorytetu 3 NPRCz 2.0 zostało objętych 2 506 bibliotek szkolnych i 57 bibliotek pedagogicznych (ogółem 2 563 biblioteki).

Zgodnie z założeniami Priorytetu 3, organ prowadzący, który otrzymał wsparcie finansowe, był zobowiązany przeznaczyć nie mniej niż 50% kwoty wsparcia otrzymanego w odniesieniu do danej szkoły lub biblioteki pedagogicznej na zakup książek. Ogółem do bibliotek szkolnych i pedagogicznych zostało zakupionych 935 961 nowości wydawniczych. Szczegółowe zestawienie poniżej.

Tabela 8 Liczba zakupionych książek do biblioteki szkolnych i pedagogicznych w ramach Kierunku interwencji 3.2. (ogółem)

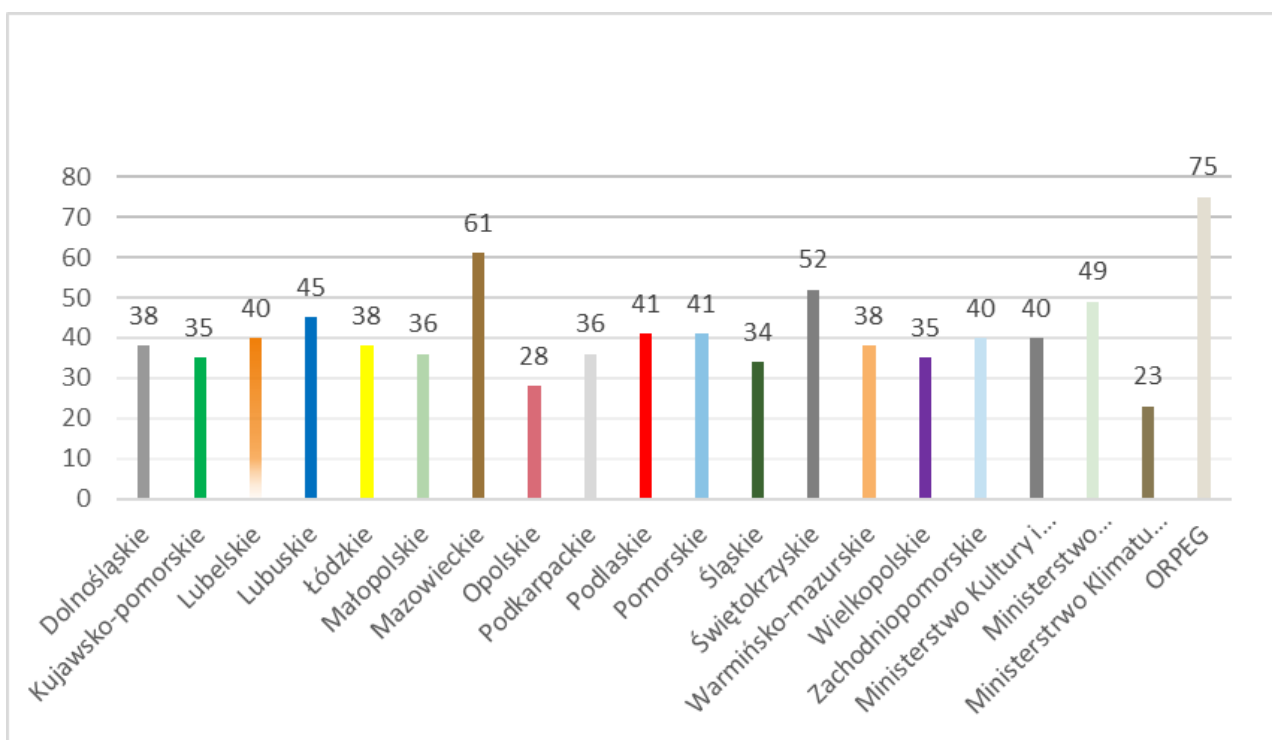
Lp.	Wnioskodawcy (województwa i ministerstwa)	Liczba książek kupionych do bibliotek szkolnych	Liczba kupionych książek do bibliotek pedagogicznych	Ogółem liczba zakupionych książek (2+3)
	1	2	3	4
1	Dolnośląskie	53 762	373	54 135
2	Kujawsko - pomorskie	25 930	247	26 177
3	Lubelskie	77 375	374	77 749
4	Lubuskie	17 551	0	17 551
5	Łódzkie	39 168	293	39 461
6	Małopolskie	92 725	325	93 050
7	Mazowieckie	135 408	2118	137 526
8	Opolskie	24 040	463	24 503
9	Podkarpackie	70 073	0	70 073
10	Podlaskie	24 956	69	25 025
11	Pomorskie	48 035	84	48 119
12	Śląskie	99 261	662	99 923
13	Świętokrzyskie	32 132	873	33 005
14	Warmińsko-mazurskie	34 164	357	34 521
15	Wielkopolskie	74 625	447	75 072
16	Zachodniopomorskie	29 797	0	29 797
17	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	47 602	0	47 602
18	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	1 996	0	1 996
19	Ministerstwo Klimatu i Środowiska	676	0	676
20	OPRPEG	1 370	0	1 370
	Razem	929 276	6 685	935 961

Źródło: Dane ze sprawozdania MEiN

Wśród zakupionych książek do bibliotek szkolnych ok. 41% stanowiły lektury szkolne. Najwięcej lektur zakupiły szkoły działające w ramach ORPEG (75 %) oraz z województwa mazowieckiego; najmniej – szkoły prowadzone przez ministra do spraw klimatu – 23% oraz szkoły w województwie opolskim (28%).

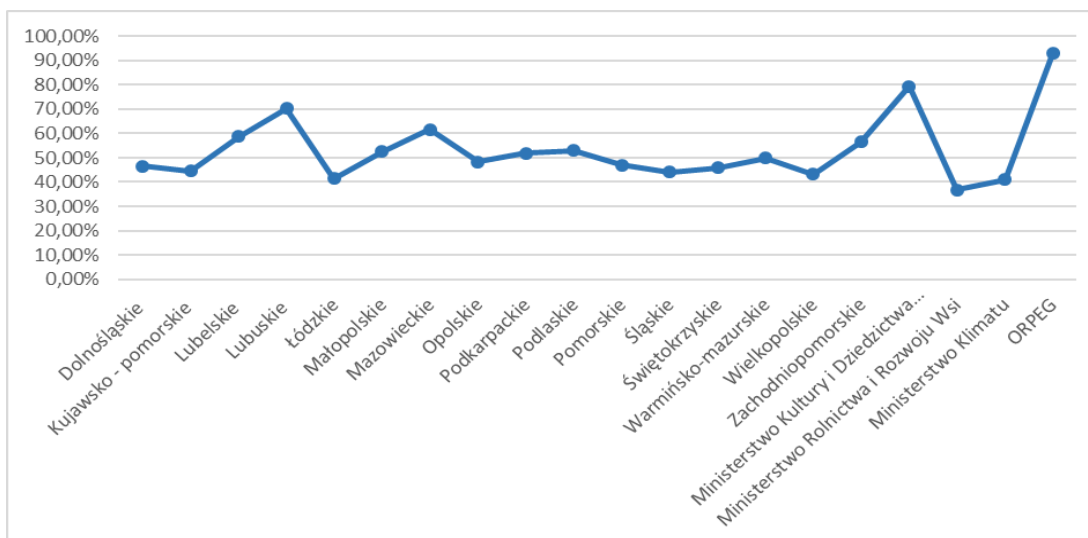
Wykres 3: Lektury szkolne zakupione w ramach Kierunku interwencji 3.2.

Źródło: Dane ze sprawozdania MEiN

Do wszystkich szkół objętych wsparciem uczęszcza 769 340 uczniów, z tego 393 697 korzystało z nowości wydawniczych zakupionych w ramach Priorytetu 3.

Wykres 4: Wykorzystanie przez uczniów zakupionych nowości wydawniczych do bibliotek (w %)

Źródło: Dane ze sprawozdania MEiN

Najwyższy poziom wykorzystania nowości wydawniczych zakupionych do bibliotek szkolnych w ramach Kierunku interwencji 3.2 był odnotowany w szkołach z województw: lubuskiego oraz mazowieckiego, oraz w szkołach prowadzonych przez ORPEG oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego; najniższy – w szkołach z województwa łódzkiego i wielkopolskiego oraz szkół prowadzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi .

Szkoły podejmowały szereg działań, do których zostały zobowiązane przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025”, w tym:

- podjęły współpracę z biblioteką publiczną/pedagogiczną w zakresie, np.: konsultacji w sprawie zakupu nowych pozycji książkowych, wymiany informacji o wydarzeniach promujących czytelnictwo odbywających się w regionie i współorganizacja takich imprez. Współpraca objęła też udział uczniów w konkursach literacko – plastycznych, lekcjach bibliotecznych i projektach edukacyjnych, wspólnych grach terenowych, spotkaniach autorskich. Uczniowie zostali też zapoznani z zasadami funkcjonowania bibliotek publicznych. Efektem współpracy jest również dostosowanie godzin pracy biblioteki publicznej, tak aby uczniowie mogli odwiedzać bibliotekę i brać udział w wydarzeniach przez nią organizowanych;
- zorganizowały w czasie roku szkolnego co najmniej jedno wydarzenie promujące czytelnictwo, w szczególności spotkanie z twórcami literatury, w tym dziecięcej i młodzieżowej, np.: organizacja spotkania autorskiego (z Marcinem Koziółem, Waldemarem Nocnym, Moniką Maciewicz, Markiem Michalakiem), zorganizowanie i przygotowanie przez uczniów wystawy dotyczącej sylwetek pisarzy oraz i dzieł, udział uczniów w szkolnych konkursach czytelniczych, fotograficznych (Bohaterowie literatury w obiektywie), organizacja kiermaszu książek, organizacja wystawy nowości zakupionych w ramach programu i wieczorków poetycko-literackich, organizacja happeningu miejskiego, udział w Narodowym Czytaniu Ballad Adama Mickiewicza, organizacja wystawy poświęconej literackim patronom roku, wycieczka do Muzeum Książki Artystycznej;
- uwzględniły tematykę wpływu czytania na rozwój dzieci podczas zorganizowanego spotkania z rodzicami;
- zorganizowały co najmniej jeden projekt edukacyjny z wykorzystaniem księgozbioru biblioteki szkolnej, np. Przygoda z historią w tle, czyli walizka pełna książek – spotkanie autorskie z ilustratorką i współautorką książek i komiksów, połączone z warsztatami; Miś w literaturze – poznanie historii misia Wojtka w Armii Krajowej, na podstawie książki Ł. Wierzbickiego Dziadek i Niedźwiadek; Rok poetów, Rok poezji – projekt dotyczący literackich patronów 2023 roku; Poszukiwanie zaginionej książki – projekt łączący grę edukacyjną z quizem i konkursem plastycznym; W domu u bohatera – tworzenie z pudełek domków

bajkowych bohaterów; Święta w Bullerbyn – warsztaty kulturowo – literackie prowadzone w oparciu o książkę Astrid Lindgren; Książka przychodzi do klasy – projekt połączony z zajęciami czytelnictwem i grą edukacyjną; Dziady po Śląsku – zapoznanie uczniów z epoką romantyzmu, polskimi twórcami i ich dziełami; Podróż z książką do świata przyrody – projekt wykorzystujący czytanie uczestniczące z grami edukacyjnymi; projekt z okazji 100 – lecia urodzin St. Lema oraz Międzynarodowego Dnia Artystów i Światowego Dnia Opery.

Biblioteki szkolne i pedagogiczne, które przystąpiły do programu, miały też możliwość przeznaczyć środki na zakup elementów wyposażenia, aby zmienić organizację przestrzenną i odmienić postrzeganie wizerunku biblioteki jako miejsca przyjaznego uczniom. Jak wynika ze sprawozdań, pomieszczenia biblioteczne zostały wyposażone m.in. w: regały biblioteczne, stojaki na książki, pojemniki na karty biblioteczne, stoliki, krzesła, lampki biurkowe, rolety, żaluzje, przekładki alfabetyczne, podpórki do książek, wózek biblioteczny, tablica informacyjna, kanapy, szafki na dokumenty.

Dokonano również zakupu sprzętu, aby stworzyć/unowocześnić stanowisko pracy nauczyciela bibliotekarza. Zakupione zostały, m.in.: lada biblioteczna, sprzęt komputerowy, czytniki kodów kreskowych, biblioteczne programy komputerowe, czytniki ebooków.

3.2.2 Kwestie mające wpływ na wykonanie Priorytetu 3 (wspólna dla K.I 3.1 i 3.2)

Wdrażanie Priorytetu 3 NPRCz 2.0 jest procesem złożonym ze względu na jego wielostopniową strukturę, w którą zaangażowani są zarówno MEiN, jak i wojewodowie/kuratorzy oświaty i duża liczba wnioskodawców i beneficjentów. Zarówno operatorzy Priorytetu 3 w województwie, jak i beneficjenci zgłaszali problemy dotyczące: krótkiego czasu przeznaczonego na realizację zakupów, w szczególności w zakresie dostępu do nowości wydawniczych, których nakład jest ograniczony, krótkiego czasu między zakupem książek a udostępnieniem ich czytelnikom, aby przygotować rzetelne dane statystyczne dotyczące czytelnictwa, potrzeby zapewnienia jeszcze większych środków na działania związane z promocją czytelnictwa; wzrostu cen zarówno książek, jak mebli i sprzętu do wyposażenia pomieszczenia biblioteki. Zgłaszane problemy nie wpłynęły jednak zasadniczo na realizację programu i osiągnięte efekty.

3.2.3 Analiza informacji w odniesieniu do Priorytetu 3 (wspólna dla K.I 3.1. i 3.2.)

Priorytet 3 NPRCz 2.0. cieszył się dużym zainteresowaniem zwłaszcza ze strony szkół i placówek wychowania przedszkolnego. Świadczy o tym duża liczba złożonych wniosków. Umożliwienie udziału w programie zostało bardzo dobrze przyjęte zwłaszcza

przez placówki wychowania przedszkolnego, które w poprzedniej edycji programu nie były objęte wsparciem. Dla beneficjentów istotne było to, że mogli wzbogacić księgozbiór biblioteczny w nowości wydawnicze, a placówki wychowania przedszkolnego kupić książki dla dzieci, które nauczyciele wykorzystują już w pracy przy realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego przez co zajęcia stały się atrakcyjniejsze.

Nauczyciele bibliotekarze odnotowują wzrost liczby wypożyczeń książek i poprawę komfortu pracy nauczyciela bibliotekarza, a szkoły zgłaszają zapotrzebowanie na organizację zajęć czytelniczych dla dzieci i młodzieży. Za bardzo pozytywne uznana jest możliwość przeznaczenia środków z budżetu programu na unowocześnienie stanowiska pracy nauczyciela bibliotekarza, zwłaszcza na zakup komputera oraz programu komputerowego do obsługi biblioteki. Np. w województwie małopolskim zakupiono 52 komputery stacjonarne i 10 laptopów, 6 drukarek kodów kreskowych, 7 czytników kodów kreskowych, a 16 szkół zakupiło biblioteczny program komputerowy.

3.2.4 Postęp finansowy z realizacji Priorytetu 3 (wspólny dla K.I 3.1 i 3.2)

Z informacji przekazanych do Ministerstwa Edukacji i Nauki przez wojewodów oraz ministrów prowadzących szkoły wynikało, że ogólna wnioskowana kwota wsparcia wyniosła 73 340 tys. zł. W Kierunku interwencji 3.1. wnioskowana kwota wyniosła 12 557 454 zł, a w Kierunku interwencji 3.2– 60 783 154 zł.

Zgodnie z założeniami realizacyjnymi Priorytetu 3 - określonymi w Uchwale nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025” - nie mniej niż 30% wnioskowanej kwoty wsparcia jest przeznaczona na potrzeby placówek wychowania przedszkolnego. Jeśli kwota wnioskowana przez organy prowadzące szkoły lub biblioteki pedagogiczne jest niższa od kwoty środków budżetu państwa przeznaczonej w danym roku budżetowym na wsparcie szkół i bibliotek pedagogicznych, zespół oceniający wnioski kwalifikuje do objęcia wsparciem placówki wychowania przedszkolnego wnioskujące o udział w programie.

Dokonywanie przesunięć pomiędzy kierunkami działania z zachowaniem wysokości środków z budżetu państwa alokowanych w Priorytecie 3 na dany rok budżetowy - do wysokości 70% środków alokowanych na Kierunek interwencji 3.1. lub Kierunek interwencji 3.2. – jest możliwe po akceptacji ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, bez konieczności aktualizacji Programu.

Taka akceptacja została wyrażona (pismo sygn.nr DPNP-WPPiP.4087.65.2021.BS z dnia 29.03.2022 r. z informacją na ten temat zostało przekazane do koordynatorów wojewódzkich Priorytetu 3 NPRCz 2.0.). W związku z tym, przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu wsparcia finansowego poszczególnym wnioskodawcom, możliwe było dokonywanie przesunięć finansowych w obrębie Priorytetu 3.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 „Narodowego

Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025, środki budżetu państwa na wsparcie finansowe na 2022 rok na realizację Priorytetu 3 zostały podzielone między wojewodów oraz ministrów proporcjonalnie do wysokości wnioskowanych odpowiednio przez organy prowadzące placówki wychowania przedszkolnego, szkoły i biblioteki pedagogiczne.

Pismem z dnia 22.02.2022 r. (sygn. nr DBF-WKP 2.3132.1.3.2022.JS) Minister Edukacji i Nauki zwrócił się do Ministra Finansów o uruchomienie środków w wysokości 29.546 201 zł z rezerwy celowej budżetu państwa poz. 26 – Środki na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych, realizację programu rządowego "Aktywna Tablica" i Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa - Priorytet 3, a także innych programów rządowych oraz programów i przedsięwzięć ustanawianych w obszarze oświaty i wychowania na podstawie art. 90u i 90w ustawy o systemie oświaty, ujętej w ustawie budżetowej na rok 2022, z przeznaczeniem na udzielenie organom prowadzącym wsparcia finansowego na zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego oraz zakup nowości wydawniczych i elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych i pedagogicznych.

Po dokonaniu oceny wszystkich wniosków, wojewodowie podpisali 1885 umów z organami prowadzącymi placówki wychowania przedszkolnego, szkoły i biblioteki pedagogiczne – jednostkami samorządu terytorialnego, osobami prawnymi innymi niż jednostki samorządu terytorialnego oraz osobami fizycznymi. Wojewodowie podpisywali z organami prowadzącymi jedną umowę, bez podziału na kierunki interwencji. W przypadku, gdy dany beneficjent jest jednocześnie organem prowadzącym placówkę wychowania przedszkolnego (Kierunek interwencji 3.1.) oraz szkołę (Kierunek interwencji 3.2.), w ramach danej umowy jest wydzielona część odnosząca się do Kierunku interwencji 3.1. i 3.2.).

W 2022 roku dokonano zwrotów dotacji (w całości), na etapie realizacji sprawozdawczości: 3 szkoły i 7 placówek wychowania przedszkolnego (łącznie 10).

Jako przyczynę podano: likwidacja placówek wychowania przedszkolnego, likwidacja bądź planowana likwidacja szkoły, braki kadrowe w szkołach, które uniemożliwiły realizację zadania.

Na realizację Priorytetu 3 z budżetu państwa wykorzystano kwotę z w wysokości 29 243 tys. zł z planowanej 29.400 tys. zł w tym z Kierunku interwencji 3.1. w 2022 r. wykorzystana kwota wsparcia wyniosła 7 431 tys. zł, a w Kierunku interwencji 3.2 – 21 812 tys. zł.

4 Priorytet 4 - Program dotacyjny dla bibliotek oraz promocja czytelnictwa

4.1 Kierunek interwencji 4.1. BLISKO – Biblioteka | Lokalność | Inicjatywy | Społeczność | Kooperacja | Oddolność

Wszelkie działania Operatora były prowadzone w oparciu o zatwierdzony przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w dniu 30 czerwca 2021 r. Regulamin konkursu w ramach kierunku interwencji 4.1. BLISKO – Biblioteka | Lokalność | Inicjatywy | Społeczność | Kooperacja | Oddolność.

4.1.1 Postęp rzeczowy realizacji Kierunku interwencji 4.1

Od rozpoczęcia realizacji NPRCz 2.0. na lata 2021-2025 w ramach Priorytetu 4 uruchomiono dwa nabory wniosków w konkursie w ramach Kierunku interwencji 4.1. BLISKO – Biblioteka | Lokalność | Inicjatywy | Społeczność | Kooperacja | Oddolność. Budżet Kierunku interwencji 4.1. na lata 2021-2022 wyniósł 5.000 tys. zł - po 2 750 tys. zł na każdy rok realizacji/dla każdego z naborów.

W ramach Kierunku interwencji 4.1. 95 instytucji realizowało swoje działania z tego 49 beneficjentów wyłonionych w pierwszym naborze BLISKO (2021-2022) oraz 46 beneficjentów wyłonionych w drugim naborze BLISKO (2022-2023).

W drugim naborze BLISKO (2022-2023) złożono 137 wniosków, z czego 7 nie spełniało wymogów formalnych.

Wnioski poprawne formalnie (130 wniosków) opiewały na kwotę 17 738 tys. zł w tym wnioskowane środki z budżetu państwa wynosiły 15 809 tys. zł

W wyniku dokonanej oceny merytorycznej wniosków, ostateczna decyzja o przyznaniu dofinansowania objęła 46 podmiotów o łącznej wartości 6 249 tys. zł, obejmującej kwotę 5 499 tys. zł ze środków z budżetu państwa (łącznie ze środkami wydatkowanymi w 2021 r. to 49,80% alokacji przeznaczonej na kierunek interwencji, w części przeznaczonej na dofinansowania w całym okresie realizacji Programu).

W roku sprawozdawczym nie rozwiązano żadnej umowy, ani nie zrezygnowano z możliwości podpisania umowy.

Dotacje w wysokości od 100 000 zł do 140 000 zł wsparły działania beneficjentów, realizowane w cyklu dwuletnim. W roku 2022 obejmowały działania w terminie od 28 marca do 15 listopada.

Zadania dofinansowane z budżetu NPRCz 2.0, Kierunek interwencji 4.1, BLISKO obejmowały:

- podnoszenie kompetencji pracowników bibliotek;
- budowanie i wzmacnianie lokalnych partnerstw na rzecz rozwoju czytelnictwa poprzez: organizację warsztatów i szkoleń, prowadzenie działań informacyjnych i

- promocyjnych, organizację konferencji, spotkań, w tym wymiany doświadczeń liderów lokalnych; wymianę doświadczeń z innymi beneficjentami w skali kraju;
- realizację wraz z partnerami 2-6 projektów edukacyjno-animacyjnych rocznie (w I roku realizacji zadania preferowane były działania dla społeczności lokalnej realizowane z inicjatywy i siłami partnerstwa, w II roku realizacji zadania beneficjent zobowiązany był do realizacji: 1-3 projektów edukacyjno-animacyjnych inicjowanych i przygotowanych przez partnerstwo oraz 1-3 projektów edukacyjno-animacyjnych, wykorzystujących potencjał kulturowy mieszkańców, inicjowanych przez przedstawicieli społeczności lokalnej, wyłanianych z zachowaniem procedury konkursowej wypracowanej w I roku realizacji zadania).

Ponadto ze środków Kierunku interwencji 4.1 zgodnie z aneksem nr 3 do umowy 251/DF-VII/2021 podpisano 28 umów na łączną kwotę 798 tys. zł (łącznie ze środkami wydatkowanymi w 2021 r. 40,23 % alokacji przeznaczonych na kierunek interwencji, w części przeznaczonych na koszty koordynacji i organizacji działań w całym okresie realizacji Programu w tym umowy na: przygotowanie konferencji stacjonarnej w Gdyni dla beneficjentów BLISKO, organizację spotkania dla beneficjentów, webinary, szkolenia e-learningowe i on-line czy kompleksową realizację konsultacji oraz konferencji on-line dla beneficjentów naborów 2021-2022 i 2022-2023.

4.1.2 Wdrażanie Kierunku interwencji 4.1

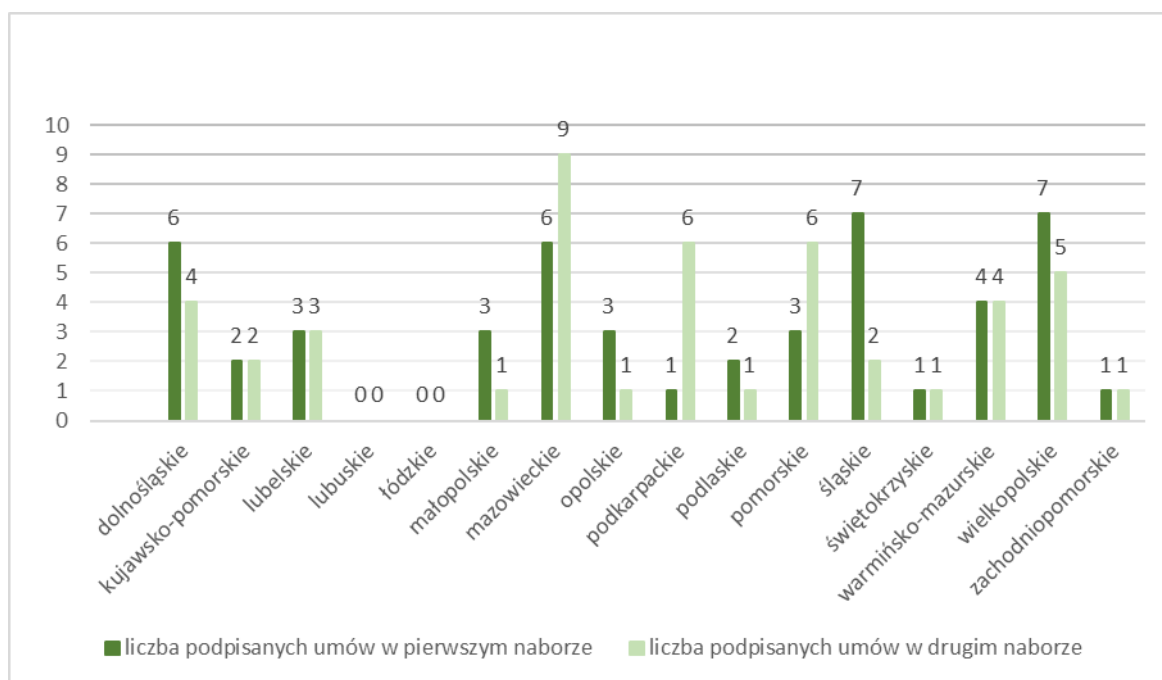
Od rozpoczęcia realizacji NPRCz 2.0 w ramach BLISKO uruchomiono dwa nabory, w ramach których złożono 199 wniosków: 69 w pierwszym i 130 w drugim naborze. W ramach pierwszego naboru BLISKO (2021-2022), podpisano 49 umów zaś w ramach drugiego (2022-2023) 46 umów na realizację kompleksowych zadań,

W pierwszym naborze najwięcej umów zawarto z bibliotekami z województwa śląskiego i wielkopolskiego, natomiast w ramach drugiego naboru BLISKO (2022-2023) – z bibliotekami z województwa mazowieckiego (9).

W obu naborach nie podpisano żadnej umowy z bibliotekami z województwa lubuskiego i łódzkiego.

Wykres 5: Liczba podpisanych umów z dwóch naborów - z podziałem na województwa

Źródło: dane NCK

Działania Kierunku interwencji 4.1. zostały zaprojektowane z myślą o pełnym wykorzystaniu funkcji, jakie w życiu społeczności lokalnych pełnią lub mogą pełnić biblioteki publiczne w gminach wiejskich, gminach miejsko-wiejskich oraz gminach miejskich (w tym w miastach na prawach powiatu) do 100 tys. mieszkańców. Celem realizacji zadań w ramach KI 4.1. był również rozwój czytelnictwa, wzmocnienie roli bibliotek jako „trzeciego miejsca” jednoczącego społeczność lokalną działaniami kulturalnymi, które przyczyniło się do rozwoju aktywnego czytelnictwa i uczestnictwa w kulturze.

Ponadto – zgodnie z założeniami Priorytetu 4 - w ramach realizacji kompleksowego zadania nawiązano partnerstwa, w których wiodącym podmiotem była biblioteka jako przestrzeń do spotkań, wspólnej pracy, działalności twórczej, promowania aktywności czytelniczej oraz odpoczynku i integracji społeczności.

Beneficjenci BLISKO (2021-2022) w 2022 roku:

- nawiązali współpracy z 478 partnerami (plan 438)
- 1450 osób brało udział w działaniach służących podnoszeniu własnych kompetencji, związanych z rozpoznawaniem potrzeb lokalnych społeczności oraz potencjału kulturowego (plan 1296)
- zorganizowano 285 działań związanych z budowaniem i wzmacnianiem lokalnych partnerstw (plan 277)
- zaproszono 525 bibliotek do udziału w warsztatach/ szkoleniach/ wizytach studyjnych (wartość dodana BLISKO z dwóch lat realizacji)

- zaproszono 1122 przedstawicieli bibliotek zaproszonych do udziału w warsztatach/szkoleniach/wizytach studyjnych (wartość dodana BLISKO z dwóch lat realizacji.)

Przedstawiciele bibliotek uczestniczyli w 285 szkoleniach zorganizowanych przez beneficjentów BLISKO (2021-2022), które służyły wzmocnieniu kompetencji kadry, pozwalających na rozpoznanie potrzeb i potencjału kulturowego członków lokalnych społeczności, a w konsekwencji na efektywną z nimi współpracę i inicjowanie działań kulturalnych wokół bibliotek. W powyższych szkoleniach wzięło udział 1450 pracowników bibliotek oraz przedstawiciele partnerów.

Natomiast w aktywizujących działaniach skierowanych do społeczności lokalnych uczestniczyło 43 724 odbiorców bezpośrednich.

Beneficjenci BLISKO (2022-2023) w 2022 r.

- nawiązali współpracy z 369 partnerami (plan 353)
- 1400 osób brało udział w działaniach służących podnoszeniu własnych kompetencji, związanych z rozpoznawaniem potrzeb lokalnych społeczności oraz potencjału kulturowego (plan 1106)
- zorganizowano 396 działań związanych z budowaniem i wzmocnieniem lokalnych partnerstw (plan 337)
- zaproszono 337 bibliotek do udziału w warsztatach/ szkoleniach/ wizytach studyjnych (wartość dodana BLISKO; z jednego roku realizacji tj. 2022)
- zaproszono 786 przedstawicieli bibliotek zaproszonych do udziału w warsztatach/szkoleniach/wizytach studyjnych (wartość dodana BLISKO; z jednego roku realizacji tj. 2022 r.)

Przedstawiciele bibliotek uczestniczyli w 396 szkoleniach zorganizowanych przez beneficjentów BLISKO (2022-2023), które służyły wzmocnieniu kompetencji kadry, pozwalających na rozpoznanie potrzeb i potencjału kulturowego członków lokalnych społeczności, a w konsekwencji na efektywną z nimi współpracę i inicjowanie działań kulturalnych wokół bibliotek. W powyższych szkoleniach wzięło udział 1400 pracowników bibliotek oraz przedstawiciele partnerów.

Natomiast w aktywizujących działaniach skierowanych do społeczności lokalnych uczestniczyło 26 579 odbiorców bezpośrednich.

W ramach wsparcia szkoleniowego beneficjentów BLISKO Narodowe Centrum Kultury zrealizowało:

- spotkanie wprowadzające dla tutorów – na którym przedstawiono założenia BLISKO, warunki i zasady współpracy z beneficjentami, warunki i zasad

współpracy z NCK wraz z przedstawieniem i omówieniem narzędzi sprawozdawczych i inne

- spotkania on-line tutorów – które służyły podsumowaniu pracy animatorów/tutorów, wypracowaniu rekomendacji do realizacji BLISKO w kolejnych latach, omówienie wyzwań z jakimi mierzyli się beneficjenci podczas realizacji BLISKO.

- 950 h tutoringu online dla beneficjentów BLISKO. Zakres tematyczny tutoringu: wypracowanie ścieżki rozwoju w tym planowanych szkoleń, wizyt studyjnych i innych form rozwojowych.

- 4 webinaria obejmujące tematy wokół promocji czytelnictwa, dostępności działań biblioteki, budowanie i wzmacnianie partnerstw lokalnych, diagnozę potencjału kulturowego społeczności lokalnej

- spotkanie wprowadzające dla beneficjentów BLISKO 2022-2023 – podczas którego nastąpiła wymiana doświadczeń uczestników i uczestniczek związanych z funkcjonowaniem bibliotek jako trzeciego miejsca, wymiana pomysłów na działania zaplanowane w ramach BLISKO w poszczególnych bibliotekach oraz refleksja nad optymalnym sposobem realizacji tych działań, wymiana pomysłów na angażowanie partnerów do działań BLISKO oraz metody budowania skutecznego partnerstwa, rozwój kompetencji w BLISKO

- konferencję stacjonarną dla obu naborów BLISKO na której m.in. omówiono jak wykorzystać wnioski z badań w projektowaniu oferty biblioteki, 4 filary trzeciego miejsca (kompetencje, przestrzeń, otwartość, rola książki) wraz z prezentacją dobrych praktyk, 6 wizyt studyjnych połączonych z warsztatami metodą service design nt. projektowanie oferty biblioteki dla różnych grup odbiorców.

- szkolenie e-learningowe: przygotowanie procedury konkursowej na inicjatywy oddolne - produkcja i wdrożenie planowane jest, udostępnienie beneficjentom 3 szkoleń e-learningowych: Diagnoza lokalna, Współpraca ze społecznością lokalną, Przygotowanie i realizacja projektów animacyjno-edukacyjnych.

- konferencja podsumowująca online dla obu naborów BLISKO – obejmowała zakres tematyczny: ewaluacja i podsumowanie działań podejmowanych w Konkursie, sieciowanie i wymiana doświadczeń beneficjentów, określenie kierunków dalszego rozwoju beneficjenta, określenie możliwości zapewnienia trwałości Konkursu po jego zakończeniu, sporządzanie raportu z realizacji zadań;

4.1.3 Kwestie mające wpływ na wykonanie Kierunku interwencji 4.1

Wszystkie wskaźniki zostały osiągnięte na wyższym poziomie niż założono. Czynnikiem mogącym mieć wpływ na wyższe wykonanie wskaźników było sieciowanie bibliotek, które stanowiło narzędzie wzajemnego wsparcia oraz budowanie pozycji „trzeciego miejsca” na rynku lokalnym, poprzez zapraszanie do udziału w warsztatach i szkoleniach podnoszących kompetencje liczną grupę bibliotekarzy, pracowników bibliotek z regionu.

4.1.4 Postęp finansowy z realizacji Kierunku 4.1

W drugim naborze BLISKO (2022-2023) podpisano 46 umów o łącznej wartości 6 249 tys. zł (w tym 5 499 tys. zł środki z budżetu państwa). Łącznie ze środkami wydatkowanymi w 2021 r. to 49,80% alokacji przeznaczonej na kierunek interwencji, w części przeznaczonej na dofinansowania w całym okresie realizacji Programu).

W roku sprawozdawczym nie rozwiązano żadnej umowy, ani nie zrezygnowano z możliwości podpisania umowy.

Dotacje w wysokości od 100 000 zł do 140 000 zł wsparły działania beneficjentów, realizowane w cyklu dwuletnim.

Zadania dofinansowane z budżetu NPRCz 2.0, Kierunek interwencji 4.1, BLISKO obejmowały: podnoszenie kompetencji pracowników bibliotek; budowanie i wzmacnianie lokalnych partnerstw na rzecz rozwoju czytelnictwa poprzez: organizację warsztatów i szkoleń, prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych, organizację konferencji, spotkań, w tym wymiany doświadczeń liderów lokalnych; wymianę doświadczeń z innymi beneficjentami w skali kraju; realizację wraz z partnerami 2-6 projektów edukacyjno-animacyjnych rocznie (w I roku realizacji zadania preferowane były działania dla społeczności lokalnej realizowane z inicjatywy i siłami partnerstwa, w II roku realizacji zadania beneficjent zobowiązany był do realizacji: 1-3 projektów edukacyjno-animacyjnych inicjowanych i przygotowanych

Ponadto ze środków Kierunku interwencji 4.1(zgodnie z aneksem nr 3 do umowy 251/DF-VII/2021) podpisano 28 umów na łączną kwotę 798 tys. zł (łącznie ze środkami wydatkowanymi w 2021 r. 40,23 % alokacji przeznaczonej na kierunek interwencji, w części przeznaczonej na koszty koordynacji i organizacji działań w całym okresie realizacji Programu

Ostatecznie w ramach Kierunku interwencji 4.1 wydatkowano z budżetu państwa 6 266 tys. zł co stanowi 99,46% planu.

4.2 Kierunek interwencji 4.2. Kampania społeczno-informacyjna.

Wszystkie działania Operatora prowadzone były w oparciu o zatwierdzony przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu *Plan Promocji NPRCz 2.0 na lata 2021 - 2025* w dniu 25 sierpnia 2021 r., który zawiera założenia dla kampanii społeczno-informacyjnej oraz szczegółowe zadania dotyczące promocji NPRCz 2.0. W roku 2022 nie dokonano innych zmian w zakresie dokumentów i procesów stanowiących podstawę do realizacji Priorytetu 4.

W roku sprawozdawczym cyklicznie odbywały się spotkania grupy roboczej ds. promocji, działającej w oparciu o zatwierdzony przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyżej wymieniony Plan.

4.2.1 Postęp rzeczowy realizacji Kierunku interwencji 4.2

W okresie sprawozdawczym w ramach Kierunku interwencji 4.2 realizowano kampanię społeczno-informacyjną z podziałem na kampanię promocyjno-informacyjną oraz społeczno-wizerunkową.

Kampania informacyjno-promocyjna mająca na celu promocję głównych założeń NPRCz 2.0, promocję działań realizowanych przez poszczególnych Operatorów, zwiększenie wiedzy opinii publicznej o osiągniętych rezultatach oraz promowanie podejmowanych przez biblioteki aktywności dla czytelników była w 2022 r. realizowana poprzez następujące działania: kampanię promocyjną w Internecie, rozbudowę strony internetowej, płatną reklamę na Facebooku, produkcję gadżetów i branding, kampanię telewizyjną, kampanię radiową, kampanię w prasie, zapewnienie foto- i wideorelacji, przygotowanie i dystrybucję promocyjnych materiałów graficznych, współpracy redakcyjne, stworzenie promocyjnych materiałów wideo oraz kampanię outdoorową.

Kampania promocyjna w Internecie służyła przede wszystkim generowaniu ruchu na stronę internetową www.nprcz.pl i budowaniu zainteresowania wokół 30-sekundowych spotów dla dzieci i seniorów, opartych na przekazie: „nieważne gdzie czytasz, ile, kiedy ani dlaczego. Czy czytasz? Czytam! A Ty?”. Działania były prowadzone w ramach serwisów YouTube, Facebook, Instagram i platformy VOD – CDA.

Kampania realizowana we współpracy z domem mediowym i wygenerowała łącznie ok. 9,8 mln interakcji we wszystkich wymienionych powyżej serwisach oraz pozwoliła na szerokie, ogólnopolskie dotarcie ze spotami, służącymi promocji czytelnictwa oraz bibliotek.

W ramach kategorii „kampania promocyjna w Internecie” została również opracowana, we współpracy z agencją Tigers, strategia komunikacji na profilu NPRCz 2.0 w serwisie TikTok, który zostanie uruchomiony w 2023 r.

Rozbudowa strony internetowej Programu, dostępnej pod nazwą www.nprcz.pl, uwzględniała przejście z dotychczasowej formy landing page do pełnej wersji serwisu, z dedykowanymi podstronami oraz bazą wszystkich treści, artykułów, materiałów multimedialnych, materiałów do pobrania powstałych w toku realizacji NPRCz 2.0. Rozbudowa strony miała na celu jej dostosowanie do potrzeb wszystkich grup docelowych kampanii społeczno-informacyjnej NPRCz 2.0 oraz zwiększenie jej funkcjonalności. W ramach rozbudowy strony nprcz.pl powstał podział na treści dla czytelników, z uwzględnieniem takich zakładek jak: „aktualności dla czytelników”, „dla rodziców”, „dla nauczycieli i bibliotekarzy” oraz osobno dla beneficjentów z podziałem na: „o programie”, „operatorzy”, „efekty”, „nabory”, „mapa bibliotek”, „aktualności dla beneficjentów”, „materiały dla

beneficjentów”. Dodatkowo, na stronie głównej powstało kalendarium z najważniejszymi datami literacko-czytelniczymi.

Równoległe do strony internetowej prowadzone są profile NPRCz 2.0 w mediach społecznościowych – na Facebooku oraz na Instagramie, a także kanał na YouTube. Treści we wskazanych serwisach dotyczą zarówno ogólnej promocji NPRCz 2.0, promocji bibliotek, działań Operatorów, prowadzonych naborów, jak i tematyki czytelniczej oraz literackiej, poprzez oryginalne cykle postów takie jak: „Pisarz na niedzielę” czy „Bohater literacki”. Treści w serwisie Facebook były wzmacniane płatną reklamą, celem zwiększenia zasięgu kampanii oraz dotarcia do nowych odbiorców.

W ramach działań dla Operatorów i Beneficjentów - produkcja gadżetów i branding w 2022 r. dokonano zakupu pakietów brandingowych NPRCz 2.0 dla wszystkich czterech operatorów Programu, a także dla Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego jako instytucji nadrzędnej. W skład każdego pakietu weszło 5 zestawów kasetonów oraz ścianki wraz z kompleksowym systemem do montażu.

W 2022 r. zostały opracowane także prototypy nowych gadżetów – workoplecaków oraz etui na książki, których produkcja odbędzie się w 2023 r. Kampanie telewizyjna w 2022 r. obejmowały zarówno emisję spotów dla dzieci i seniorów, spoty świąteczne, jak i koprodukcję serii reportaży z bibliotek „Eureka Biblioteka!”. Seria „Eureka Biblioteka!” powstaje we współpracy z TVP Kultura i obejmuje 16 odcinków – reportaży z bibliotek, po jednym z każdego województwa, prezentujące zakres szerokiego wsparcia i rozwoju, jakie otrzymują biblioteki dzięki NPRCz 2.0 oraz ukazujące różnorodność bibliotek wszystkich priorytetów NPRCz 2.0. W 2022 r. zostały nakręcone oraz wyemitowane trzy odcinki – z Leszna, Tarnobrodzkiego, Czechowicz-Dziedzic. „Eureka Biblioteka!” jest przewodnikiem dla bibliotek, źródłem inspiracji z dobrymi praktykami, pokazującym jak nowoczesne i imponujące architektoniczne mogą być współczesne biblioteki, jak wiele usług oferują oraz jak skutecznie mogą integrować lokalne społeczności.

W 2022 r. zostały przeprowadzone dwie kampanie telewizyjne – jesienna oraz świąteczna. Jesienna kampania telewizyjna obejmująca emisję 30 sekundowych spotów dla dzieci i seniorów została przeprowadzona zarówno w głównych i tematycznych stacjach telewizji Polsat, jak i w głównych, tematycznych oraz regionalnych kanałach Telewizji Polskiej. Kampania trwała prawie 4 tygodnie, generując łączny zasięg na poziomie 20 263 758.

Świąteczna kampania telewizyjna oparta na animacji z przekazem: „Święta to czas, by razem czytać”, została przeprowadzona w dniach 14-26 grudnia 2022 r., na głównych stacjach telewizji Polsat oraz w głównych stacjach Telewizji Polskiej, generując łączny zasięg na poziomie 42 687 191, wynikający z możliwości zakupu najlepszych czasów antenowych.

Równoległe do jesiennej i świątecznej kampanii telewizyjnej były prowadzone kampanie radiowe. Jesienna kampania radiowa objęła emisję spotów dla dzieci i seniorów w Polskim Radiu, RMF FM, Audytorium 17 oraz ZPR Media (Radio Eska).

Świąteczna kampania radiowa była natomiast emitowana w Polskim Radiu, Audytorium 17, RMF FM.

Dodatkowo, w ramach promocji wydarzenia „Czytanie na trawie” czerwca 2022 r. została przeprowadzona kampania w Radiu Eska, RMF FM oraz w Radiu dla Ciebie. Kolejnym działaniem promocyjno-informacyjnym była kampania w prasie zrealizowana pod koniec 2022 r. Kampania objęła dwa główne segmenty mediów – regionalne (20 dzienników z Grupy Polska Press i ich wydania internetowe), z celem dotarcia z informacjami podsumowującymi działania prowadzone w ramach NPRCz 2.0 w 2022 r. na poziomie lokalnym i regionalnym oraz dla seniorów („Życie na gorąco”) zachęcające do wizyty w lokalnych bibliotekach. Łączny nakład magazynów, w których pojawiła się reklama, wynosił ok. 0,5 mln.

Na potrzeby prowadzenia mediów społecznościowych i strony internetowej NPRCz 2.0 oraz pozyskania materiałów zdjęciowych do działań informacyjnych i promocyjnych została zorganizowana sesja produktowa z aranżacją książek w różnych miejscach/przestrzeniach.

Dla zapewnienia atrakcyjnych treści do mediów społecznościowych została zorganizowana również seria nagrań wideo z ambasadorami NPRCz 2.0 na temat książek i czytania. Wzięli w niej udział m.in. Reni Jusis, Piotr Cyrwus, Antoni Smykiewicz.

Przez cały 2022 r. zapewnione było tworzenie materiałów graficznych – we współpracy ze studium graficznym - dedykowanych ilustracji do cykli postów i relacji na Facebooku oraz Instagramie, wpływających na budowanie charakterystycznych elementów komunikacji NPRCz 2.0 poprzez bohaterów i motywy literackie, trendy i rankingi czytelnicze oraz ilustracji na potrzeby wydarzeń plenerowych i akcji ambientowych.

Współpraca redakcyjna w ramach kampanii promocyjno-informacyjnej objęła stworzenie wartościowych treści poradnikowych na stronę internetową NPRCz 2.0 przez autorów związanych z tematyką czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży oraz ze środowiskiem bibliotek.

W ramach współpracy redakcyjnej powstały m.in. „Książkowy niekalendarz” – seria wyzwań czytelniczych dla dzieci i młodzieży, materiały promujące biblioteki dostępne do pobrania na stronie nprcz.pl, artykuły poradnikowe dla rodziców czy treści popularnonaukowe. Działania te miały na celu dostarczenie bibliotekom, szkołom, rodzicom bezpłatnych, wartościowych materiałów edukacyjnych oraz poradnikowych. Zostały także przeprowadzone akcje promocyjno-informacyjne we współpracy z twórcami internetowymi: popularnonaukowymi (Tomaszem Rożkiem z kanału „Nauka. To lubię”; Anetą Korycińską – „Baba od polskiego”; Marcinem Gnatem – „52 Book Challenge”); lifestylowymi (Ignacym Zakrzewskim – kanał „Słownik Warszawski”); parentingowymi (Justyną Kozłowską – kanał „10 minut spokoju”, Anną Dydziak – „Nieperfekcyjna mama”); młodzieżowymi (Anną Szlęzak; Żanetą Łojas; Emilią Szypułą, Jakubem Glencem).

Produkcja promocyjnych materiałów wideo objęła stworzenie animacji o zasadach naboru do konkursu BLISKO, prezentacji na temat głównych założeń NPRCz 2.0, z

uwzględnieniem działań każdego z Operatorów; zapowiedź wydarzenia „Czytanie na trawie” oraz stworzenie świątecznej animacji z przekazem „Święta to czas, by razem czytać”.

Kampania outdoorowa była oparta o emisję świątecznej animacji na wybranych nośnikach multimedialnych w komunikacji miejskiej w wybranych autobusach, tramwajach, metrze i kolejach podmiejskich w 16 miastach wojewódzkich w dniach 15-31 grudnia 2022 r. Kampania outdoorowa zapewniła promocję NPRCz 2.0 na poziomie regionalnym, w każdym województwie, a jej szacowany zasięg wyniósł ok. 10,7 mln kontaktów.

Kampania społeczno-wizerunkowa koncentruje się na zmianie nastawienia wobec czytelnictwa, pozycjonowania bibliotek jako miejsc atrakcyjnych dla różnych grup wiekowych oraz podkreślania korzyści płynących z czytania.

Głównym działaniem w ramach kampanii społeczno-wizerunkowej była produkcja spotów dla dzieci i seniorów, z głównym przekazem: „nieważne gdzie czytasz, ile, kiedy ani dlaczego. Czy czytasz? Czytam! A Ty?” , które miały trafić, zgodnie z założeniami Planu Promocji do określonych grup docelowych – dzieci, młodzieży, ich rodziców oraz seniorów.

W 2022 roku powstały również 4 odcinki animacji z „Molami Książkowymi” – bohaterami marki, do których głosów użyczyli m.in. Małgorzata Kożuchowska, Cezary Żak, Ewa Szykulska, Natalia Kukulska, Reni Jusis, Karol Kłos. Koszt produkcji obejmujący stworzenie projektów postaci, projektów scenografii, stworzenie koncepcji artystycznej bohaterów animacji, realizacji i montażu 4 odcinków Animacji, wraz z udźwiękowieniem oraz zapewnienie udziału artystów do dubbingu wyniósł 1 182 724 zł. W 2022 r. odbyła się premiera odcinków w TVP Kultura, natomiast pełna premiera animacji, wraz z szeroką komunikacją internetową zaplanowana jest na 2023 r.

Działania ambientowe w 2022 r. objęły organizację dwóch wydarzeń z serii „Czytanie na trawie” w Warszawie. Pierwszemu wydarzeniu, które odbyło się 11 czerwca 2022 r. w Parku Królikarnia, oprócz przygotowanych stref literackich aktywności (gry terenowej, strefy wymiany książek, literackiej fotobudki, strefy NPRCz 2.0, spotkań z ambasadorami) towarzyszyło wydarzenie specjalne – mapping czyli spektakl dźwięku i światła.

Drugie wydarzenie odbyło się 24 września 2022 r. w Ogrodach BUW w podobnej formule (gra terenowa, strefa wymiany książek, literacka fotobudka, strefa NPRCz 2.0, spotkanie z ambasadorką marki Katarzyną Zielińską), jednak mapping został zastąpiony poszerzoną strefą warsztatowo-animacyjną. Zorganizowana przez Muzeum Bajek, Baśni i Opowieści strefa objęła prozytelnicze animacje: warsztaty bajek i baśni modelarskich, warsztaty tworzenia książek pop-up, ilustracji przestrzennych oraz zakładki do książek.

W ramach działań ambientowych została zorganizowana również strefa NPRCz 2.0 podczas Nocy Muzeów 14 maja 2022 r., w której dostępne były literacka fotobudka, literacka książeczka edukacyjna oraz zestawy gadżetów NPRCz 2.0.

Natomiast we wrześniu 2022 r. została zorganizowana strefa NPRCz 2.0 podczas Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni, zachęcającej do czytania książek w przerwach od seansów filmowych.

4.2.2 Kwestie mające wpływ na wykonanie Kierunku interwencji

Na początku 2022 roku, przeprowadzono rozpoznanie rynku, na podstawie którego oszacowano koszt digitalowej kampanii promocyjnej na poziomie 1 340 000 zł. W trakcie realizacji zadania, w wyniku przetargu, wyłoniony został wykonawca, który przedstawił znacznie korzystniejszą cenowo ofertę w wysokości 109 101 zł. W związku ze znaczącymi rozbieżnościami cenowymi pomiędzy etapem szacowania wartości zamówienia, a ofertami, wezwano firmy z najniższymi ofertami do złożenia wyjaśnień. W ich wyniku została potwierdzona przedstawiona kalkulacja kosztów, a najkorzystniejsza oferta firmy Media Group została przyjęta, co wpłynęło na pojawienie się „oszczędności” w kwocie 1 230 899 zł, bez zagrożenia zrealizowania wskaźników określonych w przetargu i skuteczności realizacji całej kampanii digitalowej. Kwota ta została rozdzielona pomiędzy pozostałe kategorie kosztów, a także została dodana nowa kategoria – kampania outdoorowa, związana z realizacją szerokiej kampanii promocyjnej w komunikacji miejskiej, możliwa do przeprowadzenia dzięki wolnym środkom finansowym. Wzmocniło to zasięg całej kampanii i wpłynęło na pełniejszą realizację celów NPRCz 2.0, zidentyfikowanych na poziomie Planu Promocji, w oparciu o szczegółowy kontekst (czytania w okresie okołoswiątecznym).

W związku z ograniczoną dostępnością niezbędnych materiałów do produkcji gadżetów (worko-plecaków i etui na książki) konieczne było przeniesienie produkcji tych gadżetów na kolejny rok, i unieważnienie ogłoszonego przetargu. Część niewykorzystanych środków została przekazana m.in. na wzmocnienie świątecznej kampanii NPRCz 2.0 i zrealizowanie jej, poza nośnikami w komunikacji miejskiej, w ramach emisji telewizyjnej i radiowej oraz dodatkowe współprace redakcyjne.

4.2.3 Postęp finansowy z realizacji Kierunku interwencji 4.2

W ramach Kierunku interwencji 4.2 wydatkowano łącznie ze środków z budżetu państwa 7 170 tys. zł co stanowi 98,21% planu.

5. Ewaluacja i Monitoring NPRCz 2.0

5.1 Postęp rzeczowy realizacji zadań związanych z ewaluacją i monitoringiem Programu.

Podstawą wszelkich działań realizowanych w zakresie ewaluacji i monitoringu NPRCz 2.0 jest „Plan Ewaluacji i Monitoringu Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025”, zatwierdzony 14 lipca 2021 r. przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. W 2022 r. plan był aktualizowany dwukrotnie - pierwsza aktualizacja została przeprowadzona wrześniu 2022 r., druga zaś w listopadzie 2022 r. (od początku trwania programu przeprowadzono w sumie 4 aktualizacje Planu Ewaluacji i Monitoringu NPRCz 2.0).

Zgodnie z zapisami NPRCZ 2.0 głównymi celami jego ewaluacji są poprawa i doskonalenie procesów wdrażania Programu oraz rzetelna ocena uzyskiwanych efektów, również na tle szerszych procesów społecznych, ekonomicznych i kulturowych, które mają związek z kształtowaniem się postaw czytelniczych Polaków. Natomiast system monitoringu ma zapewnić systematyczne monitorowanie postępu realizacji oraz stopnia osiągania celów Programu. Powyższe procesy opisuje i porządkuje Plan Ewaluacji i Monitoringu, za wdrażanie którego odpowiedzialny jest Dział Badań i Analiz NCK we współpracy z MKiDN oraz Operatorami. NCK przypisano funkcję Jednostki Ewaluacji i Monitoringu Programu (JEMP).

Plan Ewaluacji i Monitoringu NPRCz 2.0 zawiera indykatywną listę 16 głównych badań monitoringowych, ewaluacyjnych i naukowych zaplanowanych na lata 2021-2025, wraz z przyporządkowanym im, szacunkowym budżetem.

Na potrzeby oceny NPRCz 2.0 w 2022 r. zaplanowano m.in. następujące ewaluacje:

- Ewaluacja systemu wdrażania, obciążeń oraz barier po stronie Operatorów i beneficjentów (NCK)
- Badanie dotyczące kampanii promocyjnej (NCK).
- Stan czytelnictwa w Polsce (badanie naukowe BN)

W Planie Ewaluacji i Monitoringu NPRCz 2.0, w zależności od dostępności środków oraz potrzeb informacyjnych, założono możliwość realizacji badań dodatkowych, w tym: *Pogłębione badania dot. czytelnictwa wśród najmłodszych dzieci oraz Pogłębione badania dotyczące praktyk czytelniczych, w tym przyczyn „nie-czytania”*.

Ponadto w 2022 roku odbyło się 14 spotkań grupy roboczej ds. monitoringu i ewaluacji, zrzeszająca przedstawicieli Operatorów Programu oraz przedstawiciel MKiDN.

5.2. Badania naukowe i ewaluacje przeprowadzone w 2022 r.

W 2022 r. badania naukowe i ewaluacje, realizowane na potrzeby NPRCz 2.0, były prowadzone przez Bibliotekę Narodową (Operatora Priorytetu 1) oraz przez Narodowe Centrum Kultury (Operatora Priorytetu 4 oraz Jednostkę Ewaluacji i Monitoringu Programu).

5.2.1 Ewaluacja systemu wdrażania, obciążeń oraz barier po stronie Operatorów i beneficjentów

Ewaluacja ta realizowana przez Narodowe Centrum Kultury w okresie od września do grudnia 2022 r., miała na celu wczesną identyfikację wąskich gardeł, barier i trudności po stronie Operatorów i beneficjentów umożliwiającą szybką korektę systemu wdrażania Programu.

Badanie składało się z pięciu komponentów (obszarów badawczych): ocena skuteczności i efektywności systemu wdrażania, ocena skuteczności i efektywności poszczególnych procesów, ocena współpracy beneficjentów z jednostkami samorządu terytorialnego, ocena skali obciążeń administracyjnych dla Operatorów i beneficjentów oraz identyfikacja pozostałych barier i trudności we wdrażaniu NPRCz 2.0.

W badaniu zastosowano następujące metody zbierania i analizy danych: analiza danych zastanych, wywiady pogłębione z przedstawicielami instytucji (MKiDN, BN, IK, NCK, MEiN oraz koordynatorów wojewódzkich), wywiady z nieskutecznymi wnioskodawcami, badania ilościowe wśród beneficjentów Kierunków Interwencji 1.1, 1.2, 2.1, 4.1, beneficjentów pośrednich Kierunków Interwencji 3.1 i 3.2 (organy prowadzące) oraz beneficjentów ostatecznych Kierunków Interwencji 3.1 i 3.2, warsztaty z beneficjentami nt. obciążeń administracyjnych oraz warsztat z Operatorami i przedstawicielami Instytucji Zarządzającej Programem (implementacyjny).

Raport pt. *Ewaluacja systemu wdrażania, obciążeń oraz barier po stronie Operatorów i beneficjentów Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 w pierwszym roku wdrażania*, zawiera ocenę skuteczności i efektywności instytucjonalnego systemu realizacji Programu (ocenę systemu instytucjonalnego, podziału funkcji i zadań między instytucję, dokumentów, przepływu informacji, współpracy i komunikacji), ocenę potencjału poszczególnych podmiotów zaangażowanych we wdrożenie Programu oraz ocenę skuteczności i efektywności poszczególnych procesów Programu w ramach poszczególnych Priorytetów.

Raport ewaluacyjny zwieńczony został listą wniosków i **15** rekomendacji dotyczących działań podejmowanych w ramach Parytetów 1,2,3 i 4. Wśród rekomendacji znalazły się m.in. sugestie dotyczące opracowania materiału wskazującego przykłady najczęstszych bądź najbardziej prawdopodobnych błędów popełnianych przez beneficjentów na etapie rozliczeń, przeanalizowanie dotychczasowych narzędzi pod kątem ich skuteczności wobec tych potencjalnych wnioskodawców, którzy mają najniższy potencjał pozyskiwania środków zewnętrznych czy opracowanie otwartego katalogu wydatków, które mogą, lub nie mogą być sfinansowane z dotacji z podaniem przykładów pozytywnych i negatywnych.

5.2.2 Badanie dotyczące kampanii promocyjnej (NCK)

W 2021 r. została przeprowadzona pierwsza fala cyklicznego (zaplanowanego w każdym roku realizacji NPRCz 2.0) badania którego celem jest dostarczanie bieżącej wiedzy na temat efektywności prowadzonej kampanii promocyjnej w ramach Kierunku interwencji 4.2. *Kampania społeczno-informacyjna*, celem wprowadzania niezbędnych korekt.

W 2022 r. został zrealizowany – zgodnie z Planem Ewaluacji i Monitoringu – drugi projekt dotyczący badania kampanii promocyjnej NPRCz 2.0.

Badanie realizowane przez Narodowe Centrum Kultury, którego celem było zdobycie informacji na temat odbioru kampanii promocyjnej NPRCz 2.0, poziomu jej rozpoznawalności, kanałów i źródeł, za pośrednictwem, których respondenci czerpią wiedzę na temat NPRCZ 2.0 oraz atrakcyjności czytania i korzystania z bibliotek dla respondentów. Badanie zrealizowane zostało na reprezentatywnej próbie Polaków w wieku 15 i więcej lat (w ramach sondażu wielotematycznego OMNIBUS) oraz dodatkowe badanie ad hoc młodzieży w wieku 15-18 lat. W badaniach wykorzystano metodę wywiadu bezpośredniego wspomaganego komputerowo z użyciem tabletów (TAPI). Badanie omnibus realizowano w dniach 24-30 listopada na reprezentatywnej grupie 1011 osób w wieku 15+. Dodatkowe badanie młodzieży zrealizowano w dniach 22-30 listopada na próbie 406 osób w wieku 15-18 lat.

W wyniku wspomnianego badania powstał raport *pt. Badanie efektywności kampanii promocyjnej Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. Raport z badania (edycja II)*, w którym sformułowano 10 wniosków i 6 rekomendacji, dotyczących m.in. potrzeby wzmocnienia przekazu kierowanego do chłopców i przygotowania bardziej wyrazistych i budzących większe emocjespotów.

5.2.3 Stan czytelnictwa w Polsce.

W związku z dynamicznie zmieniającymi się preferencjami czytelniczymi oraz rozwojem nowych mediów (w szczególności elektronicznych) sytuacja czytelnictwa wymaga nieustannego monitorowania. Celem badania poziomu czytelnictwa (badania naukowego Biblioteki Narodowej) było zbadanie i analiza stanu czytelnictwa w 2022 r.

W ramach zadania przeprowadzone zostało ilościowe badanie czytelnictwa książek metodą CAPI (Computer Assisted Personal Interview) na ogólnopolskiej próbie reprezentatywnej obywateli Polski w wieku 15 lat i więcej o liczebności minimum 2000 respondentów i na próbie celowej studentów II i III roku studiów I stopnia lub jednolitych studiów magisterskich o liczebności co najmniej 1000 respondentów.

Wyniki badania, zaplanowanego w każdym roku realizacji NPRCz 2.0, służą także monitorowaniu wykonania dwóch wskaźników celu głównego NPRCz 2.0 tj. „Poziom czytelnictwa (czytanie przynajmniej jednej książki w ciągu roku)” (ID

wskaźnika: CG_R_1) oraz „Poziom społeczny oddziaływanie bibliotek” (ID wskaźnika: CG_R_3).

Ubiegły rok przyniósł wiele nieoczekiwanych okoliczności: 24 lutego 2022 roku Rosja rozpoczęła pełnoskalową inwazję na Ukrainę. Polacy od pierwszego dnia zaczęli odczuwać konsekwencje toczącej się tuż za granicami kraju wojny. Dotknęły one różnych sfer życia – od wzrostu cen aż po lęki egzystencjalne. Wbrew oczekiwaniom i odnotowanym na początku 2022 roku optymizmem, rok okazał się pod wieloma względami czasem niesprzyjającym poczuciu bezpieczeństwa i stabilności. Wskaźniki czytania książek są bardzo wrażliwe na oddziaływanie tych czynników. Z tego powodu w 2022 roku przeczytanie co najmniej jednej książki w ciągu roku zadeklarowało **34%** badanych. Oznaczać to może, że rok 2022, tak, jak lata 2020-2021, był rokiem nietypowym. Ze względu na czynniki zewnętrzne, na które nie można mieć wpływu, kolejny poziom czytelnictwa w kraju utrzymał się na poziomie z jesieni 2021 roku. Odsetek czytających co najmniej jedną książkę w ciągu roku w ciągu ostatniej dekady przedstawiał się następująco: 2012: 39%, 2014: 42%, 2015: 37%, 2016: 37%, 2017: 38%, 2018: 37%, 2019: 39%, 2020: 42%, 2021: 34%, 2022 (marzec): 38%, 2022: 34%.

Dodatkowo należy zauważyć, że duży wzrost czytelnictwa odnotowano osób w wieku 15-18 lat, z 60% w 2021 roku do 72% w 2022 roku. Należy zaznaczyć, że jest to grupa najlepiej odbierająca akcje promujące czytelnictwo w mediach cyfrowych, co sugeruje ich sukces. Jeszcze lepiej sytuacja wygląda wśród osób w wieku 15-18 lat czytających intensywnie, czyli 7 i więcej książek rocznie, która grupa wzrosła z 5 do 19 %.

5.2.4 Badanie efektywności modelu biblioteki medialnej.

Badanie efektywności modelu biblioteki medialnej służy ocenie potencjału bibliotek medialnych w przyciąganiu do bibliotek nowych grup użytkowników, którzy nie odnajdują się w ofercie tradycyjnych placówek bibliotecznych. W tym celu prowadzone jest pogłębione rozpoznanie praktyk czytelniczych w grupach czytelników korzystających z gier komputerowych i VR (virtual reality), identyfikacja mechanizmów związanych z zaprzestaniem czytania, a także czynników motywujących do ponownego podjęcia lektury.

W 2021 roku wykonano pierwszą część badania³⁵, która objęła przeprowadzenie badania eksploracyjnego bibliotek medialnych, na podstawie którego przygotowano założenia do dalszych działań w ramach zadania.

³⁵ W ramach części badania zrealizowanej w 2021 r. - opracowano koncepcję metodologiczną i założenia badawcze całego projektu uzupełnione przeglądem literatury przedmiotu, przygotowano narzędzia badawcze. W ramach zrealizowanego badania przeprowadzono studium pięciu wybranych placówek medialnych, zróżnicowanych pod względem stażu funkcjonowania, grupy docelowej oraz lokalizacji (realizowane zdania, szerzej, zostały omówione w Sprawozdaniu z realizacji Programu w 2022 r. por. pkt 5 Ewaluacja i Monitoring)

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 roku w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego³⁶, realizacja głównego badania została przesunięta na 2022 rok.

W ramach badania zrealizowano: badanie kwestionariuszowe CAWI na grupie 100 bibliotek używających w nazwie określenia „biblioteka medialna”/„mediateka”, badanie kwestionariuszowe CAWI na panelu internetowym na próbie celowej użytkowników bibliotek obejmującej grupę aktywnych użytkowników bibliotek, osób, które w ostatnim czasie przestały korzystać z bibliotek publicznych oraz tych którzy z nich nie korzystają, studia przypadków obejmujące wywiad pogłębiony on-line z pracownikami 20 bibliotek medialnych wytypowanych do udziału w badaniu uzupełnione w każdej z lokalizacji audytem potencjalnego użytkownika biblioteki medialnej oraz 11 diad on-line z przedstawicielami wybranych grup użytkowników bibliotek medialnych, zidentyfikowanych w trakcie badania jako perspektywni użytkownicy bibliotek medialnych: młodzież; seniorzy; rodzice z dziećmi; mężczyźni czytający komiksy, czytelnicy ze specjalnymi potrzebami – osoby niedosłyszające; użytkownicy ebooków i audiobooków.

Wykonane badanie pozwoliło na wyciągnięcie poniższych wniosków:

- masowe przekształcanie tradycyjnych bibliotek w biblioteki medialne (mediateki) zogniskowane na gromadzeniu i udostępnianiu zbiorów audiowizualnych i sprzętu komputerowego kosztem tradycyjnych zbiorów książkowych ma ograniczony potencjał zwiększenia liczby użytkowników danej placówki oraz liczby odwiedzin i wypożyczeń;
- wybrane zbiory specjalne stanowią dobre uzupełnienie tradycyjnej oferty książkowej, ale udostępniane samodzielnie szybko tracą na atrakcyjności. Korzysta z nich tylko część czytelników. Obecnie największym zainteresowaniem cieszą się komiksy, gry planszowe, audiobooki i ebooki (kody dostępu do platform) oraz płyty winylowe (nie jest to zainteresowanie masowe, ale ma swoją określoną grupę odbiorców). Na tym samym poziomie utrzymuje się zainteresowanie książkami papierowymi. Coraz mniejsze zainteresowanie budzą gry na komputer i konsolę, filmy na DVD/Blue Ray i muzyka na płytach CD;
- wyposażenie technologiczne (zwłaszcza konsole, VR, bieżnie, drukarki 3D) nie stanowi wystarczającego atraktora długotrwale przyciągającego czytelników do biblioteki. Szybko zanika „efekt wow” wśród użytkowników,

³⁶ „Badanie efektywności modelu biblioteki medialnej w ramach zaktualizowanego Planu Ewaluacji i Monitoringu Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025 realizowane przez Bibliotekę Narodową” zostało ujęte w załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz.U. 2021 poz. 2407), nr zadania: 435, Dział: 921, Rozdział: 92116, Paragraf: 2800, Kwota w zł: 239 000.

a sprzęt i oprogramowanie dezaktualizują się zbyt szybko, by biblioteka mogła stanowić konkurencję dla np. sprzętów już posiadanych w domu. Z wyjątkiem najzamożniejszych bibliotek systematyczna wymiana i aktualizacja wyposażenia technologicznego przekraczają możliwości większości placówek;

- osobnym problemem są niskie kwalifikacje informatyczno-technologiczne bibliotekarzy oraz ich nieufność wobec nowoczesnych technologii i gier komputerowych a także ambiwalentny (często wręcz protekcyjny) stosunek do tych użytkowników, którzy przychodzą do bibliotek w celach innych niż tradycyjne wypożyczenia książek papierowych i zainteresowania literackie („książkocentryczność”). Od postawy dyrektora i pracowników bibliotek medialnych oraz tego, jak definiują oni swoją misję zależy otwartość placówki na inne grupy użytkowników, niż wąsko rozumiani czytelnicy;
- lepiej od gier komputerowych i nowinek technologicznych sprawdza się komiks, który jako forma książki dobrze wpisuje się w ideę biblioteki, a jednocześnie cieszy się zainteresowaniem zarówno młodzieży, jak i dorosłych czytelników, w tym mężczyzn, którzy w mniejszym stopniu są zainteresowani tradycyjną ofertą książkową bibliotek. Komiksy mogą stanowić mocny atraktor przyciągający czytelników do placówek dobrze zaopatrzonych w kolekcje komiksowe, ponieważ są one relatywnie drogie zaś czyta się je szybciej niż publikacje tekstowe, co przemawia za racjonalnością wypożyczania ich z bibliotek publicznych;
- istotną rolę odgrywa odpowiedni układ architektoniczny i wyznaczenie stref odpowiadających potrzebom różnych grup użytkowników: ciszy i skupienia, relaksu, gier, itp. oraz wyciszenie stref dedykowanych graczom. Barrierami w pozyskaniu nowych użytkowników są m.in. brak odpowiedniej informacji o ofercie bibliotek (słaba komunikacja/marketing) oraz głęboko zakorzenione stereotypy dotyczące bibliotek, bibliotekarzy, niskiej atrakcyjności zbiorów bibliotecznych oraz niewygodny towarzyszący korzystaniu z bibliotek.

Prezentacja pełnych wyników badania zaplanowana jest na II kwartał 2023 roku.

5.3 Postęp finansowy realizacji zadań związanych z ewaluacją i monitoringiem Programu.

Tabela 9 Postęp finansowy realizacji zadań związanych z ewaluacją i monitoringiem Programu – wartości w tys.

Lp.	Nazwa ewaluacji / badania	Plan (wg uchwały RM)	Plan po zmianie	Wykonanie	Stopień realizacji (w%) 4/3
	1	2	3	4	5
1	Ewaluacja systemu wdrażania, obciążeń oraz barier po stronie Operatorów i beneficjentów (NCK)	195	195	195	100,0%
2	Badanie dotyczące kampanii promocyjnej (NCK).	118	118	118	100,0%
3	Stan czytelnictwa w Polsce (badanie naukowe)	230	230	202	87,8%
4	Upowszechnianie wyników badań ewaluacyjnych*	2	2	2	100,0%
RAZEM		545	545	517	94,9%

* Przyznane środki w wysokości 2 300 zł, zarezerwowane zostały na działania upowszechniające wyniki badań oraz podnoszące jakość potencjału ewaluacyjnego – działanie realizowane przez NCK.

5.4 Dodatkowe informacje i wyjaśnienia.

Dodatkowo przyznane środki w wysokości 300 tys. zł na zadanie "*Badanie efektywności modelu biblioteki medialnej*" zostały wydatkowane w 2021 roku w kwocie 60 497,00 zł, natomiast pozostała część środków w wysokości 239 tys. zł została przeniesiona do realizacji na 2022 rok (zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego). Do 30 października 2022 roku środki zostały wykorzystane prawie w 100 % (238 927,50 zł).

Realizacja zadań związanych z ewaluacją i monitoringiem Programu jest realizowana przy czynnym zaangażowaniu przedstawicieli: Operatorów Priorytetów, Jednostki Monitoringu i Ewaluacji Programu oraz Instytucji Zarządzającej Programem. Omawianie poszczególnych zagadnień jest prowadzone w ramach cyklicznych spotkań grupy roboczej ds. monitoringu i ewaluacji Programu.

6. Obsługa Priorytetów NPRCz 2.0

Operatorzy w ramach powierzonych im Priorytetów odpowiadają między innymi za następujący zakres czynności: przygotowanie i procedowanie, a po ich zatwierdzeniu wdrażanie i aktualizacja, procedur niezbędnych do uruchomienia i realizacji Priorytetu; realizacja zadań Priorytetu, w tym ogłaszanie naborów wniosków, prowadzenie procedury konkursowej, organizacja i prowadzenie oceny wniosków, organizacja procesu zawierania umów o dofinansowanie, obsługa procesu płatności, rozliczanie raportów częściowych i/lub końcowych, kontrola projektów itp. upowszechnianie informacji nt. założeń Programu Wieloletniego oraz danego Priorytetu, w tym w formie szkoleń dla potencjalnych beneficjentów (jeżeli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba); sprawozdawczość, monitoring i ewaluację zadań w Programie Wieloletnim przypisanych do danego Priorytetu, na podstawie ustalonego schematu, podejmowanie współpracy z innymi podmiotami w ramach realizacji zadań Programu Wieloletniego, zgodnie ze specyfiką danego Priorytetu; podejmowanie współpracy z doraźnymi zespołami eksperckimi powoływanymi w ramach realizacji Programu Wieloletniego, prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych w ramach Priorytetów.

Zgodnie z zapisami Uchwały NPRCz - środki na obsługę Programu były przyznawane Operatorom Priorytetu 1, 2 i 4 w równej wysokości tj. 600 tys zł - wynikającej z podziału kwoty określonej w Programie na to zadanie. W ramach środków na obsługę Priorytetów były finansowane również wynagrodzenia.

Natomiast środki na obsługę Priorytetu 3 były uzupełnieniem kwot wsparcia finansowego, przydzielonych poszczególnym wojewodom i były przyznawane w wysokości 0,5% środków przeznaczonych w danym roku budżetowym na realizację zadań. Do kosztów obsługi realizacji zadań przez wojewodów mogły być zaliczone jedynie wydatki rzeczowe związane bezpośrednio z obsługą zespołów oceniających wnioski.

IV. WYKAZ SKRÓTÓW

BN	Biblioteka Narodowa
IK	Instytut Książki
JST	Jednostki Samorządu Terytorialnego
K.I.	Kierunek interwencji
MEiN	Ministerstwo Edukacji i Nauki
MKiDN	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
NCK	Narodowe Centrum Kultury
NPRCz 2.0.	Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025
OSB	Ogólnokrajowa sieć biblioteczna, rozumiana zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2019 r. poz. 1479)
OSI	Obszary Strategicznej Interwencji (określone w SOR)
Program	Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025
SOR	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
ZSZZB	zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek

